DUTCH BIRDING

Dutch Birding

Internationaal tijdschrift over Palearctische vogels

Redactie
Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
e-mail editors@dutchbirding.nl

Fotoredactie
Dutch Birding
p/a René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Nederland
e-mail rene.pop@dutchbirding.nl

Abonnementenadministratie
p/a Jeannette Admiraal
Iepenlaan 11
1901 ST Castricum
Nederland
e-mail circulation@dutchbirding.nl

Bestuur
Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland
e-mail dba@dutchbirding.nl

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna
CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
e-mail cdna@dutchbirding.nl

Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna
CSNA, p/a George Sangster
e-mail csna@dutchbirding.nl

Inspreeklijn
010-4281212

Internet
www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

Hoofdredacteur Arnoud van den Berg (tel 023-5378024, e-mail arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

Adjunct hoofdredacteur Enno Ebels (tel 030-2961335, e-mail enno.ebels@dutchbirding.nl)

Uitvoerend redacteur André van Loon (tel / fax 020-6997585, e-mail andre.van.loon@dutchbirding.nl)

Fotografisch redacteur René Pop (tel 0222-316801, fax 0222-316802, e-mail rene.pop@dutchbirding.nl)

Redactieraad Peter Adriaens, Ferdy Hieselaar, Roy Slaterus, Vincent van der Spek, Roland van der Vliet en Rik Winters

Redactie-adviesraad Peter Barthel, Mark Constantine, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Anthony McGeehan, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai, Brian Small en Lars Svensson

Redactiemedewerkers Max Berlijn, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen en Kees Roselaar

Productie en lay-out André van Loon en René Pop

Advertenties Leon Boon, p/a Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
e-mail advertising@dutchbirding.nl

Abonnementen De abonnementsprijs voor 2009 bedraagt: EUR 36.50 (Nederland), EUR 39.50 (België), EUR 37.00 (rest van Europa) en EUR 40.00 (landen buiten Europa). Abonnees in België en Nederland ontvangen ook het dvd-jaaroverzicht.
U kunt zich abonneren door het overmaken van de abonnementsprijs op girorekening 01 50 697 (Nederland), girorekening 000 1592468 19 (België) of bankrekening 54 93 30 348 van ABN•AMRO (Castricum), ovv 'abonnement Dutch Birding'. Alle rekeningen zijn ten name van de Dutch Birding Association. Het abonnement gaat in na ontvangst van de betaling.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift. Het publiceert originele artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied en andere gebieden.

De volgorde van vogels in Dutch Birding volgt in eerste instantie een klassieke 'Wetmore-indeling'. Binnen dit raamwerk worden voor taxonomie en naamgeving de volgende overzichten aangehouden: *Dutch Birding-vogelnamen* door A B van den Berg (2008, Amsterdam) (taxonomie en wetenschappelijke, Nederlandse en Engelse namen van West-Palearctische vogels); *Vogels van de wereld – complete checklist* door M Walters (1997, Baarn) (Nederlandse namen van overige vogels van de wereld); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (derde editie) door E C Dickinson (redactie) (2003, Londen) (taxonomie en wetenschappelijke namen van overige vogels van de wereld); en *Birds of the world: recommended English names* door F Gill & M Wright (2006, Londen) (Engelse namen van overige vogels in de wereld).

Voor (de voorbereiding van) bijzondere publicaties op het gebied van determinatie en/of taxonomie kan het Dutch Birding-fonds aan auteurs een financiële bijdrage leveren (zie Dutch Birding 24: 125, 2001, en www.dutchbirding.nl onder 'The Journal').

Dutch Birding Association

Bestuur Theo Admiraal (penningmeester), Gijsbert van der Bent (voorzitter, tel 071-4024547), Arjan van Egmond, Wietze Janse en Han Zevenhuizen (secretaris); tevens is de redactie van Dutch Birding met een zetel vertegenwoordigd.

Bestuursmedewerkers Jeannette Admiraal, Menno van Duijn, Albert van den Ende, Thomas van der Es, Remco Hofland, Janneke Kimstra, Arnold Meijer, Marc Plomp, Chris van Rijswijk, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot, Kees de Vries, Peter Weiland en Ben Wielstra.

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

Leden Rob van Bemmelen, Ruud Brouwer, Dick Groenendijk (voorzitter), Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus, Laurens Steijn en Arend Wassink. **Medewerker** Max Berlijn (archivaris). De CDNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA)

Leden Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar en George Sangster (secretaris). De CSNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

© 2009 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars.

ISSN 0167-2878.

Drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Nederland

Dutch Birding

Chief editor Arnoud van den Berg (tel +31-235378024, e-mail arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

Deputy chief editor Enno Ebels (tel +31-302961335, e-mail enno.ebels@dutchbirding.nl)

Executive editor André van Loon (tel / fax +31-206997585, e-mail andre.van.loon@dutchbirding.nl)

Photographic editor René Pop (tel +31-222316801, fax +31-222316802, e-mail rene.pop@dutchbirding.nl)

Editorial board Peter Adriaens, Ferdy Hieselaar, Roy Slaterus, Vincent van der Spek, Roland van der Vliet and Rik Winters

Editorial advisory board Peter Barthel, Mark Constantine, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Anthony McGeehan, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai, Brian Small and Lars Svensson

Editorial assistants Max Berlijn, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen and Kees Roselaar

Production and lay-out André van Loon and René Pop

Advertising Leon Boon, c/o Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam e-mail advertising@dutchbirding.nl

Subscriptions The subscription rate for 2009 is: EUR 36.50 (Netherlands), EUR 39.50 (Belgium), EUR 37.00 (Europe) and EUR 40.00 (countries outside Europe). Subscribers in Belgium and the Netherlands also receive the DVD year review.
Subscribers in Belgium, Denmark, Finland, Germany, Norway and Sweden are kindly requested to pay the subscription fee to our local bank accounts in these countries. Details can be found on the internet (www.dutchbirding.nl).
British subscribers are requested to pay exclusively by Sterling cheque. This cheque can be sent to Dutch Birding, c/o Jeannette Admiraal, Iepenlaan 11, 1901 ST Castricum, Netherlands. Subscribers in other countries can make their payment by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please send an e-mail indicating your credit card type, account number, the expiry date and full address details to circulation@dutchbirding.nl. The subscription starts upon receipt of payment and already published issues will be sent.

Dutch Birding is a bimonthly journal. It publishes original papers and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region and other regions.

The sequence of birds in Dutch Birding basically follows a classic 'Wetmore sequence'. Within this framework, the following lists are used for taxonomy and nomenclature: *Dutch Birding bird names* by A B van den Berg (2008, Amsterdam) (taxonomy and scientific, Dutch and English names of Western Palearctic birds); *Vogels van de wereld – complete checklist* by M Walters (1997, Baarn) (Dutch names of remaining birds of the world); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (third edition) by E C Dickinson (editor) (2003, London) (taxonomy and scientific names of remaining birds of the world); and *Birds of the world: recommended English names* by F Gill & M Wright (2006, London) (English names of remaining birds of the world).

For (preparation of) special publications regarding identification and/or taxonomy, the Dutch Birding fund can offer financial support to authors (see Dutch Birding 24: 125, 2001, and www.dutchbirding.nl under 'The Journal').

Dutch Birding Association

Board Theo Admiraal (treasurer), Gijsbert van der Bent (president, tel +31-714024547), Arjan van Egmond, Wietze Janse and Han Zevenhuizen (secretary); the editors of Dutch Birding also have one seat in the board.

Board assistants Jeannette Admiraal, Menno van Duijn, Albert van den Ende, Thomas van der Es, Remco Hofland, Janneke Kimstra, Arnold Meijer, Marc Plomp, Chris van Rijswijk, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot, Kees de Vries, Peter Weiland and Ben Wielstra.

Dutch rarities committee (CDNA)

Members Rob van Bemmelen, Ruud Brouwer, Dick Groenendijk (voorzitter), Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus, Laurens Steijn and Arend Wassink. **Assistant** Max Berlijn (archivist). The CDNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

Dutch committee for avian systematics (CSNA)

Members Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar and George Sangster (secretary). The CSNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

© 2009 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists.

ISSN 0167-2878.

Printed by drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Netherlands

Dutch Birding

International journal on Palearctic birds

Editors
Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
e-mail editors@dutchbirding.nl

Photographic editor
Dutch Birding
c/o René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Netherlands
e-mail rene.pop@dutchbirding.nl

Subscription administration
c/o Jeannette Admiraal
Iepenlaan 11
1901 ST Castricum
Netherlands
e-mail circulation@dutchbirding.nl

Board
Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands
e-mail dba@dutchbirding.nl

Dutch rarities committee
CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
e-mail cdna@dutchbirding.nl

Dutch committee for avian systematics
CSNA, c/o George Sangster
e-mail csna@dutchbirding.nl

Internet
www.dutchbirding.nl

Dutch Birding JAARGANG 31 NUMMER 6 2009 *VOLUME 31 NUMBER 6 2009*

Artikelen / papers

331 Rare birds in the Netherlands in 2008 *Arjan Ovaa, Dick Groenendijk, Max Berlijn & CDNA*

353 Witte Kerkuilen in Nederland: voorkomen en herkenning [PALE BARN OWLS IN THE NETHERLANDS: OCCURRENCE AND IDENTIFICATION] *Chris van Rijswijk*

365 First-summer Long-tailed Jaegers in western Europe *Nils van Duivendijk*

Brieven / letters

368 Dark *Pterodroma* petrels *Teus J C Luijendijk*

Recensies / reviews

368 *Indian bird sounds* (5 CD set) by Claude Chappuis, Fernand Deroussen & Deepal Warakagoda 2008 *Magnus Robb*

Aankondigingen & verzoeken / announcements & requests

369 Voorspelspel 2010

WP reports

370 October-late November 2009 *Arnoud B van den Berg & Marcel Haas*

Recente meldingen / recent reports

390 September-oktober 2009 *Roy Slaterus & Vincent van der Spek*

DB Actueel

402 Siberische Sprinkhaanzanger op stormachtige Maasvlakte [PALLAS'S GRASSHOPPER WARBLER]; Kaspische Plevier op Texel [CASPIAN PLOVER]; Taigastrandloper bij Zwolle [LONG-TOED STINT]

DBA-nieuws

407 Onderhoudend Texelweekend oktober 2009; Programma Dutch Birding-vogeldag op 9 januari 2010; Betaling van abonnementsgeld voor 2010; Payment of subscription for 2010

Voorplaat / front cover

Laplanduil / Great Grey Owl *Strix nebulosa*, Tornio, Finland, 21 maart 2009 *(Hugh Harrop)*

Rare birds in the Netherlands in 2008

Arjan Ovaa, Dick Groenendijk, Max Berlijn & CDNA

This is the 29th annual report on rare birds in the Netherlands to be published in Dutch Birding. This report comprises records from 2008 as well as belated and reconsidered records, dating back to 1902, which have been evaluated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Several 2008 records are still under review or awaiting submission and could therefore not be included. In addition, some records for 2007 and earlier years are still under consideration for various reasons.

Details included for each record are, if available: date(s); location and/or *municipality* (municipal divisions as on 1 January 2009); province; number of birds if more than one, plumage and sex; type of record, if trapped and ringed, photographed, sound-recorded, videoed or found dead (and where specimen is stored); names of up to three observers involved in finding, identifying and recording, and relevant references in the literature, which normally include (inter)national but not regional journals, and published photographs. Records from 2007 lasting into 2008 that were already published in the 2007 report (Ovaa et al 2008) are repeated here without reference, for the sake of completeness. Observations not (yet) submitted mentioned in the 2007 report are not repeated in this report. The sequence of the records in the species accounts is from the current year backwards, with records within one year presented chronologically. A compilation of most of the birds videoed can be found in Boon & Slaterus (2009) and Plomp et al (2009). Numbers after each (sub)species' name refer to the total number of individuals ***1*** from 1 January 1800 to 31 December 1979, ***2*** since 1 January 1980 but excluding ***3*** the current year. Taxa marked with an asterisk * are new to the Dutch list.

The following CDNA members voted on some or all of the records in this report: Rob S A van Bemmelen, Ruud E Brouwer, Nils van Duivendijk, Dick Groenendijk (chairman), Teus J C Luijendijk, Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk (secretary), Roy Slaterus, Laurens B Steijn and Arend Wassink. Max Berlijn supported the committee as non-voting archivist and assisted in submitting many records published on national and regional websites. Records can be submitted through e-mail

(cdna@dutchbirding.nl), via the CDNA page on the Dutch Birding website (www.dutchbirding.nl), using an electronic submission form or filling in this form after entering a record of a rare bird on www.waarneming.nl. Records can also be sent by ordinary mail to CDNA, Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, the Netherlands, preferably using standard forms which can be obtained free of charge from CDNA. On the Dutch Birding website, it is possible to see which records are currently under review, which were recently accepted and which were rejected.

Decisions regarding taxonomy have been delegated to the Dutch committee for avian systematics (Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna; CSNA), which on 1 January 2008 consisted of the following members: Arnoud B van den Berg, André J van Loon, C S (Kees) Roselaar and George Sangster (secretary).

In 2008, at least 358 species were recorded; remarkably, none was new to the Dutch list. From 2007, Spanish Imperial Eagle *Aquila adalberti* was accepted as new to the Dutch list and is included in this report. The previous year without new species dates back as far as 1969. The Dutch list now counts 497 species but a few are currently under review and may face deletion. Highlights for 2008 included the second Audouin's Gull *Larus audouinii*, third Eurasian Pygmy Owl *Glaucidium passerinum*, fifth Long-legged Buzzard *Buteo rufinus*, fifth Alpine Accentor *Prunella collaris*, sixth to eighth Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, seventh Hutchins's Cackling Goose *Branta hutchinsii hutchinsii*, seventh Blyth's Pipit *Anthus godlewskii*, eighth Eurasian Scops Owl *Otus scops*, and ninth Rufous-tailed Rock Thrush *Monticola saxatilis*. Also, 2008 was a good year for Surf Scoter *Melanitta perspicillata* with three individuals, Paddyfield Warbler *Acrocephalus paludicola* with three, American Golden Plover *Pluvialis dominica* with four, Pallid Harrier *Circus macrourus* with five, Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes* with five, River Warbler *Locustella fluviatilis* with six, Griffon Vulture *Gyps fulvus* with eight and Short-toed Snake Eagle *Circaetus gallicus* with nine. In addition, two pairs of Boreal Owl *Aegolius funereus* with a total of five young constituted the first successful breeding to be confirmed since 1979.

Systematic list of records

Ross's Goose / Ross' Gans
Anser rossii 0,6,0
2006 26 March and 2 and 20 April, Dollardkwelder, *Reiderland*, Groningen, adult, photographed (H Lanters).

This individual is considered to be one of the returning birds from previous years. In 2006, at least two individuals were involved (cf van der Vliet et al 2007). Note that no birds were accepted for 2008, indicating that the returning birds changed their occurrence patterns or died. In the summers of 2006 and 2007, a male Ross's Goose raised chicks with a female Barnacle Goose *Branta leucopsis* on the island of Kolguev in the Barents Sea, Russia (Kondratyev & Zöckler 2009; cf Limicola 23: 72, plate 24, 2009). This Ross's may have been one of the two seen with Barnacle during recent winters.

Hutchins's Cackling Goose / Hutchins' Canadese Gans
Branta hutchinsii hutschinsii 0,6,1
11 April, Tacozijl, *Lemsterland*, Friesland, photographed (G Ottens, L Hoogenstein, M Wesselius; Dutch Birding 30: 203, plate 239, 2008).

This taxon is still very rare; this was only the seventh, after birds in 1997 (two), 1998 (three) and 2002 (one). Despite extensive searching, this bird could not be relocated during the following days. A report of possibly the same bird at Carel Coenraadpolder, Groningen, on 14 April has not (yet) been submitted (cf Slaterus & van der Spek 2008). Identifying this taxon can be challenging because of its resemblance with, for instance, Intermediate Canada Goose *B canadensis parvipes*. In addition, hybrids can also hamper the identification process. Future observers are encouraged to submit detailed records, preferably accompanied with quality photographs or video images.

Canvasback / Grote Tafeleend
Aythya valisineria 0,1,0
22 August to 22 November, Hoefijzermeer, *Castricum*, Noord-Holland, adult male, photographed (R van Rossum, E B Ebels et al; Dutch Birding 30: 50, plate 64, 2008).
2007 27 September to 17 February 2008, Hoefijzermeer, *Castricum*, Noord-Holland, adult male.

This returning bird was present for the sixth and seventh winter since 9 January 2003, not being recorded in the winter of 2003/04. The record is currently under review because it was shown that a wing-clip was present on the bird's left wing. The bird was not reported after 22 November but may have been present at an inaccessible site nearby.

Ring-necked Duck / Ringsnaveleend
Aythya collaris 5,24,1
12-30 April, Kamperhoek, *Dronten*, Flevoland, female, photographed (T Janssen et al).
2007 16 December to 8 March 2008, Eijsder Beemden, *Eijsden*, Limburg, female.

The bird at Eijsder Beemden was already mentioned in last year's report (Ovaa et al 2008); it regularly crossed the border with Belgium.

Ring-necked x Tufted Duck / Ringsnaveleend x Kuifeend
Aythya collaris x fuligula 0,8,0
2007 6 December to 29 March 2008, Cattenbroek, *Woerden*, Utrecht, adult male.

This bird was already mentioned in last year's report (Ovaa et al 2008).

Surf Scoter / Brilzee-eend
Melanitta perspicillata 3,18,3
17 February, Buren, *Ameland*, Friesland, adult male (B-J Prak, M Bot); 20 December, Nes, *Ameland*, Friesland, adult female (M Bot, R Cazemier, J Bosma); 24 December, *Schiermonnikoog*, Friesland, adult female (M Olthoff).
2007 4 March, Hondsbossche Zeewering, *Bergen*, Noord-Holland, adult male (P M A van der Wielen, P de Jong).

With three records, 2008 was a good year. The increased interest of observers for sea-watching from the Dutch Wadden islands even in winter may show that the species is not as rare here as previously thought.

Bufflehead / Buffelkopeend
Bucephala albeola 0,1,0
4 October into 2009, Gaatkensplas and surroundings, *Barendrecht*, Zuid-Holland, male, photographed (A de Baerdemaker, L van Oerle, T van Oerle et al).
2007 28 October to 12 May 2008, Gaatkensplas and surroundings, *Barendrecht*, Zuid-Holland, male, photographed.

The returning male stayed at Gaatkensplas and surroundings for its fifth consecutive winter.

American Wigeon / Amerikaanse Smient
Anas americana 5,49,3
16-27 March, *Amerongen*, Utrecht, and *Maurik*, Gelderland, male, photographed (A Vink, H Vink, R Keizer et al); 6-23 April, Middelpolder, *Amstelveen*, Noord-Holland, male, photographed (F van Groen, K Jonker et al); 28 April to 4 May, Veenhuizerstukken, *Stadskanaal,* Groningen, male, photographed (D Meijer, A Boven, M Jonker et al).
2007 14 December, Middelplaten, *Goes*, Zeeland, male, photographed (R Sponselee et al).

Blue-winged Teal / Blauwvleugeltaling
Anas discors 6,28,1
25 February to 12 April, *Alblasserdam* and De Gorzen, *Ridderkerk*, Zuid-Holland, adult male, photographed (J Hakbijl et al; Birding World 21: 104, 2008, Dutch Birding 30: 138, plate 167, 210, plate 234, 2008).

This long-staying adult male attracted many visitors. Most Dutch records are from April and May, although there are also four previous records for January-March.

Green-winged Teal / Amerikaanse Wintertaling
Anas carolinensis 6,39,4
24 March, Houtrakkerbeemden, *Haarlemmerliede en Spaarnwoude*, Noordholland, male, photographed (R Slaterus et al); 26 April, Willeskop, *Montfoort/Oudewater,* Utrecht, male, photographed (H van der Klis); 28-29 April, Aart Eloyenbosch, *Sliedrecht,* Zuid-Holland,

436 Blue-winged Teal / Blauwvleugeltaling *Anas discors*, adult male, Alblasserdam, Zuid-Holland, 17 March 2008 *(Arie Ouwerkerk)*

male, photographed (H van Stijn, E van Stijn, L van Stijn et al); 9 October to 25 December, Ottersaat, Dijkmanshuizen and Wagejot, *Texel,* Noord-Holland, male, photographed (J D Eerdmans, P W W de Rouw et al; Dutch Birding 30: 440, plate 527, 2008).
2007 8-13 May, Slikken van de Heen, *Sint Philipsland*, Zeeland, male, photographed (P A Wolf, S Lilipaly, R van Loo et al)

Both in 1999-2001 and in 2006-08, four or five individuals were accepted, suggesting an increase.

Atlantic Great Cormorant / Grote Aalscholver
Phalacrocorax carbo carbo 6,22,11
3 October to 29 March 2009, Engelenmeer, *'s-Hertogenbosch*, Noord-Brabant, photographed (J van der Linden et al); 5-6 January, Hoornse Meer, *Groningen*, Groningen, second-winter, photographed (R Winters et al); 16 January, Hoornse Meer, *Groningen*, Groningen, second-winter, photographed (R Winters et al); 2 February to 2 March, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, adult, photographed, videoed (R S A van Bemmelen, D Groenendijk, A B van den Berg et al; Dutch Birding 30: 138, plate 168, 2008); 22-25 March, Ingensche Waarden, *Buren*, Gelderland, first-winter, photographed, videoed (D Groenendijk, W Janssen, A Vink et al); 29 March, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, two, photographed (R S A van Bemmelen, R Bisschop et al); 25 July and 1-2 August, Rockanje, *Westvoorne*, Zuid-Holland, immature (probably second calendar-year), videoed (W van Rijswijk, D Groenendijk, R S A van Bemmelen); 24 August, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, immature, photographed (R Slaterus); 31 August, Eemshaven-Oost, *Eemsmond*, Groningen, immature, photographed (R Winters); 13 October, Kraaijenbergse Plassen, *Cuijk*, Noord-Brabant, adult winter, photographed (R Wester, J van der Zee); 18 October, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, adult, photographed (N van Duivendijk, D Groenendijk, J de Bruijn).
2007 21 December to 20 April 2008, Engelenmeer, *'s-Hertogenbosch*, Noord-Brabant.
2005 27-28 September, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, immature, photographed (P A Wolf)
1986 9 February, Veerse Dam, *Veere*, Zeeland, first-winter, wearing colour ring, found dead (J Tramper)

The individual found dead at Veerse Dam in February 1986 had been ringed as a chick on St Margaret's Island near Tenby, Wales, on 23 June 1986; the record was already listed in the previous report. The one at Engelenmeer in 2007-09 was present for its third consecutive winter (cf Ovaa et al 2008). The reports at Hoornse Meer, Groningen, refer to different individuals. The publication of discriminating characters between Continental Great Cormorant *P c sinensis* and Atlantic Great Cormorant (Newson et al 2004) triggered some observers to search for the latter in flocks of cormorants. This led to a series of reports, of which some have not yet been submitted. The strong increase in the number of records suggests that Atlantic is less rare than previously thought and it is most probably best regarded as a scarce visitor throughout the year but especially during September to March. Intriguingly, an adult was photographed on a nest in a Continental Great colony in Zeeland in May 2008 (not yet submitted) and a mixed breeding pair was discovered during spring 2009 in Friesland. This taxon is no longer considered from 1 January 2009 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Green Heron / Groene Reiger
Butorides virescens 0,1,0
2006 25 April to 24 June, De Nieuwe Meer, *Amsterdam*, Noord-Holland.

This is a date extension of this first Green Heron, which was found again in this region in 2007 and 2009. The CDNA did not receive any detailed information about a report on 20 April 2006 and, therefore, 25 April remains the first date. The bird was wintering at Berre-l'Etang, Bouches-du-Rhône, France, for three consecutive years (16 December 2006 to 2 May 2007, 31 October to 4 May 2008 and 8 November to 6 May 2009) and has recently been accepted by the French rarities committee (Reeber & CHN 2009).

Squacco Heron / Ralreiger
Ardeola ralloides 25 (since 1866),48,1
14 June, *Barendrecht*, Zuid-Holland, adult, summer plumage, photographed (P Goumen).

Griffon Vulture / Vale Gier
Gyps fulvus 9,169,8
29-31 May, Rimburg, *Landgraaf*, Limburg, maximum of three (on 29-30 May, one until 31 May), photographed (W Eijgelshoven, J Roemen, P van Nuys et al); 29-30 May, Kats, *Noord-Beveland*, Zeeland (T Sluijter, P van Veelen et al; Birding World 21: 194, 2008; 22: 31, 2009, Dutch Birding 30: 274, plate 330, 2008), and 3-4 June, Biggekerke, *Veere,* Zeeland, photographed (C Beeke et al; Dutch Birding 30: 274, plate 329, 2008), and 8-9 June, Welzinge, *Vlissingen*, Zeeland, photographed (F Roest, H Eland et al); 24 June, Achtmaal, *Zundert*, Noord-Brabant, three, photographed (W Beeren, G van Gool); 9-13 July, *Wieringermeer*, Noord-Holland, third calendar-year (found dead on 13 July), wearing colour ring (yellow 438) and aluminium ring (MADRID 1105055), photographed, videoed, skin retained at Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden (G Lont, B Woets et al; van den Berg & Woets 2008; Birding World 21: 277, 2008, Dutch Birding 30: 289, plate 357, 2008).
2007 19 June, Heeswijk-Dinther, *Bernheze*, Noord-Brabant, 33, photographed (J Wouters).

The bird at Wieringermeer had been ringed as a first calendar-year in a bird asylum at Burgos, Spain, and released at nearby Gozón de Ucieza, Palencia, Spain, on 27 November 2006 (1370 km from Wieringermeer). The three reports from Zeeland are considered to belong to the same individual. The group flying near Heeswijk-Dinther in 2007 was seen at several sites in Noord-Brabant and Limburg during 18-19 June; more reports of these individuals can be found in Ovaa et al (2008). Following an exceptional year with a total of 112 in 2007, the number of individuals in 2008 was eight, which is also more than usual.

Short-toed Snake Eagle / Slangenarend
Circaetus gallicus 3,34,9
23 April, Houtrakkerbeemden, *Haarlemmerliede en Spaarnwoude*, Noord-Holland, photographed (R Slaterus, L Blokland; Dutch Birding 30: 202, plate 235, 2008), and 24 April, De Koog, *Texel*, Noord-Holland, photographed (A van Kreveld, I Roerhorst); 29 April, Loozerheide, *Weert*, Limburg, adult female, photographed (F Neijts, R Bouwman, C Kessels et al); 5 May, Loozerheide, *Weert*, Limburg, photographed, adult (F Neijts et al; Dutch Birding 30: 189, plate 211, 2008); 8 May, Loozerheide, *Weert*, Limburg, adult, photographed (R Verbraak, R Weenink, R G Bouwman); 15-18 May, Aekingerzand, *Appelscha*, Friesland, two, and 15-16 May, Doldersummerveld, *Westerveld*, Drenthe (one of the birds at Aekingerzand on 15-18 May), photographed, videoed (R Voesten, N Lord); 9 June, Aekingerzand, *Appelscha*, Friesland, photographed, videoed (R Voesten); 28 June to 16 August, Fochteloërveen, *Noordenveld*, Drenthe, and *Ooststellingwerf*, Friesland, second calendar-year, photographed (L van Welie, R Mensch, L van Rijnsbergen et al); 13 July, Strabrechtse Heide, *Heeze-Leende*, Noord-Brabant, second calendar-year, photographed (R van den Heuvel, J Aarts, J van Rijswick et al).

A record year with eight records of at least nine individuals, following a recent increase with a total of 24 in 2001-07. Based on photographic evidence, the bird on 24 April on Texel, Noord-Holland, was the same as the one discovered a day earlier at Houtrakkerbeemden, Noord-Holland. A remarkable series of three records was produced at the inland migration site of Loozerheide, Limburg. Scrutinizing the series of photographs of each sighting revealed that three different individuals were involved. Also the records at Aekingerzand, Friesland, involved at least three different birds. The long-staying individual at Fochteloërveen is a more expected record because this site attracted this species in every summer from 2001 onwards except 2004; it is noteworthy that, as in previous years, the one in 2008 was not a returning bird as it was in its second calendar-year.

Pallid Harrier / Steppekiekendief
Circus macrourus 5,28,5
22 April, Breskens, *Oostburg*, Zeeland, adult female, photographed (P A Wolf, I Meulmeester, T Luiten et al; Dutch Birding 30: 280, plate 342, 2008); 24 April, Zwaagdijk-Oost, *Wervershoof*, Noord-Holland, second calendar-year, photographed (R Slaterus, N F van der Ham, S Lagerveld et al; Dutch Birding 30: 202, plate 236, 2008); 9 May, Ketelbrug, *Dronten*, Flevoland, second calendar-year, photographed (R F J van Beusekom, M Roos, G J ter Haar et al); 14 September, *Sliedrecht*, Zuid-Holland, male, at least third-calendar-year (A de Jong); 14 September, Kolham, *Slochteren*, Groningen, adult male, photographed (W-J Fontijn).

Long-staying individuals are rare and 2008 was no exception: all were flying past, being present for a couple of hours at the most. The year's total of five is as many as in 2006, following a recent increase from none in 1992-98 to 25 in 1999-2007.

Steppe Buzzard / Steppebuizerd
Buteo buteo vulpinus 3,0,0
1918 11 April, Ravensbosch, *Valkenburg aan de Geul*, Limburg, adult male, collected, skin retained at Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden (collection number RMNH 55986).
1902 16 April, Twickel, *Hof van Twente*, Overijssel, adult male, collected, skin retained at Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden (collection number RMNH 55982); 10 November, *Deurne*, Noord-Brabant, first-winter female, skin retained at Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden (collection number RMNH 2115).

The CDNA revised all records of this taxon, including 27 specimens labelled as *vulpinus* in museum collections (cf van den Berg & Bosman 1999, 2001). Only three of these remain on the Dutch list. A paper on this revision and the identification of this taxon is in preparation for Dutch Birding.

Long-legged Buzzard / Arendbuizerd
Buteo rufinus 1,3,1
8 May, De Hamert, *Bergen*, Limburg, adult, photographed (J E Kikkert).

The single photograph of this eastward flying bird made the work of the CDNA a lot easier. Previous records were in December 1905, September 2000, July 2004 and May 2007.

Booted Eagle / Dwergarend
Aquila pennata 0,17,0
2006 13 August, Zwanenwater, *Zijpe*, Noord-Holland, dark morph (P M A van der Wielen, M Markx, N Dijkstra et al).

* **Spanish Imperial Eagle / Spaanse Keizerarend**
Aquila adalberti 0,1,0
2007 6 May, Loozerheide, *Weert*, Limburg, and *Cranendonck*, Noord-Brabant, second calendar-year, photographed (C Kessels, R Weenink).

Undoubtedly one of the most extraordinary records ever. The identification of this bird was troublesome and not clinched before consulting Dick Forsman. Four recent records of first or second calendar-year individuals as far north as France from 1999 onwards (Frémont et al 2006) and several as far south as southern Morocco and even Senegal (van den Berg 2007) show the vagrancy potential of this species. A paper about this record is in preparation for Dutch Birding.

Gyrfalcon / Giervalk
Falco rusticolus 4,3,1
1-8 November, Dollard, *Reiderland*, Groningen, juvenile, photographed, videoed (A Boven, W Wind, M Jonker et al; Wind et al 2008; Dutch Birding 30: 452, plate 542-543, 2008, 31: 61, plate 43, 2009).

This bird proved to be quite popular during its eight-day stay, showing very well from time to time. However, it could also be elusive for hours or even days. A few reports later in the winter of 2008/09 of what may have been the same bird in the same area remain unconfirmed.

437 Spanish Imperial Eagle / Spaanse Keizerarend *Aquila adalberti*, second calendar-year, Loozerheide, Limburg, 6 May 2007 *(René Weenink)* **438** Short-toed Snake Eagle / Slangenarend *Circaetus gallicus*, Loozerheide, Limburg, 5 May 2008 *(René Weenink)* **439** Gyr Falcon / Giervalk *Falco rusticolus*, immature, Dollardkwelders, Groningen, 2 November 2008 *(Rein Hofman)* **440** Green-winged Teal / Amerikaanse Wintertaling *Anas carolinensis*, male, met Eurasian Wigeon / Smient *A penelope*, Ottersaat, Texel, Noord-Holland, 27 October 2008 *(Eric Menkveld)*

Eurasian Stone-curlew / Griel
Burhinus oedicnemus -, 55,3
31 March, Balijbos, *Pijnacker*, Zuid-Holland, photographed (K Vreugdenhil et al; Dutch Birding 30: 202, plate 237, 2008); 26 April, Vughtse Gement, *Vught*, Noord-Brabant, photographed (D Hornman, J Schwiebbe); 5-10 June, Aekingerzand, *Appelscha*, Drenthe, photographed, videoed (R Voesten et al).

This species is no longer considered since 1 January 2009 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Collared Pratincole / Vorkstaartplevier
Glareola pratincola 5,17,2
14-15 May, Doldersummerveld, *Westerveld*, Drenthe, photographed (N Lord); 28 May to 4 June, Buitendijk, *Texel,* Noord-Holland, adult, summer plumage, photographed (G Elemans et al; Dutch Birding 30: 276, plate 333, 2008, 277, plate 335, 2008).

Black-winged Pratincole / Steppevorkstaartplevier
Glareola nordmanni 12,23,1
13 September, *Petten*, Noord-Holland, first-winter, photographed (L Stegeman, S Lagerveld, H Groot et al, Dutch Birding 30: 440, plate 526, 2008)

Greater Sand Plover / Woestijnplevier
Charadrius leschenaultii 1,11,0
2007 1-3 August, Groote Keeten, *Zijpe*, Noord-Holland, adult male, summer plumage, photographed (M Renden, R Hovinga et al).

The CDNA could not decide to which subspecies (group) the adult male at Groote Keeten belonged. Totals include Anatolian Sand Plover *C l columbinus* (three).

American Golden Plover / Amerikaanse Goudplevier
Pluvialis dominica 1,21,4
20 April, Breskens, *Oostburg,* Zeeland, second calen-

dar-year, photographed (J Leclercq, P A Wolf et al; Dutch Birding 30: 202, plate 238, 2008); 17-29 May, Prunjepolder, *Schouwen-Duiveland,* Zeeland, adult, summer plumage, photographed (M Hoekstein, R Weenink, A Hamers et al; Dutch Birding 30: 279, plate 339-340, 2008); 4-5 June, Workumerwaard, *Nijefurd*, Friesland, adult, summer plumage, photographed (B Aarts, J van Bruggen); 15 July, Oterdum, *Delfzijl*, Groningen, adult, summer plumage, photographed (R van der Vliet, N Gregoire, D Laponder et al).

The bird at the migration watchpoint on the Breskens dyke on 20 April was only seen when flying past but remarkably well photographed.

Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier
Pluvialis fulva 9,25,3
27 June to 10 July, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, adult, summer plumage, photographed (K Bode, R Cazemier; Dutch Birding 30: 276, plate 332 and 334, 2008); 14 July, Polder Breebaart, *Delfzijl,* Groningen, adult, summer plumage, photographed (L Punt, V van der Spek, W Teunissen); 20 July, Zwarte Haan, *Het Bildt*, Friesland, adult, summer plumage, photographed (S Bernardus).
2007 28-31 July, Workumerwaard, *Workum*, Friesland, adult, summer plumage, photographed (J D Eerdmans, P de Vries, A Vink et al).

White-rumped Sandpiper / Bonapartes Strandloper
Calidris fuscicollis 1,32,2
25 July and 29 July to 1 August, Westhoek, *Het Bildt*, Friesland, adult, photographed (R Slaterus, J Lidster et al); 17 August, Jachthaven, *Schiermonnikoog*, Friesland, adult, photographed (L Peters, K Eradus, E B Ebels et al; Dutch Birding 30: 360, plate 439, 2008).

A report at Zwarte Haan, Friesland, on 3-5 August is still in circulation and one at Polder Breebaart, Groningen, on 16-22 August has not (yet) been submitted (cf Slaterus & van der Spek 2008).

Buff-breasted Sandpiper / Blonde Ruiter
Tryngites ruficollis 3,36,3
20-22 May, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, photographed (R Cazemier et al); 11 June, Waal en Burg, *Texel,* Noord-Holland, adult, photographed (P Duin, E Menkveld, R Pop; Dutch Birding 30: 279, plate 338, 280, plate 343, 2008); 4 August, Ottersaat, *Texel*, Noord-Holland, adult, photographed, videoed (W van Rijswijk, A Wassink, A B van den Berg et al).

Great Snipe / Poelsnip
Gallinago media -,26,3
11 May, Banckspolder, *Schiermonnikoog*, Friesland, photographed (C Zuyderduyn, A van Egmond, M Guyt et al); 14 May, Dwars in de Weg, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, photographed (T Janssen et al; Dutch Birding 30: 279, plate 337, 2008); 17-19 May, *Vlieland*, Friesland, adult, photographed (N van Duivendijk et al).

Three records within one week suggest a minor influx.

Terek Sandpiper / Terekruiter
Xenus cinereus 1,39,4
17 May, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, adult, summer plumage, photographed (R Cazemier et al); 25-27 May, *Harlingen*, Friesland, adult, summer plumage, photographed (P de Jong, P Gelderblom et al); 25 May, Buttinge, *Veere*, Zeeland, videoed (R Sponselee); 13 July, Bantpolder, *Dongeradeel*, Friesland (R Cazemier, D Hoekstra).
2007 24 November to 12 January 2008, Polder Breebaart, *Delfzijl*, Groningen, photographed.

The bird at Polder Breebaart (the first-ever winter record) was already mentioned in last year's report (Ovaa et al 2008).

Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter
Tringa flavipes 2,15,5
5-7 May, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, adult, photographed (J de Bruijn, E Menkveld et al), and 31 May to 2 June, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, adult, summer plumage, photographed (F van Duivenvoorde, L Punt, W Teunissen et al; Dutch Birding 30: 277, plate 336, 2008); 16-29 July, Bokkegat, *Noord-Beveland*, Zeeland, photographed (M Hoekstein et al); 8 August, Achter de Zwarten, *De Marne*, Groningen, photographed (S Schilperoort, V van der Spek, A Dwarshuis et al); 18-19 August, Dijkgatsweide, *Wieringermeer*, Noord-Holland, adult, photographed (B Woets, E Schoppers et al); 17 October, Westkapelle, *Veere*, first-year, photographed, videoed (R Sponselee et al).

With five records, this is the best year ever for this species; the second best is 2004 with four. Based on plumage details visible on the photographs, it was concluded that the bird on Texel, Noord-Holland, was the same individual as the one at Ezumakeeg, Friesland. The distance between both locations is c 90 km as the bird flies.

Audouin's Gull / Audouins Meeuw
Larus audouinii 0,1,1
13 April, Pietersplas, *Maastricht*, Limburg, adult (J van der Coelen, M Maas; Beckers 2008).

The bird flew past a single astonished observer, his non-birding girlfriend and their dog, walking their regular round south of Maastricht at Pietersplas at c 13:40. It was found earlier that day at c 11:00 as the first for Belgium near Stokkem, Limburg, c 23 km north of Pietersplas. In the evening, it was relocated in Belgium, at Herstal, Liège, c 22 km south of Pietersplas. All these sites are situated along the river Meuse (Maas). The first was on 1 May 2003 at Oosterscheldekering, Zeeland, and that bird was also seen abroad, at Dungeness, Kent, England, on 5-7 May 2003, as the first for Britain.

Ring-billed Gull / Ringsnavelmeeuw
Larus delawarensis 0,8,0
2007 11 August to 7 March 2008, *Tiel*, Gelderland, adult male.

This record was already mentioned in last year's report (Ovaa et al 2008) but note date extension. It wintered at Tiel for five consecutive years but did not return in the autumn of 2008.

441 Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier *Pluvialis fulva*, Ezumakeeg, Friesland, 29 June 2008 *(Toy Janssen)* **442** American Golden Plover / Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica*, Prunjepolder, Zeeland, 17 May 2008 *(Marc Hoekstein)* **443** Collared Pratincole / Vorkstaartplevier *Glareola pratincola*, Texel, Noord-Holland, 31 May 2008 *(Eckard Boot)* **444** Collared Pratincole / Vorkstaartplevier *Glareola pratincola*, Texel, Noord-Holland, 1 June 2008 *(Eric Menkveld)*

Hybrid Ring-billed x Mew Gull / hybride Ringsnavelmeeuw x Stormmeeuw
Larus delawarensis x canus 0,0,0

A third calendar-year gull reported and photographed at Zandvoortweg, Middelburg, Zeeland, on 24-27 April (cf Dutch Birding 30: 203, plate 240-241, 2008) is still under consideration. The bird looked very much like a second-winter Ring-billed Gull and this was the initial thought of the finders. However, it showed too much black on the primaries and, more importantly, also a dark iris which does not seem to fit a pure Ring-billed. Therefore, it was identified as a probable hybrid with Mew Gull, although it is still subject of further investigations whether this variation can also be found in pure Ring-billed. A paper documenting this bird is in preparation for Dutch Birding. Note that this type of hybrid is still very rare and, if accepted, this will be only the second, after one at Millisle, Down, Northern Ireland, in February-March 2008 which had been ringed as chick at Copeland Islands, Down, in June 2004 (cf www.habitas.org.uk/cbo/sightings2008.htm).

Pale Barn Owl / Witte Kerkuil
Tyto alba alba 1,2,0
1976 22 January, *Ommen*, Overijssel, ringed, photographed (F Haverschmidt; Haverschmidt 1981).

Three months later, on 22 April 1976, this bird was found dead at Varades, Loire-Atlantique, France, within the breeding range of Pale Barn Owl. It concerns the only record mentioned in van den Berg & Bosman (1999, 2001) and, until recently, it was not clear whether this taxon should actually be considered by the CDNA. The record precedes two published in last year's report (Ovaa et al 2008). A paper documenting all Pale Barn records in the Netherlands has been prepared for Dutch Birding.

445 Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes*, Bokkegat, Wissenkerke, Zeeland, 22 July 2008 *(René Weenink)* **446** Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes*, Ezumakeeg, Friesland, 1 June 2008 *(Martijn Bot)* **447** White-rumped Sandpiper / Bonapartes Strandloper *Calidris fuscicollis*, adult, Schiermonnikoog, Friesland, 17 August 2008 *(Enno B Ebels)* **448** Buff-breasted Sandpiper / Blonde Ruiter *Tryngites subruficollis*, adult, Ottersaat, Texel, Noord-Holland, 4 August 2008 *(Arnoud B van den Berg)*

Eurasian Scops Owl / Dwergooruil
Otus scops 5,2,1
22 May to 19 June, *Noordwijk*, Zuid-Holland, singing, sound-recorded (A Marijnis, B van den Burg et al).

This was the first twitchable Eurasian Scops Owl since the one singing in May-June 1998. It could be heard at the grounds of a mental clinic where birders were welcome every evening.

Snowy Owl / Sneeuwuil
Bubo scandiacus 7,8,1
13 November, Oudeschild, and 14-15 November, Oosterend, and 16 November to 7 February 2009, Zeeburg, *Texel*, Noord-Holland, first-year female, photographed, videoed (F Tatenhove, G Vis, P Duin et al; Plomp & Ebels 2008; Birding World 21: 454, 2008, Dutch Birding 30: 417, plate 480, 454, plate 544, 2008, 31: 39, plate 22, 61, plate 44, 2009).

Like the previous species, this bird was also popular during its long stay. During the first days of its presence, it was sometimes difficult to find because it had different roosting sites. However, it settled at Zeeburg from 16 November onwards and was seen there daily, often sitting on its preferred pole and only becoming active in the evening.

Eurasian Pygmy Owl / Dwerguil
Glaucidium passerinum 0,2,1
10-11 February, Leenderbos, *Heeze-Leende*, Noord-Brabant, second calendar-year, photographed, videoed (J Kuipers, C Kuipers, E B Ebels et al; Scholten et al 2008, Birding World 21: 60, 2008, 22: 36, 2009, Dutch Birding 30: 68-71, plate 84-92, 409, plate 476, 2008).

The third record and the first to be twitchable. Found in the late afternoon, it attracted many observers, especially on the second day of its stay. The bird was success-

449 Eurasian Pygmy Owl / Dwerguil *Glaucidium passerinum*, Leenderbos, Noord-Brabant, 11 February 2008 *(Jan-Kees Schwiebbe)*

450 Snowy Owl / Sneeuwuil *Bubo scandiacus*, first-winter female, Texel, Noord-Holland, 17 November 2008 *(René Pop)*

fully hunting mice, storing its prey in tree holes. Considering this behaviour, it was regarded as a surprise that it had disappeared the next day. Two reports of birds found dead in autumn are still in circulation, at Koudum, Friesland, on 9 October and at Marnewaard, Lauwersmeer, Groningen, on 18 October. Previous records were in October 2002 and December 2005, both in Friesland.

Boreal Owl / Ruigpootuil
Aegolius funereus -,10,10
23 February to 19 July, Boswachterij Schoonloo, *Aa en Hunze*, Drenthe, nine (two breeding pairs with two and three young, latter three ringed on 8 July), photographed, sound-recorded (M Jonker, J Klaver et al; Jonker et al 2008ab, van Manen et al 2009; Dutch Birding 30: 309, plate 379, 310, plate 380-381, 312, plate 382, 2008); 16 December, *Heino*, Overijssel, second calendar-year, photographed, found weakened, died in bird asylum on 18 or 19 December, skin retained at EcoDrome Zwolle (V Rosendal, H Bouman, H Pohlman et al; Dutch Birding 31: 62, plate 46, 2009).

The two breeding pairs represented the first successful breeding to be confirmed since 1979. Although a few singing males had been documented in 1980-2007, no breeding could be established. This small breeding population offered the opportunity to a new generation of birders to see or hear this species. Immediately after the discovery of two calling males, a few successful excursions were organized in co-operation with local nature conservation managers. For the rest of the breeding season, the forest was closed at night for all visitors. At least three of the young died after fledging, probably being predated by a Northern Goshawk *Accipiter gentilis*.

Greater Short-toed Lark / Kortteenleeuwerik
Calandrella brachydactyla 3,36,1
5 May, Breskens, *Oostburg*, Zeeland, photographed, sound-recorded (A Boele, M S Robb et al).
2007 21 November to 7 January 2008, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland.

The record at Noordhollands Duinreservaat was already mentioned in last year's report (Ovaa et al 2008).

Blyth's Pipit / Mongoolse Pieper
Anthus godlewskii 0,6,1
11 October, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, sound-recorded (P A Wolf, C Beeke).

This bird was flying past a migration watchpoint and could be documented thanks to continuously running recording equipment during the count.

Olive-backed Pipit / Siberische Boompieper
Anthus hodgsoni 0,18,1
17 October, West-Terschelling, *Terschelling*, Friesland (E Nieuwstraten).

Two birds seen at Lange Paal, Vlieland, Friesland, on 18 October (Dutch Birding 30: 442, plate 528, 2008) are still in circulation (cf Slaterus & van der Spek 2008).

British Rock Pipit / Britse Rotspieper
Anthus petrosus petrosus 0,1,0
1958 10 March, Den Helder, *Den Helder*, Noord-Holland, trapped (ten Kate & Taapken 1959, ten Kate 1960).

This bird had been ringed as juvenile on Fair Isle, Shetland, Scotland, on 3 July 1956; the year of ringing was incorrectly given as 1957 in van IJzendoorn et al (1996) and van den Berg & Bosman (1999, 2001) (André van Loon in litt).

Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart
Motacilla citreola 0,19,1
22-28 August, Oude Waal, *Ubbergen*, Gelderland, first-winter, photographed, sound-recorded, videoed (M Hornman et al; Dutch Birding 30: 354, plate 429, 362, plate 444-445, 2008).

Alpine Accentor / Alpenheggemus
Prunella collaris 0,4,1
10-19 May, Oost-Vlieland, *Vlieland*, Friesland, adult, photographed (D Vogt, P de Boer et al; Vogt 2008; Dutch Birding 30: 271, plate 326, 2008).

Although this bird stayed longer than a week, it was still a tough job to see it. During its presence, it showed itself well but irregularly on the roof and chimney of the house of a local birder, next to the lighthouse. However, it was only present during early morning and at some unpredictable moments during the rest of the day. One

FIGUUR 1 Blyth's Pipit / Mongoolse Pieper *Anthus godlewskii,* Westkapelle, Zeeland, 11 October 2008 *(Pim A Wolf)*. Selection of clearest calls from recording; gaps between calls have been shortened.

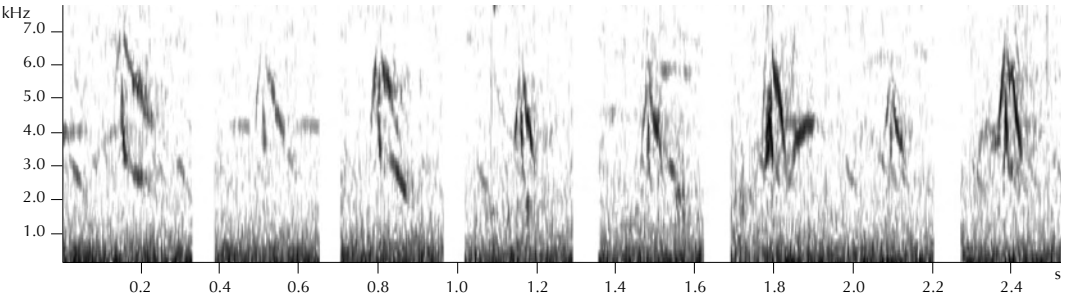

birder took the ferry to Vlieland four times without seeing the bird.

Thrush Nightingale / Noordse Nachtegaal
Luscinia luscinia 7,59,3
13-19 May, Voornes Duin, *Westvoorne*, Zuid-Holland, singing, photographed, sound-recorded (M Hoekstein, N Godijn et al); 31 August, Meijendel, *Wassenaar*, Zuid-Holland, first-year, ringed, photographed (K Hendriks, V van der Spek, W Teunissen et al; Dutch Birding 30: 360, plate 442, 2008); 31 August, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, first-year, ringed, photographed (A J van Loon, R Reijnders, C S Roselaar et al).

Red-spotted Bluethroat / Roodsterblauwborst
Luscinia svecica svecica 24,43,3
16-19 May, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, male, photographed, videoed (W van Rijswijk, E van den Linden, E B Ebels et al; Dutch Birding 30: 281, plate 347, 2008); 21 May, Groene Strand, *Terschelling*, Friesland, adult male, photographed (B van As, C Jobse); 25 May, Lettele, *Diepenveen*, Overijssel, adult male, photographed (H Bosman, E Bosman).

Males ringed at Oostvaardersdijk, Flevoland, on 1 June (Dutch Birding 30: 281, plate 348, 2008) and photographed at De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, on 18 May (Dutch Birding 30: 281, plate 346, 2008) are still in circulation (cf Slaterus & van der Spek 2008).

Red-flanked Bluetail / Blauwstaart
Tarsiger cyanurus 1,4,3
6 October, *Vlieland*, Friesland, first-year, ringed, photographed (L Kelder, G Bochem et al); 29 October to 11 November, Groene Glop, *Schiermonnikoog*, Friesland, first-year, ringed, photographed (A J Dijkstra, J van Ardenne, A J van Loon et al; Dutch Birding 30: 442, plate 529, 2008, 31: 64, plate 55, 2009); 30 October, *Putten*, Gelderland, found dead as window victim, photographed, skin not retained (M Voskuilen-Berghauser; Dutch Birding 31: 64, plate 56, 2009).

This is the first year with more than a single record. The one at Putten was the first inland.

Siberian Stonechat / Aziatische Roodborsttapuit
Saxicola maurus 9,26,1
6 November, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, first-winter, photographed, videoed (R Slaterus et al; Dutch Birding 31: 64, plate 53, 2009).

Allegedly, this bird was already reported on 5 November but the CDNA has not (yet) received sufficient information.

Pied Wheatear / Bonte Tapuit
Oenantha pleschanka 0,12,1
13-16 October, Jan Ayeslag, *Texel*, Noord-Holland, adult male, photographed, videoed (E Sandberg et al; Dutch Birding 30: 443, plate 530, 2008).

Desert Wheatear / Woestijntapuit
Oenanthe deserti 1,20,2
9-16 November, *Schoorl*, Noord-Holland, male, photographed (A van Kreveld, I Roerhorst et al; Dutch Birding 31: 67, plate 57, 2009); 13-25 December, Verdronken Land van Saeftinghe, *Hulst*, Zeeland, female, photographed, videoed (F Mineur, D Plu, M Jeurissen et al; Dutch Birding 31: 67, plate 58, 2009).

Rufous-tailed Rock Thrush / Rode Rotslijster
Monticola saxatilis 1,7,1
9 May, Drouwenerzand, *Aa en Hunze*, Drenthe, male, photographed (A Groenendal; Dutch Birding 30: 281, plate 345, 2008).

The presence of this bird was kept secret because it was in a vulnerable area with rare breeding birds.

River Warbler / Krekelzanger
Locustella fluviatilis 6,41,6
23-28 May, Ora et Labora, *Brunssum*, Limburg, singing, sound-recorded (T Zeegers, W Quaedackers et al); 27 May to 1 June, Bremerbergbos, *Dronten*, Flevoland, singing, photographed, sound-recorded (S Deuzeman, J van Bruggen, E van Wijhe et al); 1-12 June, Dijkgatbos, *Wieringermeer*, Noord-Holland, singing, sound-recorded (O de Vries et al); 3-5 June, Borgsweer, *Delfzijl*, Groningen, singing, photographed, sound-recorded (D J Moerbeek, W Wind, M Jonker et al); 18-23 June, Krimpenerhout, *Nederlek*, Zuid-Holland, singing, sound-recorded (G Mourik, W Halfwerk et al); 13 September, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, photographed (I Meulmeester, T Luiten et al; Dutch Birding 30: 355, plate 431, 2008).

A very good year for this species (the best was 2004 with seven individuals). The one at Maasvlakte is (only) the second field observation in autumn (other autumn records concern birds ringed or found dead). The Brunssum bird was singing at exactly the same site as in 2007 (cf Ovaa et al 2008) and may have been a returning individual. As documentation is lacking that only one bird was involved, the CDNA decided to treat them as separate records.

Paddyfield Warbler / Veldrietzanger
Acrocephalus agricola 1,21,3
30 May, Terwispel, *Opsterland*, Friesland, male, ringed, photographed (O Dijk, W Bil); 2-4 June, Zwanenwater, *Zijpe*, Noord-Holland, ringed (on 2 and 4 June), singing, photographed (F Koning, P Spannenburg, M Haas et al; Dutch Birding 30: 282, plate 349, 2008); 13 September, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed (H Levering et al).

With three records in 2006 and four individuals (one adult and three recently fledged juveniles at one location on Vlieland, Friesland) in 2007, the three in 2008 are in line with the increase in recent years. A bird ringed at Amsterdamse Waterleidingduinen, Zandvoort, Noord-Holland, on 10 September is still in circulaton. Despite the increase in records, there is still only one field record, on Vlieland on 18 September 1994.

Booted Warbler / Kleine Spotvogel
Acrocephalus caligatus 0,12,1
12-13 September, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland,

451 Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*, first-year, Ooijpolder, Gelderland, 25 August 2008 *(Harvey van Diek)*

452 Greater Short-toed Lark / Kortteenleeuwerik *Calandrella brachydactyla*, Castricum aan Zee, Noord-Holland, 6 January 2008 *(René van Rossum)*

453 Thrush Nightingale / Noordse Nachtegaal *Luscinia luscinia*, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 31 August 2009 *(Guido O Keijl)*

454 Red-spotted Bluethroat / Roodsterblauwborst *Luscinia svecica svecica*, male, Maasvlakte, Zuid-Holland, 18 May 2008 *(Ellen Sandberg)*

455 Pied Wheatear / Bonte Tapuit *Oenanthe pleschanka*, adult male, Jan Ayeslag, Texel, Noord-Holland, 13 October 2008 *(Jan van Holten)*

456 Desert Wheatear / Woestijntapuit *Oenanthe deserti*, male, Schoorl, Noord-Holland, 10 November 2008 *(Eric Menkveld)*

457 Red-flanked Bluetail / Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, Kroonspolders, Vlieland, Friesland, 6 October 2008 *(Gerrit Bochem)* **458** Red-flanked Bluetail / Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, Groene Glop, Schiermonnikoog, Friesland, 29 October 2008 *(Bert Dijkstra)* **459** Paddyfield Warbler / Veldrietzanger *Acrocephalus agricola*, Zwanenwater, Noord-Holland, 4 June 2008 *(Eric Menkveld)* **460** Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning *Phylloscopus humei*, Offingawier, Friesland, 6 December 2008 *(Roef Mulder)*

photographed, videoed (T Fijen, T van Kessel, C Brinkman et al; Dutch Birding 30: 443, plate 531, 2008)

For the fifth time, and the third year in a row, this species was found at Maasvlakte.

Subalpine Warbler / Baardgrasmus
Sylvia cantillans 5,50,4
6 June, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, first-summer female, photographed (W van Rijswijk et al); 8 June, *Vlieland*, Friesland, first-summer male, photographed (M Verdoes).

Totals include Western Subalpine Warbler *S c cantillans/inornata* (11, see below) and Eastern Subalpine Warbler *S c albistriata* (one).

Western Subalpine Warbler / Westelijke Baardgrasmus
Sylvia cantillans cantillans/inornata 2,7,2
23-25 April, Grafelijkheidsduinen, *Den Helder*, Noord-Holland, male, photographed, sound-recorded (W M van der Schot, F Padmos, M Renden et al); 14-15 September, Duinen Noordkop, *Den Helder*, Noord-Holland, photographed, sound-recorded (M Renden, R E Brouwer, R Halff et al; Dutch Birding 30: 446, plate 534, 2008).

Greenish Warbler / Grauwe Fitis
Phylloscopus trochiloides 6,44,1
28-30 August, Bomenland, *Vlieland*, Friesland, sound-recorded (A Borhem et al).

Arctic Warbler / Noordse Boszanger
Phylloscopus borealis 2,16,0
2001 11 and 13 September, Groene Glop, *Schiermonnikoog*, Friesland, first-winter, ringed, photographed (U Rijpma, F Tuinstra, C Monkel et al; Dutch Birding 23: 378, plate 438, 2001).

461 Rufous-tailed Rock Trush / Rode Rotslijster *Monticola saxatilis*, male, Drouwenerzand, Drenthe, 10 May 2008 *(Adri Groenendal)* **462** Rustic Bunting / Bosgors *Emberiza rustica*, first-year female, Groene Glop, Schiermonnikoog, Friesland, 17 November 2008 *(Henri Bouwmeester)* **463** Parrot Crossbill / Grote Kruisbek *Loxia pytyopsittacus*, Schoorl, Noord-Holland, Netherlands, 4 January 2008 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)* **464** Parrot Crossbill / Grote Kruisbek *Loxia pytyopsittacus*, female (found dead at Eerbeek, Gelderland, on 7 March 2008), Eerbeek, Gelderland, 24 March 2008 *(Jip Louwe Kooijmans)*

This concerns a date extension of a record already mentioned in van der Vliet et al (2002). It appears that the bird was trapped not only on 13 September but also two days earlier (André van Loon/Vrs Schiermonnikoog in litt).

Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning
Phylloscopus humei 2,32,1
5-31 December, Offingawier, *Sneek*, Friesland, photographed, sound-recorded (D Pruiksma, R Mulder, S Bernardus et al; Dutch Birding 31: 68, plate 59, 2009).

An individual at Ballastplaatbos, Lauwersmeer, Groningen, on 4-22 December (Dutch Birding 31: 64, plate 54, 2009) is still in circulation (cf Slaterus & van der Spek 2009).

Dusky Warbler / Bruine Boszanger
Phylloscopus fuscatus 1,55,1
30 October, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, sound-recorded (R Slaterus).

Western Bonelli's Warbler / Bergfluiter
Phylloscopus bonelli 5,24,1
13 May, Zwanenwater, *Zijpe*, Noord-Holland, singing (M Haas, F Koning, N F van der Ham et al).

This bird was not only singing but also calling, which made it easy to separate from Eastern Bonelli's Warbler *P orientalis*. This was (only) the second spring record in 2001-08, with an additional two singing in 2004 and 2006 not specifically identifiable as Western Bonelli's or Eastern Bonelli's.

Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf
Phylloscopus collybita tristis -,29,1
11-25 January, Ringselven, *Cranendonck*, Noord-

465 Booted Warbler / Kleine Spotvogel *Acrocephalus caligatus*, Maasvlakte, Zuid-Holland, Netherlands, 13 September 2008 *(Martin van der Schalk)*

466 Rustic Bunting / Bosgors *Emberiza rustica*, first-year, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, Netherlands, 4 October 2008 *(René Pop)*

Brabant, and *Weert*, Limburg, photographed, sound-recorded (R Weenink, R Voesten et al; Dutch Birding 30: 136, plate 161, 2008, 31: 97, plate 93, 2009).
2007 22 November, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, videoed (H Levering et al).
1987 23 October to 7 November, Muiderzand, *Almere*, Noord-Holland, sound-recorded (R F J van Beusekom).

An overview of all records was published by Ebels (2009) while van den Berg & The Sound Approach (2009) analysed current views on vocalizations, identification and taxonomy. Based on this information, the CDNA will evaluate the identification criteria for this taxon. Subsequently, the long-staying and much discussed bird at De Bilt, Utrecht, from 19 January to 9 April 2007 will be considered.

Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf
Phylloscopus ibericus 2,20,0
2006 7-11 June, Egmond-Binnen, *Bergen*, Noord-Holland, sound-recorded (A Wijker, C Hopman, C S Roselaar).

Collared Flycatcher / Withalsvliegenvanger
Ficedula albicollis 24,8,1
1915 5 April, Loosdrechtse Plassen, *Wijdemeren*, Noord-Holland, male (K Boedijn; Levende Natuur 19 (24) 520, 1915).

This record, by more than two weeks the earliest ever, was incorrectly published for Loosdrecht, Utrecht, in van der Vliet et al (2006).

Lesser Grey Shrike / Kleine Klapekster
Lanius minor 21,18,1
8 June, Groote Vlak, *Texel*, Noord-Holland, first-summer male, photographed (M Plomp, M van der Schalk, S Wytema et al; Dutch Birding 30: 280, plate 341, 2008).

Witstuitbarmsijs / Arctic Redpoll
Carduelis hornemanni 43,67,0
A bird photographed at Acht, Noord-Brabant, on 22 November 2008 (Dutch Birding 31: 63, plate 48, 2009) is still in circulation. Totals include Hornemann's Redpoll *C h hornemanni* (one).

Parrot Crossbill / Grote Kruisbek
Loxia pytyopsittacus 15,609,1
7 March, Eerbeek, *Brummen*, Gelderland, female, found dead as window victim, photographed, collected, skin retained at Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden (J Louwe Kooijmans).
2007 12 October, *Vlieland*, Friesland, six, photographed, sound-recorded (W M van der Schot, M de Vries, D Hoekstra et al); 25 October to 14 January 2008, Hazenwater, *Leusden*, Utrecht, maximum of 11 (eight females and three males); 8 December to 8 February 2008, Hargen aan Zee and Schoorl, *Bergen*, Noord-Holland, minimum of nine (five males and four female-types).

The groups at Hazenwater and Hargen aan Zee were already mentioned in last year's report (Ovaa et al 2008). The six Vlieland birds and the one found dead at Eerbeek take the total for the 2007/08 influx to 27 (cf Ebels 2008). The totals exclude the years 1993-2001, when the species was not considered.

Pine Bunting / Witkopgors
Emberiza leucocephalos 15,19,1
13 January, *Renkum*, Gelderland, female, videoed (R Keizer, D Groenendijk, W M Wiegant et al).

Rustic Bunting / Bosgors
Emberiza rustica 14,64,2
4-8 October, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, first-winter, photographed, sound-recorded, videoed (J de Bruijn, N van Duivendijk et al; Birding World 21: 420, 2008, Dutch Birding 30: 444, plate 533, 2008); 17 November, Groene Glop, *Schiermonnikoog*, Friesland, female, first-winter, ringed, photographed (H Bouwmeester, H Huiskamp).

This species is no longer considered since 1 January 2009 but the CDNA welcomes reports from before this date.

Systematic list of rejected reports

This list contains all records not accepted by the CDNA. Records marked with @ were rejected by all committee members in the first or second voting. Most records were rejected because the identification was not fully established (often due to lack of documentation) or when the bird showed sings of captivity, such as dubious rings, excessive wear and/or aberrant behaviour. Species for which the CDNA unanimously decided that all records up to now refer to birds of captive origin are indicated with *. This includes records of birds of which all ancestors are assumed to be of captive origin (introduced species of British category C).

Ross's Goose / Ross' Gans *Anser rossii* 24 February, Brabantsche Biesbosch, *Werkendam*, Noord-Brabant, two, blue morph, photographed (@ hybrids with Snow Goose *A caerulescens* not sufficiently excluded; origin as wild birds doubtful because of their tameness and odd behaviour, eg, not associated with wild geese flocks). **Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans** *Anser albifrons flavirostris* 10 February, De Auken, *Steenwijk*, Overijssel, adult, photographed (Siberian White-fronted Goose *A a albifrons* not excluded); 3 November, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland (@ insufficient description, other *Anser* species or hybrid not excluded). **Bufflehead / Buffelkopeend** *Bucephala albeola* 28 June, Noorderplassen, *Almere*, Flevoland, female, photographed (@ identification accepted but origin as a wild bird doubtful as it was not possible to establish whether it wore no ring). ***Hooded Merganser / Kokardezaagbek** *Lophodytes cucullatus* 2-17 February, 13 April and 1-2 May, Beuningse Veld, *Beuningen*, Gelderland, photographed (@ identification accepted but origin as a wild bird doubtful as it was not possible to establish whether it wore no ring). **Falcated Duck / Bronskopeend** *Anas falcata* 22 February, *'s-Gravenzan-*

de, Zuid-Holland, male, photographed (@ identification accepted but this individual was very tame and therefore most probably an escape). **American Wigeon / Amerikaanse Smient** *Anas americana* 27 January to 1 February, Kinseldam, *Amsterdam*, Noord-Holland, male, photographed (@ bird with a partially clipped wing, most probably an escape). **Blue-winged Teal / Blauwvleugeltaling** *Anas discors* 10 May, Hitland, *Nieuwerkerk aan de IJssel*, Zuid-Holland, male (@ bird flying by, hybrid not excluded). **Baikal Teal / Siberische Taling** *Anas formosa* 14 May, Bilderdam, *Jacobswoude*, Zuid-Holland (@ description does not exclude other *Anas* species or hybrids). **Cory's/Scopoli's Shearwater** / **Kuhls/Scopoli's Pijlstormvogel** *Calonectris borealis/diomedea* 29 September, *Vlieland*, Friesland (@ description partly wrong for this species pair); 6 October, *Terschelling*, Friesland (@ bird flying at a distance of c 5 km, which explains insufficient description). **Atlantic Great Cormorant / Grote Aalscholver** *Phalacrocorax carbo carbo* 5 April, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, adult, photographed (@ photograph shows Continental Great Cormorant *P c sinensis*). ***Pink-backed Pelican / Kleine Pelikaan** *Pelecanus rufescens* 29 June, *Enkhuizen*, Noord-Holland, juvenile, photographed (@ probably escaped from Avifauna bird park near Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland). **Griffon Vulture / Vale Gier** *Gyps fulvus* 28 May, *Boxmeer*, Noord-Brabant (@ other large raptors not excluded); 28 May, Strabrechtse Heide, *Heeze-Leende*, Noord-Brabant, four (@ other vulture species not excluded). **Pallid Harrier / Steppekiekendief** *Circus macrourus* 22 April, Jipsinghuizen, *Vlagtwedde*, Groningen, adult male (@ insufficient description). **Greater Spotted Eagle / Bastaardarend** *Aquila clanga* 12 May, Brandemeer, *Weststellingwerf*, Friesland, photographed (@ photographs show an *Aquila* eagle but the CDNA was unable to determine the species); 28 August, *Oss*, Noord-Brabant (@ no description and the added photograph concerned a Lesser Spotted Eagle *A pomarina* photographed in eastern Europe); 9-10 October, Boschplaat, *Terschelling*, Friesland (@ description incomplete, other *Aquila* eagles not excluded). **Booted Eagle / Dwergarend** *Aquila pennata* 28 April, Plasserwaard, *Wageningen*, Gelderland, dark morph (@ description insufficient); 4 June, Strabrechtse Heide, *Heeze-Leende*, Noord-Brabant, dark morph (@ description insufficient). **Gyr Falcon / Giervalk** *Falco rusticolus* 15 November, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, and 18 November, *Zoetermeer*, Zuid-Holland, and 25 November, *Ede*, Gelderland, white morph, immature, photographed, picked up exhausted on 25 November and brought to bird asylum and, in March 2009, recovered bird was transported to Iceland where it regained its freedom (@ this bird was first found on a tanker ship which was piloted into the harbour of Rotterdam; it flew off and, remarkably, was refound twice, the last time more than 100 km inland; as it was proven to be ship-assisted it is not acceptable for the Dutch list). **Great Bustard / Grote Trap** *Otis tarda* 4 May, *Heino*, Overijssel (@ description incomplete and partly wrong for this species). **Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier** *Pluvialis fulva* 19 October, Dijkgatbos, *Wieringermeer*, Noord-Holland (@ description incomplete, even for acceptance as 'lesser golden plover' *P dominica/fulva*). **Great Snipe / Poelsnip** *Gallinago media* 7 June, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland (description incomplete); 15 August, Stroothuizen, *Losser*, Overijssel (@ description incomplete); 8 September, De Nek, *Hoorn*, Noord-Holland, photographed (@ photograph probably shows Common Snipe *G gallinago*). **Long-billed/Short-billed Dowitcher / Grote/Kleine Grijze Snip** *Limnodromus scolopaceus/griseus* 28 April, Verdronken Zwarte Polder and Breskens, *Oostburg*, Zeeland, photographed (@ bird flying by, no description, photograph shows insufficient detail to exclude other waders). **Slender-billed Gull / Dunbekmeeuw** *Chroicocephalus genei*, 6 October, Stellendam, *Goedereede*, Zuid-Holland, adult (@ description incomplete). **Ross's Gull / Ross' Meeuw** *Rhodostethia rosea* 26 January, Nes, *Ameland*, Friesland (insufficient description). **Chimney Swift / Schoorsteengierzwaluw** *Chaetura pelagica* 16 July, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland (@ description insufficient for a new species, and aberrant Common Swift *Apus apus* not safely excluded). **Calandra Lark / Kalanderleeuwerik** *Melanocorypha calandra*, 26 April, Loozerheide, *Weert*, Limburg, and Budel-Dorplein, *Cranendonck*, Noord-Brabant (@ identification accepted; one week earlier, three illegally held in a Dutch aviary were released at Strabrecht, Noord-Brabant, c 20 km north of Loozerheide (J Fischer/vogelasiel Someren in litt); the CDNA concluded that most likely one of these three was involved and not a wild bird). **Greater Short-toed Lark / Kortteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla* 19 April, De Pomp, *Dongeradeel*, Friesland (@ seen for only a few seconds, which explains insufficient description); 30 April, Bussumerheide, *Hilversum*, Noord-Holland (@ description incomplete). **Eurasian Crag Martin / Rotszwaluw** *Ptyonoprogne rupestris* 19 October, Vijfhoek, *Diemen*, Noord-Holland (@ description incomplete). **Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart** *Motacilla feldegg* 4 May, Eemshaven, *Eemsmond*, Groningen, male, photographed (@ the two photographs did not show sufficient details and there was no sound-recording). **Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart** *Motacilla citreola* 4 September, Dijkgatsweide, *Wieringermeer*, Noord-Holland, photographed (@ probably a White Wagtail *M alba*). **Pechora Pipit / Petsjorapieper** *Anthus gustavi* 21 October, Lange Paal, *Vlieland*, Friesland (@ insufficient description). **Red-spotted Bluethroat / Roodsterblauwborst** *Luscinia svecica svecica* 22 April, Kraaijenbergse Plassen, *Cuijk*, Noord-Brabant, photographed (@ this bird showed an orangey throat patch, which does not exclude some female White-spotted Bluethroats *L s cyanecula*); 17 June, Vliehors, *Vlieland*, Friesland, female, photographed (@ the CDNA considers identification of females of this subspecies not possible on current knowledge). **Western Black-eared Wheatear / Westelijke Blonde Tapuit** *Oenanthe hispanica* 15 October, 't Horntje, *Texel*, Noord-Holland, photographed (@ description very brief and photographs do not give sufficient information about the bird's identity either). **Black-eared wheatear / blonde tapuit** *Oenanthe melanoleuca/hispanica* 20 May, Westerheide, *Laren*, Noord-Holland, photographed (@ Northern

Wheatear *O oenanthe* not excluded). **Red-throated Thrush / Roodkeellijster** *Turdus ruficollis* 1 December, Park Oudegein, *Nieuwegein*, Utrecht, male (@ insufficient description). **River Warbler / Krekelzanger** *Locustella fluviatilis* 27 July to 2 August, Weerribben, *Steenwijk*, Overijssel, sound-recorded (recording of song probably concerns a Grasshopper Warbler *L naevia*, with a song type regularly uttered during early autumn, different from normal spring song). **Collared Flycatcher / Withalsvliegenvanger** *Ficedula albicollis* 24-25 September, *Ameland*, Friesland, first-year or female, photographed (description insufficient, photographs do not show sufficient detail to exclude Pied Flycatcher *F hypoleuca*); 2 October, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, first-year, photographed (@ description insufficient and photographs do not show sufficient detail either); 4 October, *Schiermonnikoog*, Friesland, first-winter, photographed (@ photographs do not show sufficient detail, and no description was received). **Azure x European Blue Tit / Azuurmees x Pimpelmees** *Cyanistes cyanus x caeruleus* 22 October, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland (@ aberrant European Blue Tit not excluded). **Arctic Redpoll / Witstuitbarmsijs** *Carduelis hornemanni* 24 November, Wagenpad, *Wieringermeer*, Noord-Holland, photographed (@ description too brief and photographs give insufficient detail). **Parrot Crossbill / Grote Kruisbek** *Loxia pytyopsittacus* 22 December to 4 January 2009, Schoorlse Duinen, *Bergen*, Noord-Holland, four, photographed (@ Red Crossbill *L curvirostra* not excluded). ***House Bunting / Huisgors** *Emberiza sahari*, 4-16 October (probably since mid-September), Wieringerwerf, *Wieringermeer*, Noord-Holland, adult male, photographed (@ identification accepted but the CDNA considers this species as an escape, being unable to arrive on its own force, based on the very limited dispersal known in the regular range; in addition, the bird's moult showed anomalies which also made an origin from captivity likely). **Yellow-headed Blackbird / Geelkoptroepiaal** *Xanthocephalus xanthocephalus* 16 September, Oostvaardersplassen, *Lelystad*, Flevoland, photographed (@ poor photograph; probably an escaped Yellow-hooded Blackbird *Chrysomus icterocephalus*).

2007

Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans *Anser albifrons flavirostris* 2 December, Sandebuur, *Noordenveld*, Drenthe, three (@ description insufficient, especially described colours of bare parts raised doubts). **Surf Scoter / Brilzee-eend** *Melanitta perspicillata* 26 April, Haamstede, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, female (sketch of this bird flying by looking too perfect, as if copied from a book). **Short-toed Snake Eagle / Slangenarend** *Circaetus gallicus* 27 April, Ruimel, *Sint-Michielsgestel*, Noord-Brabant (description insufficient). **Semipalmated Sandpiper / Grijze Strandloper** *Calidris pusilla* 19 November, Scherpenissepolder, *Tholen*, Zeeland, photographed, sound-recorded, videoed (@ despite a substantial amount of gathered information, it was still impossible to determine whether indeed this species had been present). **Great Snipe / Poelsnip** *Gallinago media* 5 September, *Ameland*, Friesland (@ description incomplete). **European Roller / Scharrelaar** *Coracias garrulus* 15 May, *Leiden*, Zuid-Holland (@ description insufficient). **Red-spotted Bluethroat / Roodsterblauwborst** *Luscinia svecica svecica* 18 August, Oostvaardersdijk, *Almere*, Flevoland, male, ringed, photographed (@ this individual showed relatively broad orange-red edges to the central breast-feathers; museum studies showed that there are also White-spotted Bluethroats *L s cyanecula* in autumn with much red on these feathers). **Parrot Crossbill / Grote Kruisbek** *Loxia pytyopsittacus* 14 October, West-Terschelling, *Terschelling*, Friesland, three, photographed, sound-recorded (@ no excitement calls or flight calls were recorded, which are in the opinion of the CDNA needed to identify crossbill species; the photographs alone were not convincing).

2006

Short-toed Snake Eagle / Slangenarend *Circaetus gallicus* 5 June, Hoge Veluwe, *Ede*, Gelderland (description incomplete).

2005

Ehrenberg's Redstart / Oosterse Gekraagde Roodstaart *Phoenicurus phoenicurus samamisicus* 10 September, Grote Vlak, *Texel*, Noord-Holland, male, photographed (@ bird was a Common Redstart *P p phoenicurus* with pale tawny fringes along tertial edges).

2003

Great Snipe / Poelsnip *Gallinago media* 23 October, Kennemermeer, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland (description incomplete).

1999

Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans *Anser albifrons flavirostris* 6 December, Hoeksmeer, *Loppersum*, Groningen, adult (@ description insufficient).

1989

***Pink-backed Pelican / Kleine Pelikaan** *Pelecanus rufescens* 22-24 September, Nieuwe Robbengat, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, photographed (Dutch Birding 18: 76, plate 67, 1996; @ the CDNA considers this species as an escape, being unable to arrive on its own force; cf Ebels 1996).

1930

Cape Petrel / Kaapse Stormvogel *Daption capense*, between mid-August and mid-September, Hoek van Holland, *Rotterdam*, Zuid-Holland, skull found on beach, photographed, collected, skull retained at Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden (Dutch Birding 31: 25, plate 13, 2009; @ identification accepted but the CDNA considers a beached skull as insufficient proof that the bird died at or near the finding location, cf Haas & Crochet 2009).

Acknowledgements

The CDNA wishes to thank Jan van der Laan who was for eight years co-author of the annual report.

Bram Rijksen kindly provided the drawing of the Eurasian Pygmy Owl on p 331. The editors of Dutch Birding and, especially, Enno Ebels assisted in various ways.

References

Beckers, G 2008. DB Actueel: Audouins Meeuw in Belgisch-Nederlands Maasgebied. Dutch Birding 30: 210-211.

van den Berg, A B 2007. WP reports: March-early May 2007. Dutch Birding 29: 168-183.

van den Berg, A B & Bosman, C A W 1999, 2001. Zeldzame vogels van Nederland – Rare birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 1. First, second edition. Haarlem.

van den Berg, A B & The Sound Approach 2009. Calls, identification and taxonomy of Siberian Chiffchaff: an analysis. Dutch Birding 31: 79-85.

van den Berg, A B & Woets, B 2008. DB Actueel: Vale Gier met Spaanse ringen strandt in Wieringermeer. Dutch Birding 30: 288-289.

Ebels, E B 1996. Records of probable escapes in the Netherlands. Dutch Birding 18: 75-78.

Ebels, E B 2008. DB Actueel: Kleine invasie van Grote Kruisbekken. Dutch Birding 30: 61-63.

Ebels, E B 2009. Siberische Tjiftjaffen in Nederland: voorkomen en determinatie. Dutch Birding 31: 86-100.

Frémont, J-Y, Duquet, M & CHN 2006. Les oiseaux rares en France en 2004: 23e rapport du Comité d'Homologation National. Ornithos 13: 73-113.

Haverschmidt, F 1981. Mogelijk voorkomen van *Tyto alba alba* in Nederland. Limosa 54: 97-98.

Haas, M & Crochet, P-A 2009. Western Palearctic list updates: Cape Petrel. Dutch Birding 31: 24-28.

van IJzendoorn, E J, van der Laan, J & CDNA 1996. Herziening van de Nederlandse Avifaunistische Lijst 1800-1979: tweede fase. Dutch Birding 18: 157-202.

Jonker, M, Klaver, J, van Wetter, P & Ottens, G 2008a. Succesvolle zoekactie naar Ruigpootuilen. Dutch Birding 30: 141-142.

Jonker, M, Ottens, G & van Wetter, P 2008b. Succesvolle broedgevallen van Ruigpootuilen in Drenthe in 2008. Dutch Birding 30: 309-312.

ten Kate, C G B & Taapken, J 1959. Terugvondsten van in het buitenland geringde vogels, 30, 2e deel. Limosa 32: 212-219.

ten Kate, C G B 1960. Ornithologie van Nederland, 1958. Limosa 33: 19-46.

Kondratyev, A V & Zöckler, C 2009. Mixed pair of Ross's Goose and Barnacle Goose breeding on Kolguev, Russia, in 2006-07. Dutch Birding 31: 299-301.

van Manen, W, Pot, A, Ottens, G & Jonker, M 2009. Broedende Ruigpootuilen in Drenthe in 2008. Limosa 82: 49-58.

Newson, S E, Hughes, B, Russel, I C, Ekins, G R & Sellers, R M 2004. Sub-specific differentiation of Great Cormorants *Phalacrocorax carbo* in Europe. Ardea 92: 3-10.

Ovaa, A, van der Laan, J, Berlijn, M & CDNA 2008. Rare birds in the Netherlands in 2007. Dutch Birding 30: 369-389.

Plomp, M & Ebels, E B 2008. DB Actueel: Sneeuwuil op Texel. Dutch Birding 30: 453-454.

Reeber, S & CHN 2009. Les oiseaux rares en France en 2008: 26e rapport du Comité d'Homologation National. Ornithos 16: 273-315.

Scholten, K, Kuipers, C, Kuipers, J & Ebels, E B 2008. Dwerguilen bij Bakkeveen in december 2005 en bij Valkenswaard in februari 2008. Dutch Birding 30: 67-73.

Slaterus, R & van der Spek, V 2008. Recente meldingen Nederland: maart-augustus 2008. Dutch Birding 30: 201-207, 270-283, 357-364.

Slaterus, R & van der Spek, V 2009. Recente meldingen: november-december 2008. Dutch Birding 31: 60-71.

van der Vliet, R E, van der Laan, J & CDNA 2002. Rare birds in the Netherlands in 2001. Dutch Birding 24: 325-349.

van der Vliet, R E, van der Laan, J, Berlijn, M & CDNA 2006, 2007. Rare birds in the Netherlands in 2005; in 2006. Dutch Birding 28: 345-365; 29: 347-374.

Vogt, D 2008. DB Actueel: Alpenheggemus op Vlieland. Dutch Birding 30: 212.

Wind, W, Boven, A & Jonker, M 2008. DB Actueel: Giervalk bezoekt Hongerige Wolf. Dutch Birding 30: 452-453.

Arjan Ovaa, In de Molt 112, 6268 EJ Margraten, Netherlands
Dick Groenendijk, Elzenstraat 14, 4043 PB Opheusden, Netherlands
Max Berlijn, Wilhelminastraat 9, 6285 AS Epen, Netherlands
CDNA, Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands (cdna@dutchbirding.nl)

Witte Kerkuilen in Nederland: voorkomen en herkenning

Chris van Rijswijk

Over het voorkomen van Witte Kerkuil *Tyto alba alba* (hierna *alba*) in Nederland bestaat al lange tijd onduidelijkheid. Van den Berg & Bosman (2001) noemen het taxon 'mogelijk zeer zeldzaam' en vermelden behalve een geval in 1976 (zie onder) vier balgen die wel door Eykman et al (1941) maar vervolgens niet door Kist et al (1970) worden vermeld. De Jong (1995) spreekt van een overgangsgebied met Kerkuil *T a guttata* (hierna *guttata*) in het zuiden van Nederland en België. Het is echter onduidelijk in hoeverre een dergelijke constatering kan worden toegeschreven aan sexuele dimorphie waarbij mannetjes gemiddeld witter zijn dan vrouwtjes (cf Roulin 1996). In dit artikel worden de tot nu toe bekende gevallen van *alba* in Nederland behandeld (zie tabel 1) en wordt op het onderscheid met *guttata* ingegaan.

Alba broedt van noord naar zuid in Brittannië, West- en Zuid-Frankrijk, Zwitserland, Italië, het Iberisch Schiereiland en Noord-Afrika. *Guttata* broedt van Zuid-Zweden via Denemarken, Nederland, Duitsland, Polen, West-Rusland, de Alpenlanden en Hongarije tot in Bulgarije. Een overlapzone van *alba* en *guttata* zou zijn gelegen in het zuiden van Nederland, België, Oost-Frankrijk, centraal Zwitserland, Hongarije en het centrale deel van de Balkan (cf French 2009). De situatie in Brittannië is het spiegelbeeld van die in Nederland; *alba* is er broedvogel en *guttata* een dwaalgast en hier zorgen vooral 'donkere *alba*'s' voor determinatie- en beoordelingsproblemen bij de Britse dwaalgastencommissie (BBRC).

Ommen, Overijssel, januari 1976

Haverschmidt (1981) beschreef een vangst van een *alba* in Ommen, Overijssel, op 22 januari

467 Witte Kerkuil / Pale Barn Owl *Tyto alba alba*, adult, Zuid-Holland, 11 juli 2007 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*. Foto gemaakt met externe lichtbron die foto roodbruiner maakt dan in werkelijkheid. Let op weinige lichtgrijze tekening op bovendelen / Photograph made with external light source, making picture more red-brown than in real life. Note only little amount of pale grey markings on upperparts.

468 Witte Kerkuil / Pale Barn Owl *Tyto alba alba*, adult, Zuid-Holland, 2 juni 2007 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*. Let op geheel witte onderdelen en ondervleugel / Note completely white underparts and underwing. **469** Hybriden Witte Kerkuil x Kerkuil / hybrids Pale x Dark Barn Owl *Tyto alba alba* x *alba guttata*, juveniel, Zuid-Holland, 6 augustus 2007 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*. Bewezen hybriden uit gemengd broedgeval. Deze vogels zijn niet te onderscheiden van *guttata* / Proven hybrids from mixed breeding pair. These birds are inseparable from *guttata*.

1976. De vogel was een kippenboerderij binnengevlogen en kon worden gevangen en geringd. Hij werd als volgt beschreven: 'geheel zijdeachtige witte onderzijde, wangen en ondervleugels zonder ook maar een spoor van donkere stippen; de bovenzijde oranje-geel'. Bij het artikel is een foto geplaatst van de vogel in de hand. Hij werd op 22 april 1976 dood aangetroffen als verkeersslachtoffer bij Varades, Loire-Atlantique, Frankrijk, waar *alba* broedvogel is. Het is de enige door van den Berg & Bosman (2001) vermelde *alba* en aangezien dit taxon tot voor kort niet door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) werd beoordeeld tevens het enige bekende geval. Op basis van onderstaande criteria is deze vogel nu alsnog beoordeeld en aanvaard door de CDNA (cf Ovaa et al 2009).

Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland, maart 1983

Op 14 september 2007 bezocht ik het Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis te Leiden, Zuid-Holland, om balgen te bekijken van de verschillende taxa. Tussen de als *guttata* gelabelde Kerkuilen vond ik een uitzonderlijk licht exemplaar met geelbruinige bovendelen en witte onderdelen zonder tekening of bandering op ondervleugel en onderzijde van de staart. Het betrof volgens het etiket een mannetje dat door George M P Sponselee was verzameld als verkeersslachtoffer tussen Axel en Zuiddorp, Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland, op 14 maart 1983. Dit geval werd door mij als *alba* bij de CDNA ingediend en als zodanig aanvaard (Ovaa et al 2008; Dutch Birding 30: 378, plaat 456, 2008); dit betrof op dat moment het derde geval en chronologisch het tweede.

Beschrijving (verschil met guttata)

BOVENZIJDE Meer geelbruin vergeleken met in zelfde lade aanwezige *guttata*-balgen, met lichte grijze vlekken.

ONDERZIJDE Wit, met zeer weinig en erg kleine donkere vlekjes op flank. Geen tekening of bandering op ondervleugel. Onderzijde van staart geheel wit zonder donkere tekening.

Zuid-Holland, mei-augustus 2007

Vanaf januari 2007 fotografeerde ik een *guttata* op een locatie in Zuid-Holland (exacte plek wordt op verzoek van de terreineigenaar niet bekendgemaakt). Vanaf 24 mei 2007 was hier een tweede

Kerkuil aanwezig. Dit exemplaar was opvallend lichter op de onderdelen dan het eerste. De vogels vormden een paar, kwamen tot broeden en brachten vijf jongen groot. Over het algemeen genomen zijn mannetjes lichter dan vrouwtjes (cf Roulin 1996) en ook gezien het gedrag betrof de lichte vogel waarschijnlijk het mannetje. Zo bracht de donkere meer tijd door op het nest dan de lichte en droeg de lichte het meeste voedsel aan. Ook Erwin van Laar en Gerard Visser fotografeerden de vogel en Marc Plomp maakte filmopnames (Plomp et al 2007). De lichte vogel werd op 13 augustus voor het laatst gezien. Pas later realiseerde ik me dat de lichte vogel een *alba* zou kunnen zijn en hij werd als zodanig ingediend bij de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) en aanvaard (Ovaa et al 2008; Dutch Birding 30: 379, plate 457, 2008); dit betrof het derde geval en het eerste sinds 1983 (cf van den Berg & Bosman 2001, Ovaa et al 2008, 2009).

Beschrijving (verschil met guttata)
BOVENZIJDE Geelbruin met lichte grijze vlekken, met meer geelbruin dan grijs. Op foto's kleur van bovendelen niet altijd goed te beoordelen vanwege niet neutrale belichting door warmere kleur veroorzakend flitslicht.
ONDERZIJDE Geheel wit zonder vlekjes en geen bandering op ondervleugel. Onderzijde van staart geheel wit zonder donkere tekening. Op bovenborst (onder gezichtssluier) mogelijk zeer licht crèmekleurig waas.

Overige gevallen
Op 8 december 2008 vonden Henk van Rijswijk en Willem van Rijswijk in de collectie van Naturalis twee opgezette Kerkuilen die voldoen aan onderstaande criteria. (Bij mijn eerdere bezoek werd alleen naar balgen en niet naar opgezette exemplaren gekeken.) Deze exemplaren waren reeds door collectiebeheerder Hein van Grouw als *alba* herkend en als zodanig weggezet. Ze werden verzameld op respectievelijk 19 oktober 1869 in het Leiduin, Vogelenzang, Noord-Holland, en 11 december 1885 te Hillegom, Zuid-Holland. Ook Voous (1950) noemt deze twee vogels. Eén van beide heeft een grijze gezichtssluier maar volgens HvG is dit vuil. Deze vogels zijn recent ingediend bij de CDNA en nog niet aanvaard.

In de collectie van het Zoölogisch Museum te Amsterdam, Noord-Holland (ZMA), vonden WvR en ik op 16 februari 2009 een Kerkuil die was gelabeld als *alba*. De vogel was op 19 mei 2002 dood gevonden te Burgervlotbrug, Noord-Holland, en heeft inderdaad alle kenmerken van *alba* en zal worden ingediend bij de CDNA.

Vanaf 14 april 2008 werd een Kerkuil op de golfbaan van Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland, waargenomen. Deze vogel kreeg veel belangstelling van vogelaars en werd vaak gefotografeerd. Op 28 april 2008 werd hij hier als verkeersslachtoffer gevonden. Hij was opvallend licht op de onderdelen (met een iets crèmekleurige bovenborst en wat donkere stippels) en geelbruin op de bovendelen met weinig lichtgrijze tekening. De onderzijde van de staart was wit en vertoonde geen tekening. De onderzijde van de buitenste handpennen vertoonde wel enige tekening. Deze vogel zou mogelijk een *alba* kunnen zijn. De vogel droeg een ring (ARNHEM 5437009) en bleek op 1 april 2008 te zijn geringd en losgelaten te Vinkeveen, Utrecht. Hij was afkomstig van een vogelopvang te Woudenberg, Utrecht. Uit informatie van de vogelopvang bleek de vogel 'in de loop van de vorige winter' als verkeersslachtoffer te zijn opgeraapt in Ede, Gelderland. In Alphen aan den Rijn was hij opvallend tam en jaagde overdag. Van de linkervleugel waren de topjes van de meest buitenste handpennen afgeknipt of afgebroken. Op basis van al deze gegevens betrof het vermoedelijk een vogel die oorspronkelijk uit gevangenschap afkomstig was.

Determinatie
Tijdens mijn onderzoek in Naturalis en ZMA heb ik c 40 *alba*-balgen (voornamelijk afkomstig uit Brittannië en Frankrijk) en c 300 *guttata*-balgen (voornamelijk afkomstig uit Duitsland en Nederland) bestudeerd. Opmerkelijk is hoe groot de variatie binnen deze taxa is. De determinatie van *alba* wordt bemoeilijkt doordat er in het (veronderstelde) leefgebied van *guttata* exemplaren voorkomen die beduidend lichter zijn dan men zou verwachten van een 'klassieke' *guttata* en andersom (eg, French 2009). Het is op dit moment onduidelijk wat de veelvuldig in Nederland voorkomende lichte vogels precies zijn. Het zou kunnen dat dit zeer lichte *guttata*'s of donkere *alba*'s betreffen of dat deze vogels hybriden zijn of behoren tot een intermediaire populatie. Voor mijn onderzoek heb ik ze als (lichte) *guttata* beschouwd. Op basis van de door mij bestudeerde balgen en literatuur kom ik tot de volgende verschillen tussen beide taxa.

Bovenzijde: ***1*** *guttata* is variabel, van geelbruin tot roodbruin, maar meestal roodbruin; ***2*** *guttata* heeft gemiddeld meer grijze dan roodbruine tekening; dit grijs is over het algemeen donkerder dan bij *alba*; ***3*** *alba* is variabel maar altijd min of meer geelbruin; en ***4*** *alba* heeft gemiddeld even veel of minder grijze dan geelbruine tekening; dit grijs is over het algemeen lichter dan bij *guttata*.

Onderzijde: ***1*** *guttata* is variabel, heeft altijd

470-471 Witte Kerkuil / Pale Barn Owl *Tyto alba alba* (links / left; verzameld tussen / collected between Axel en / and Zuiddorp, Zeeland, 14 maart 1983). Tweede van links: Kerkuil *T a guttata* of vogel van intermediaire/hybride populatie vanwege roodbruine kleur op bovenzijde en donkere borst / second left: Dark Barn Owl *T a guttata* or 'intergrade/hybrid' because of red-brown coloration on upperparts and dark breast (geringd / ringed in Ackerdijkse Polder, Zuid-Holland). Drie vogels rechts / three birds on right: Witte Kerkuilen / Pale Barn Owls (verzameld in Engeland / collected in England). Tweede vogel van rechts is vrouwtje, overige zijn mannetjes / second bird from right is female, others are males. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, 14 september 2007 *(Chris van Rijswijk/ birdshooting.nl)*

472-473 Witte Kerkuil / Pale Barn Owl *Tyto alba alba* (links / left; verzameld tussen / collected between Axel en / and Zuiddorp, Zeeland, 14 maart 1983). Vijf vogels rechts / five birds on right: Kerkuilen / Dark Barn Owls *T a guttata*, verzameld in Nederland / collected in Netherlands. Vijf rechtse vogels zijn lichte *guttata*'s of vogels van intermediaire/hybride populatie; tweede van links is zelfde als in plaat 470-471. Let op variatie in zowel boven- als onderdelen. Met name derde vogel van links is voor *guttata* erg geelbruin op bovendelen maar heeft vlekjes op onderdelen en behoorlijk crème bovenborst. Let ook op erg donkergrijze vlekken op bovendelen van drie rechter vogels / Five birds on right are pale *guttata* or 'intergrades/hybrids'; second left is same as in plate 470-471. Note variation in both upper- and underparts. Especially third bird from left is very yellow-brown on upperparts for *guttata* but has spots on underparts and rather cream-coloured upperbreast. Note also very dark grey spots on upperside in three on right. Van links naar rechts: twee mannetjes, twee vrouwtjes en twee mannetjes / from left to right: two males, two females and two males. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, 14 september 2007 *(Chris van Rijswijk/ birdshooting.nl)*

donkere vlekjes op de onderdelen en heeft nooit geheel witte onderdelen zonder vlekjes; ***2*** *guttata* heeft variabele donkere tekening op de onderzijde van de buitenste handpennen; over het algemeen is deze tekening vrij opvallend en vrijwel nooit geheel afwezig; ***3*** *guttata* heeft een variabele donkere tekening op de onderzijde van de staart maar de tekening is vrijwel altijd zichtbaar; bovendien heeft de onderzijde van de staart een overwegend zeemkleurige grondkleur en minder vaak een witte grondkleur; ***4*** *alba* heeft lichte onderdelen (soms crèmekleurig, vooral ter hoogte van de borst) met geen tot weinig donkere vlekjes; ***5*** *alba* heeft variabele donkere tekening op de onderzijde van de buitenste handpennen; over het algemeen is de tekening minder zwaar dan bij *guttata* en geregeld geheel afwezig; en ***6*** *alba* heeft variabele donkere tekening op de onderzijde van de staart en over het algemeen is de tekening minder zwaar dan bij *guttata* en geregeld geheel afwezig; bovendien heeft de onderzijde van de staart een overwegend witte of grijze grondkleur en minder vaak een zeemkleurige.

De voorzichtige conclusie hiervan is dat in Nederland alleen de meest lichte *alba*'s met zekerheid op naam zijn te brengen en lichte *guttata*'s uitsluiten. Een aanvaardbare *alba* moet voldoen

474 Witte Kerkuil / Pale Barn Owl *Tyto alba alba* (verzameld tussen / collected between Axel en / and Zuiddorp, Zeeland, 14 maart 1983). Let op lichte ondervleugel zonder tekening en lichte onderzijde van staart / Note pale underwing without markings and pale underside of tail. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, 14 september 2007 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*

475 Vermoedelijke Witte Kerkuilen / presumed Pale Barn Owls *Tyto alba alba* (middelste twee / two in centre; verzameld te / collected at Hillegom, Zuid-Holland, 11 december 1885 (tweede van links / second from left) en / and Leiduin, Noord-Holland, 19 oktober 1869 (tweede van rechts / second from right)). Links en rechts / left and right: Kerkuilen / Dark Barn Owls *Tyto alba guttata*, verzameld te / collected at Haarlem, Noord-Holland, 18 oktober 1869 (links / left), en / and Wassenaar, Zuid-Holland, 13 november 1852 (rechts / right). Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, 5 februari 2009 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*

aan de meeste (en liefst alle) van de volgende criteria: ***1*** bruingele bovendelen; ***2*** niet te veel grijze tekening op de bovendelen; ***3*** grijs op de bovendelen is lichtgrijs; ***4*** witte onderdelen met geen of minimale hoeveelheid crèmekleur; ***5*** (bijna) geen donkere stippen op de onderdelen; ***6*** geen of zeer minimale donkere tekening op de onderzijde van de buitenste handpennen; en ***7*** witte of grijze onderzijde van de staart zonder of met slechts minimale donkere tekening.

Deze criteria worden bij de beoordeling van gevallen van *alba* door de CDNA als leidraad gehanteerd.

476-477 Witte Kerkuilen / Pale Barn Owls *Tyto alba alba* (alle verzameld in Engeland / all collected in England). Let op variatie in boven- en onderdelen / Note variation in upper- and underparts. Zoölogisch Museum Amsterdam, 16 februari 2009 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*

478-479 Kerkuil / Dark Barn Owl *Tyto alba guttata* (links / left; verzameld / collected in Burgervlotbrug, Noord-Holland), en / and Witte Kerkuil / Pale Barn Owl *T a alba* (rechts / right; verzameld in Frankrijk / collected in France). Let op donkere tekening op onderkant van buitenste handpennen bij *guttata* en bijna geheel ontbreken van tekening op onderkant van buitenste handpennen bij *alba*. Let ook op roodbruine basiskleur en vele donkergrijs op bovenvleugel bij *guttata* en geelbruine basiskleur en weinig lichtgrijs op bovenvleugel bij *alba* / Note dark markings on underside of outer primaries in *guttata* and almost complete absence of markings on underside of outer primaries in *alba*. Also note red-brown ground colour and much dark grey on upperwing in *guttata* and yellow-brown ground colour and little pale grey on upperwing in *alba*. Zoölogisch Museum Amsterdam, 16 februari 2009 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)* **480-481** Kerkuil / Dark Barn Owl *Tyto alba guttata*, vrouwtje / female (links / (left; verzameld / collected in Huizen, Noord-Holland), en Witte Kerkuil / Pale Barn Owl *T a alba*, vrouwtje / female (verzameld in Engeland / collected in England). Let op verschil tussen beide vogels in donkere tekening aan onderkant van buitenste handpennen en in hoeveelheid en donkerheid van grijs op bovendelen / Note difference in dark markings on underside of outer primaries and in amount and darkness of grey on upperparts. Zoölogisch Museum Amsterdam, 16 februari 2009 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*

TABEL 1 Gevallen van Witte Kerkuil *Tyto alba alba* in Nederland / records of Pale Barn Owl *Tyto alba alba* in the Netherlands

Aanvaard / accepted

1 22 januari 1976, Ommen, Overijssel, vangst en vondst (Haverschmidt 1981, van den Berg & Bosman 1999, 2001, Ovaa et al 2009)
2 14 maart 1983, tussen Axel en Zuiddorp, Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland, vondst (Ovaa et al 2008)
3 24 mei tot en met 13 augustus 2007, Zuid-Holland (Ovaa et al 2008)

Nog niet ingediend of thans roulerend bij CDNA / not (yet) submitted or in circulation at CDNA

1 19 oktober 1869, Leiduin, Vogelenzang, Noord-Holland, vondst (Voous 1950)
2 11 december 1885, Hillegom, Zuid-Holland, vondst (Voous 1950)
3 19 mei 2002, Burgervlotbrug, Noord-Holland, vondst
4 14 april tot 28 april 2008, Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland (vermoedelijke / probable escape)
5 23 juli 2009, Flevoland (www.birdpix.nl/album_page.php?pic_id=181184)
6 9 november 2009, Groene Glop, Schiermonnikoog, Friesland, vangst (www.vogelringschier.nl/dagboek2009.html)

Voorkomen

In Nederland is *guttata* tegenwoordig (weer) een redelijk algemene broedvogel met ongeveer 3000 broedparen in 2008 (www.kerkuil.com/pg-17825-7-23585/pagina/home.html). Het voorkomen van *alba* is zeldzaam maar het is niet duidelijk hoe zeldzaam. Kerkuilen worden tegenwoordig in redelijke aantallen in gevangenschap gehouden en er wordt gemakkelijk mee gekweekt; regelmatig zijn dit *alba*'s. Er zijn mij meerdere gevallen bekend waarbij gekweekte exemplaren (al dan niet met opzet) in het wild zijn losgelaten. In de zomer van 2008 werd bijvoorbeeld in Zuid-Holland een broedend vrouwtje in een nestkast gevangen. Deze vogel droeg een vaste kwekersring en was afkomstig van een kweker uit de directe omgeving. Ontsnapte of bewust losgelaten exemplaren kunnen dus overleven en zelfs tot voortplanting

482-483 Vermoedelijke Witte Kerkuil / presumed Pale Barn Owl *Tyto alba alba* (links / left; verzameld te / collected at Burgervlotbrug, Noord-Holland, 19 mei 2002), met Kerkuil / Dark Barn Owl *T a guttata* (verzameld te / collected at Breskens, Zeeland, 1 maart 1973). Zoölogisch Museum Amsterdam, 16 februari 2009 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*

484-485 Waarschijnlijke Witte Kerkuil / probable Pale Barn Owl *Tyto alba alba*, Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland, 20 april 2008 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl*). Let op geelbruine bovendelen met weinig licht grijze tekening en zeer lichte onderzijde (met wel wat donkere stipjes en tekening op onderkant van buitenste handpennen). Let ook op afgeknipte of afgebroken buitenste handpennen aan linkervleugel, wat samen met tamme gedrag wijst op een mogelijke herkomst uit gevangenschap / Note yellow-brown upperparts with little pale grey markings and very pale underparts (but with a few dark dots and markings on underside of outer primaries). Also note clipped or broken outer primaries on left wing which, combined with tameness, indicates possible captive origin.

486 Kerkuil / Dark Barn Owl *Tyto alba guttata*, adult, Barneveld, Gelderland, 29 juni 2004 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*. Let op donkere tekening op onderkant van buitenste handpennen / Note dark markings on underside of outer primaries.

487 Kerkuilen / Dark Barn Owls *Tyto alba guttata*, juveniel, Barneveld, Gelderland, 27 augustus 2005 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*. Let op vele donkergrijs op bovendelen / Note much dark grey on upperparts.

komen. Derhalve moet men bij een waarneming van een *alba* naast een wilde herkomst altijd rekening houden met een herkomst uit gevangenschap. De vondsten uit 1869 en 1885, waarbij herkomst uit gevangenschap niet voor de hand ligt, bewijzen echter dat het voorkomen van wilde vogels in Nederland wel degelijk mogelijk is.

De vraag is of *alba* algemener is dan dit lage aantal gevallen doet vermoeden. Determinatie op ondersoort is in veel gevallen problematisch al was het maar omdat de soort vaak lastig is te zien door de nachtelijke levenswijze. En bij ringers, die veel Kerkuilen op of bij het nest zien, lijkt onduidelijkheid te bestaan over de onderscheidende kenmerken. Daarnaast komen alleen de meest lichte *alba*'s in aanmerking voor aanvaarding.

Dankzegging
Ik dank Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Dick Groenendijk, Hein van Grouw (toenmalig collectiebeheerder Naturalis), André van Loon, Henk van Rijswijk, Willem van Rijswijk en Kees Roselaar (ZMA) voor hun hulp bij de totstandkoming van dit artikel.

Summary
PALE BARN OWLS IN THE NETHERLANDS: OCCURRENCE AND IDENTIFICATION This paper describes the occurrence and identification of Pale Barn Owl *Tyto alba alba* (hereafter *alba*) in the Netherlands, where 'pale' Dark Barn Owls *T a guttata* (hereafter *guttata*) cause confusion as they are often difficult to separate from *alba*. In Britain, the situation is the opposite: *alba* is breeding and *guttata* a vagrant and 'dark' *alba*'s may cause identification problems.

Based on skins and literature, the following differences are noted:

Upperside: ***1*** *guttata* is variable, from yellow-brown to (mostly) red-brown, but usually red-brown; ***2*** *guttata* has on average more grey than red-brown markings; this grey is generally darker than in *alba*; ***3*** *alba* is variable but always more or less yellow-brown; and ***4*** *alba* has on average as much as or less grey than yellow-brown markings; this grey is generally paler than in *guttata*.

Underside: ***1*** *guttata* is variable, always has dark spots on the underparts and never completely white underparts without spots; ***2*** *guttata* has variable dark markings on the underside of the outer primaries; in general, these markings are quite obvious and almost never completely absent; ***3*** *guttata* has variable dark markings on the underside of the tail but these are almost always visible; furthermore, the ground colour of the underside of the tail is largely buff and less often white; ***4*** *alba* has pale underparts (sometimes creamy, especially on the breast) without or only with just a few dark spots; ***5*** *alba* has variable dark markings on the underside of the outer primaries; in general, these markings are less heavy than in *guttata* and regularly completely absent; and ***6*** *alba* has variable dark markings on the underside of the tail and generally these markings are less heavy than in *guttata* and regularly completely absent; furthermore, the ground colour of the underside of the tail is largely white or grey and less often buff.

It can be concluded that, at least in the Netherlands, only the palest *alba* can be identified with certainty and exclude pale *guttata*. An *alba* should meet most (and preferably all) of the following criteria: ***1*** yellow-brown upperside; ***2*** not too many grey markings on upperside; ***3*** grey on upperside pale; ***4*** white underside without or with only slight amount of cream coloration; ***5*** (almost) no dark spots on underparts; ***6*** no or only minimal amount of dark markings on the underside of the outer primaries; and ***7*** white or grey underside of the tail without or with only slight amount of dark markings.

In the Netherlands, c 3000 breeding pairs of *guttata* were counted in 2008 and it is regarded as rather common. In table 1, all three records and six reports of *alba* still under consideration (or not yet submitted) are listed. In each *alba* record, a possible captive origin should be taken into account as there are several cases of birds raised in captivity that were released in the wild and were able to survive.

Verwijzingen

van den Berg, A B & Bosman, C A W 2001. Zeldzame vogels van Nederland – Rare birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 1. Tweede druk. Haarlem.

Eykman, C, Hens, P A, van Heurn, F C, ten Kate, C G B, van Marle, J G, van der Meer, G, Tekke, M J & de Vries, T G 1941. De Nederlandsche Vogels 2. Wageningen.

French, P R 2009. Identification of Dark-breasted Barn Owl in Britain. Br Birds 102: 494-503.

Haverschmidt, F 1981. Mogelijk voorkomen van *Tyto alba alba* in Nederland. Limosa 54 : 97-98.

de Jong, J 1995. De Kerkuil en andere in Nederland voorkomende uilen. Leeuwarden.

Kist, J, Tekke, M J & Voous, K H (redactie) 1970. Avifauna van Nederland. Tweede druk. Leiden.

Ovaa, A, van der Laan, J, Berlijn, M & CDNA 2008. Rare birds in the Netherlands in 2007. Dutch Birding 30: 369-389.

Ovaa, A, Groenendijk, D, Berlijn, M & CDNA 2009. Rare birds in the Netherlands in 2008. Dutch Birding 31: 331-352.

Plomp, M, Berlijn, M, Menkveld, E, van der Maat, G, Sponselee, R, van der Bent, G, Halff, R, Jonker, M, van Rijswijk, W, de Waard, H & Wytema, S 2008. Dutch Birding videojaaroverzicht 2007. Dvd. Texel.

Roulin, A 1996. Dimorphisme sexuel du plumage chez la Chouette effraie. Nos Oiseaux 43: 517-526.

Voous, K H 1950. On the distributional and genetical origin of the intermediate populations of the Barn Owl (*Tyto alba*) in Europe. In: von Jordans, A & Peus, F (editors), Syllegomena biologica, Leipzig, pp 429-443.

Chris van Rijswijk, Soderblomplaats 702, 3069 ST Rotterdam, Nederland (cdvrijswijk@gmail.com)

First-summer Long-tailed Jaegers in western Europe

During a pelagic trip from 16 to 21 August 2008 in the Gulf of Biscay, several Long-tailed Jaegers *Stercorarius longicaudus* were observed, including a group of six, all appearing to be in first-summer plumage. As yet, only a handful of poorly documented records of immature Long-tailed Jaegers are known from the Netherlands of which just two clearly refer to first-summers. These two reports date from 1988 (rejected or not submitted) and 1990 (only recently submitted) (1992 was the last year of consideration of this species by the Dutch rarities committee CDNA). In Belgium, five 'immatures, which almost exclusively were in first-summer plumage' (Vanloo 1996) were noted during an influx of mostly juveniles in 1994. This

488 Long-tailed Jaeger / Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus*, first-summer, Gulf of Biscay, 19 August 2008 *(Bas van den Boogaard)*. Typical pale type. Note combination of juvenile-like underwing but uniformly dark upperwing**,** barred flank, narrow pointed central tail-feathers and well advanced head pattern. **489** Long-tailed Jaeger / Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus*, first-summer, Gulf of Biscay, 19 August 2008 *(Roef Mulder)*. Note again juvenile-like appearance but barred body, vague dark cap and especially spiky central tail-feathers. One very worn juvenile secondary and possible p10 in both wings indicate that complete post-juvenile moult can last far into summer and probably overlaps with moult to second-winter plumage. **490** Long-tailed Jaeger / Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus*, first-summer, Gulf of Biscay, 19 August 2008 *(Roef Mulder)*. Dark type with mainly dark but typically still slightly pale patterned underwing-coverts. When not seen well, such dark examples can easily be mistaken for older birds. Pale patch on axillaries and inner underwing-coverts indicates active moult. **491** Long-tailed Jaeger / Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus*, first-summer, Gulf of Biscay, 19 August 2008 *(Roef Mulder)*. Note juvenile-like body and head pattern. Central tail-feathers have been dropped, possibly indicating start of moult to second-winter plumage.

492 Parasitic Jaeger / Kleine Jager *Stercorarius parasiticus*, first-summer, Skagen, Nordjylland, Denmark, 16 July 2009 *(Knud Pedersen)*. Note juvenile-like plumage in both pattern and freshness, comparable with first-summer Long-tailed Jaeger *S longicaudus*. This individual seemed to have completed its post-juvenile moult. Central tail-feathers missing or growing, possibly indicating start of moult to second-winter plumage.

493 Parasitic Jaeger / Kleine Jager *Stercorarius parasiticus*, first-summer, Skagen, Nordjylland, Denmark, 16 July 2009 *(Knud Pedersen)*. Same individual as plate 492. Note uniform upperwing-coverts with pale fringes restricted to mantle-feathers.

rare occurrence may seem strange given that birds of this age class regularly do reach far north. This may reflect either a highly pelagic behaviour (and staying west of Britain, avoiding the shallow North Sea), difficulties in identification, or a combination of these factors.

The immature plumages of *Stercorarius* species are still not fully known as the main changes – caused by a complete moult – take place during winter and spring when jaegers are highly pelagic and thus rarely observed or photographed. In the smaller species, the moult to first-summer finishes in April-July but sometimes later (see plate 489). In the larger Pomarine Skua *S pomarinus*, this moult cycle normally finishes later (into September; see plate 494). The post-juvenile moult cycle can overlap with the second moult cycle which often starts with the central tail-feathers in July-September (Olsen & Larsson 1997, Howell 2007). Variable moult timing and different plumage types are responsible for a large variation in individual plumages. This note describes the first-summer plumage of Long-tailed and compares it with similar plumages of other *Stercorarius* species.

First-summer Long-tailed Jaeger superficially looks juvenile-like due to its strongly barred under- and uppertail-coverts and underwing-coverts. Some very dark birds show restricted pale markings on the underwing-coverts, most probably those individuals which were already very dark in juvenile plumage (see plate 490). Unlike juveniles, the upperwing-coverts are normally uniformly dark (with pale fringes restricted to the mantle-feathers and sometimes scapulars), the flank is normally distinctly barred and the central tail-feathers are often slightly longer and – very different from the round-tipped juvenile tail-feathers – narrow and pointed, often restricted to just two very thin, needle-like projections. It is conceivable that birders not aware of this plumage can mistake first-summer Long-tailed for juvenile or first-summer Parasitic Jaeger *S parasiticus*. First-summer Parasitic also have pointed tail-feathers but these are normally broader based and tapering more evenly to a point just like short examples of the adult-summer type feathers. (Note that, when heavily worn, also in Parasitic and even Pomarine Skua, the central tail-feathers can look like spikes as the remaining parts of these tail-feathers can be just bare shafts. This is, however, more likely to occur in winter because the second generation central tail-feathers are not retained long enough to develop such wear before they are renewed).

The occurrence of first-summer Long-tailed Jaegers (and other *Stercorarius* species) in western Europe is mainly a (late) summer event and overlaps with the migration of the first juveniles which normally appear from the last week of August. All immature Long-tailed are thought to depart from

494 Pomarine Skua / Middelste Jager *Stercorarius pomarinus*, first-summer, Skagen, Nordjylland, Denmark, 5 September 2008 *(Knud Pedersen)*. In this individual, post-juvenile moult not completed by September, indicated by old central secondaries and active moult in outer hand. Such slow moult progression is normal for Pomarine in second calendar-year.

their pelagic winter range during summer of which an unknown part wanders north to European waters. First-summer birds probably just occasionally reach the breeding grounds (eg, Meltofte 2007). Older immatures (second- and third-summer birds) more often reach the breeding grounds (increasingly per age-class) (de Korte 1986, Furness 1987, Olsen & Larsson 1997). So, the number of first-summer birds in western Europe is small.

As can be expected, given the large fluctuations in reproductive success of jaegers breeding on – at least – the Eurasian tundra (mainly Pomarine Skua and Long-tailed Jaeger, being linked to cycles in rodent abundances), the influxes of first-summer birds often, but not always, occur in a summer following a good breeding season in the previous year. The number of first-summer Parasitic Jaegers fluctuates less, because this species' breeding success is not or less dependent on the numbers of rodents or other cyclic prey species (Furness 1987, Kjellén 1997, Wiklund et al 1999). An illustration of this cycle is the occurrence of 310 immature Pomarines at Skagen, Nordjylland, Denmark, in August 1989, after the extremely good breeding year 1988 in the arctic region. In the same month, also large numbers were recorded in Britain (Olsen & Larsson 1997). Given the (apparently) very rare occurrence of Long-tailed in first-summer plumage in at least the southern North Sea, most birds probably stay away from this area, are scarce and pelagic, or are not recognised as Long-tailed.

I thank Gunter De Smet and Dick Groenendijk for their assistance, Nick van der Ham, Sander Lagerveld, Leo Stegeman, Arend Wassink and especially Kees Camphuysen for their help with searching Dutch records, Klaus Malling Olsen, Steve Geelhoed and Roef Mulder for comments on the draft, Bas van den Boogaard, RM and Knud Pedersen for using their photographs and especially Rob van Bemmelen for his help in various ways.

References

Howell, S N G 2007. A review of moult and ageing in jaegers. Alula 13: 98-113.

de Korte, J 1986. Aspects of breeding success in tundra birds. Studies on Long-tailed Skuas and waders at Scoresby Sund, East Greenland. Proefschrift, Amsterdam.

Olsen, K M & Larsson, H 1997. Skuas and jaegers: a guide to the skuas and jaegers of the world. Mountfield.

Kjellén, N 1997. Skuas on the Eurasian tundra; relative occurrence of species, ages and colour phases. Ibis 139: 282-288.

Furness, R W 1987. The skuas. Calton.

van der Ham, N F 1989. Influx of Long-tailed Skuas in the Netherlands in autumn 1988. Sula 3: 128-133.

Meltofte, H 2007. A one-year old Long-tailed Skua apparently visiting its parents on its birthplace. Dansk Ornithol Foren Tidsskr 101: 121.

Meltofte, H & Høye, T T 2007. Reproductive response to fluctuating lemming density and climate of the Long-tailed Skua *Stercorarius longicaudus* at Zackenberg, Northeast Greenland, 1996-2006. Dansk Ornithol Foren Tidsskr 101: 109-119.

Vanloo, E 1996. Influx van de Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus* tijdens het najaar van 1994 aan de Belgische middenkust. Mergus 10: 18-25.

Wiklund, C G, Angjerbjörn, A, Isakson, E, Kjellén, N & Tannerfeldt, M 1999. Lemming predators on the Siberian tundra. Ambio 28: 281-286.

Nils van Duivendijk, Veluwemeer 82, 3446 JC Woerden, Netherlands (nils.van.duivendijk@casema.nl)

Brieven

Dark *Pterodroma* petrels

Gutiérrez & Gonzáles-Solis (2009) described an aberrantly dark plumaged Fea's Petrel *Pterodroma feae*, trapped on Fogo, Cape Verde Islands, in March 2007. As stated by the authors, melanism occurs only very rarely in Procellariiformes, and they claimed that this was the first proven occurrence of melanism in the genus *Pterodroma*. In my opinion this is erroneous, as a dark morph of Soft-plumaged Petrel *P mollis* exists. Obviously, this is a rare plumage variation (Harrison 1985, Enticott & Tipling 1997, Brooke & Cox 2004), but as this species is closely related to Fea's, the finding of dark-morph birds in the latter species may be less surprising. One can imagine that the gene responsible for this mutation was already present in the common ancestor of this species group.

Enticott & Tipling (1997) describe this dark form of *P mollis* as '... rarely seen at sea or on breeding grounds, but occurs in South Atlantic and Indian Oceans: generally recalls Kerguelen Petrel [*P brevirostris*], being wholly dark sooty-grey, perhaps with indistinct darker breast band, and less white on underwings; differences in jizz and flight should aid identification'. Harrison (1985) states that the dark morph varies from wholly dark to overall washed with grey, obscuring (but not hiding) the original plumage pattern. It can, therefore, apparently closely resemble the aberrant Fea's Petrel described by Gutiérrez & Gonzáles-Solis (2009). Indeed, I observed such a bird on 2 April 2002 while on the Atlantic Odyssey tour: among a huge mixed flock of foraging seabirds (with 18 species of tubenoses) off Rookery Point, Tristan da Cunha, one Soft-plumaged Petrel was picked out that had the white replaced by plain grey, obscuring the original plumage pattern. This pattern was only visible at certain angles; in duller light, the bird appeared wholly dark.

References

Brooke, M & Cox, J 2004. Albatrosses and petrels across the world. New York.

Enticott, J & Tipling, D 1997. Photographic handbook of the seabirds of the world. London.

Gutiérrez, R & Gonzáles-Solis, J 2009. Aberrantly dark Fea's Petrel trapped in Cape Verde Islands in March 2007. Dutch Birding 31: 302-304.

Harrison, P 1985. Seabirds: an identification guide. Revised edition. Beckenham.

Teus J C Luijendijk, Laan der zeven linden 50, 2645 GS Delfgauw, Netherlands (black.lark@tiscali.nl)

Recensies

Claude Chappuis, Fernand Deroussen & Deepal Warakagoda 2008. *Indian bird sounds* (5 CDs and booklet in English/French, 116 pp). Anne Chappuis (publishers), 1145A Rd 58, Jubilee Hills, Hyderabad 500 033, India; e-mail indianbird@annechappuis.net. EUR 57.00.

This publication is the first audio guide to cover the majority of breeding bird species from the Indian subcontinent. It focusses on breeding species, and covers most areas, including Sri Lanka, but omitting the northern mountains and the northeast of the country. 370 species, representing over 90% of the species breeding in this region, were recorded by a total of 35 participants. A bilingual booklet (English/French) gives details of location, month, recordist and sometimes habitat, as well as some helpful pointers to identify the sounds. Some difficult groups are elucidated in comparative tables, eg, songs of barbets Megalaimidae and drumming of woodpeckers Picidae. Several additional subjects of particular interest to the authors are also highlighted in the booklet, such as the great similarity between Shikra *Accipiter badius* and Black Drongo *Dicrurus macrocercus* calls, something I myself was duped by during a visit to India. A list of the 32 most commonly encountered species is provided for those learning Indian bird sounds for the first time.

This publication is a major advance on previous Indian sound guides, none of which approached it in terms of the number of species or the geographical area covered. So, just how useful and accurate is it? In general, the quality of the recordings is good, more than adequate to learn the sounds. The recordings have been edited with care, and the CDs are generally a pleasure to listen to. The few exceptions are to be found among recordings not made by the authors themselves. Interestingly, most recordings have been presented in mono, because according to the introduction this 'imparts a finer listening quality to the ears'. This is a matter of taste. In fact my own favourite recordings are the stereo ones (by Deroussen). Winter is the most popular season for visits to India by foreigners, so the decision not to include wintering Palearctic species is curious, especially because many of the breeding species included on the CDs were in fact recorded in the Palearctic, or

taken from Chappuis' extensive collection of African recordings. Some recordings belong to taxa that are not always considered conspecific with the taxa that breed in India. For example, there are two recordings of Black Kite *Milvus migrans* from Europe, but none of Black-eared Kite *M lineatus*, its Asian counterpart. Fortunately, the thorough documentation leaves us in no doubt which recordings were made in India and which were not.

The accuracy of identification of bird sounds on the CDs is not something I can judge very well myself, having only visited India once, but I noticed no errors among the species that are familiar to me from the Palearctic. I asked two friends (Paul Holt and Hannu Jännes) who visit India frequently for their comments. They responded that they liked the CDs, and appreciated the inclusion of some poorly known and rarely recorded species such as Slaty-legged Crake *Rallina eurizonoides*. However, the following recordings were considered dubious or misidentified. Of particular interest, given the recent discovery of a breeding location in Turkey, are the recordings of Brown Fish Owl *Ketupa zeylonensis*. After two recordings of song, there is a third recording of a descending call, annotated with a question mark in the booklet. This may in fact belong to Spot-bellied Eagle-Owl *Bubo nipalensis*: an almost identical call can be found under that species. CD1/75 (Rock Bush Quail *Perdicula argoondah*): the most prominent bird is in fact a Violet Cuckoo *Chrysococcyx xanthorhynchus*. CD3/41b (Greater Yellownape *Picus flavinucha*): sounds more like a flameback *Dinopium*. CD4/01 (Large Woodshrike *Tephrodornis gularis*): may in fact be a necklaced laughingthrush *Garrulax monileger/pectoralis*. CD4/08 (White-browed Fantail *Rhipidura aureola*): the third recording, of 'territorial calls', belongs to Grey-headed Canary-Flycatcher *Culicicapa ceylonensis*. CD4/15a (Yellow-browed Bulbul *Acritillas indica*): is Asian Fairy-bluebird *Irena puella*. CD4/40 (Oriental Magpie-Robin *Copsychus saularis*): track a is in fact Pied Bush Chat *Saxicola caprata* and track b does not appear to be a normal call of *Copsychus*. CD4/53 (Dark-fronted Babbler *Rhopocichla atriceps*): is Malabar Woodshrike *Tephrodornis sylvicola*. CD4/54: Tawny-bellied Babbler *Dumetia hyperythra* does not appear until 18 seconds have passed, and the first part of the recording includes Slaty-blue Flycatcher *Ficedula tricolor*. CD4/55b (reported as defense song of Yellow-eyed Babbler *Chrysomma sinense*): was suggested to be Yellow-billed Babbler *Turdoides affinis*. CD5/03 (Rufous-fronted Prinia *Prinia buchanani*): is in fact Grey-breasted Prinia *P hodgsoni*. CD5/20c (Velvet-fronted Nuthatch *Sitta frontalis*): may be a flowerpecker *Dicaeum* or sunbird *Anthreptes/Nectarinia*. CD5/31 (Oriental White-eye *Zosterops palpebrosus*): the 'population of the north west' sounds identical with Verditer Flycatcher *Eumyias thalassinus*.

For a sound guide containing 370 species, many of which have never been published before, this number of (possible) errors is relatively small, and a number of them concern recordings supplied by third parties. Hopefully they can be corrected in future editions, or other sound guides. Until then, Indian Bird Sounds is clearly the most thorough and useful audio guide to birds of the region, and I do not hesitate to recommend visiting birders to buy it. Magnus Robb

Aankondigingen & verzoeken

Voorspelspel 2010 Het 'Voorspelspel' is ontstaan in 1991 toen Enno Ebels aan de toenmalige leden van 'Piepergroep 1' vroeg om ieder 10 soorten te noemen die naar hun mening de meeste kans maakten om nieuw op de Nederlandse lijst te komen. 27 mensen stuurden hun lijst in met in totaal 84 soorten. In navolging daarvan werd in 1996 door Hans ter Haar een vervolgcompetitie opgezet. Voor dit tweede spel stuurden 64 deelnemers een lijst in met 89 nieuwe soorten. Deze competitie kwam al in mei 1997 ten einde doordat Hans Janse Dikbekfuut *Podilymbus podiceps* en Spaanse Mus *Passer hispaniolensis* juist had voorspeld. In de volgende editie, die in 1998 startte, werden de regels wat aangescherpt waardoor het moeilijker werd de overwinning in de wacht te slepen. Er waren meer deelnemers (84) en ook het aantal voorspelde soorten lag met 116 hoger. Dat het moeilijker was om te winnen blijkt wel uit het feit dat de competitie pas recent ten einde is gekomen. Dit kwam doordat de aanvaarding bij enkele soorten lang op zich liet wachten maar ook doordat een aantal gevallen werd herzien zodat het in retrospect lastig is vast te stellen wie op welk moment precies heeft gewonnen. Met de huidige kennis zou alleen Vincent van der Spek 'solide' boven de 421 punten uitkomen met zijn voorspelling van onder meer Dunbekmeeuw *Chroicocephalus genei* en Keizerarend *Aquila heliaca*. Overigens is het opmerkelijk dat bij alle voorspelde soorten toch nog enkele ontbraken die de afgelopen jaren als nieuwe soort werden aanvaard, zoals Groene Reiger *Butorides virescens*, Spaanse Keizerarend *A adalberti* (echter destijds nog niet breeduit als aparte soort beschouwd…), Blauwe Rotslijster *Monticola solitarius*, Zanggors *Melospiza melodia* en Steenortolaan *Emberiza buchanani*. Omgekeerd zijn er echter ook nog aardig wat soorten die destijds door velen werden verwacht maar desondanks bijna twee decennia later nog steeds niet zijn vastgesteld.

Na twee succesvolle edities van het Voorspelspel in de 20e eeuw is het tijd om dit nutteloze tijdverdrijf weer nieuw leven in te blazen, profiterend van een stormachtig groeiend aantal vogelaars en de populariteit en toegankelijkheid van internet. Op www.dutchbirding.nl kan iedereen die mee wil doen de spelregels doorlezen en vijf nieuwe soorten voor Nederland voorspellen. Eind januari 2010 wordt een overzicht gemaakt van alle voorspelde soorten en deelnemers. Vooralsnog zijn er geen prijzen verbonden aan het winnen van dit Voorspelspel maar het speelplezier zal daar vast niet minder om zijn! Michel Veldt & Steven Wytema

WP reports

This review lists rare and interesting birds reported in the Western Palearctic mainly from **October-late November 2009**. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by a rarities committee. Observers are requested to submit their records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

GEESE TO DUCKS In the Netherlands, four adult white-morph **Ross's Geese** *Anser rossii* on Texel, Noord-Holland, from 24 September to 21 October were widely regarded as fresh arrivals from North America (on 20 October, the birds were briefly seen on the nearby mainland at Huisduinen, Noord-Holland). The earliest winter flocks of **Lesser White-fronted Geese** *A erythropus* to arrive in the Netherlands this autumn consisted of 10-23 individuals from 3 October onwards at Anjum, Friesland, and up to 61 individuals from 18 October onwards at Strijen, Zuid-Holland. Two juvenile **Greater White-fronted Geese** *A albifrons* photographed at Shuaiba Golf Course on 14-16 November were the second and third for Kuwait. In Spain, three presumed transatlantic **Pale-bellied Brent Geese** *Branta hrota* were discovered at Playa de Esmelle, Ferrol, A Coruña, on 20 October and remained into November. A female **Ruddy Shelduck** *Tadorna ferruginea* was found at Cabras pond, Oristano, Sardinia, on 10 October. The male **Canvasback** *Aythya valisineria* at Castricum, Noord-Holland, the Netherlands, returned on 28 August and remained at least until late November; it was first seen here on 9 January 2003. Although considered by the British rarities committee to be a different bird, by some it is believed to be the same as one in Norfolk/Essex, England, in the five winters from 28 January 1997 to 13 February 2001; as late as 2008, it appeared to wear the remains of a wingtag. A female-type **Wood Duck** *Aix sponsa* turned up at Ribeira de Janela, Madeira, on 27 October. This summer, **White-headed Ducks** *Oxyura leucocephala* successfully raised young at Sidi Bou Rhaba, Kénitra, and at least seven were counted on 4 October; the species had been considered as extinct in Morocco in the past c 60 years. In Portugal, two females remained through October at Salgados lagoon. One female stayed in Brandenburg, Germany, from 11 October onwards. In Denmark, the **American Scoter** *Melanitta americana* first seen at Blåvand, Vestjylland, in March 2003 returned on 18 September and remained until 17 October. The third for Poland was an adult male at the Baltic coast near Miedzywodzie on 19 October. A male **Asian White-winged Scoter** *M deglandi stejnegeri* off Blåvands Huk, Vestjylland, on 12-18 October was the first for Denmark and the fifth for the WP. In the Netherlands, the male **Bufflehead** *Bucephala albeola* remained for its sixth winter at Barendrecht, Zuid-Holland, from 17 October to at least late November. Long-staying male **American Black Ducks** *Anas rubripes* were reported, eg, in Vestfold, Norway, in Lugo, Galícia, Spain, and at Tórshavn, Faeroes. If accepted, a female **Baikal Teal** *A formosa* at Hula lake on 6 November will be the first for Israel.

LOONS TO IBISES In England, a **Pacific Loon** *Gavia pacifica* stayed at Hayle Estuary, Cornwall, from 19 November. For shocking examples of survival problems in **albatrosses** caused by plastic waste in oceans, see www.chrisjordan.com/current_set2.php?id=11. In Cork, Ireland, a **'soft-plumaged petrel'** *Pterodroma* first flew past Mizen Head and then Galley Head on 3 October. In England, one first passed Spurn and Kilnsea, East Yorkshire, and six hours later the Farne Islands, Northumberland, on 5 October. In Northern Ireland, one was seen from St John's Point, Down, on 18 October and past Ramore Head, Antrim, on 25 October. Another flew close inshore past Budleigh Salterton, Devon, on 20 October. A **Scopoli's Shearwater** *Calonectris diomedea* was identified off Cabo de São Vincente, Portugal, on 4 October. A first-year **Red-billed Tropicbird** *Phaethon aethereus* was seen off Arrecife, Lanzarote, Canary Islands, on 14 November. The first **Brown Booby** *Sula leucogaster* for Madeira, an immature photographed between Funchal and Bugio on 1 September, was not the northernmost ever (contra Dutch Birding 31: 313-316, 2009): for instance, records at Ponte de Piedade, Algarve, Portugal, on 27 July and 20 August 1996 were further north. **Pygmy Cormorants** *Phalacrocorax pygmeus* stayed at Steinen, Westerwaldkreis, Rheinland-Pfalz, Germany, from 13 September to at least 12 October and in the Rhône and Fier confluence in Haute-Savoie, France, on at least 25 September. An adult **Dalmatian Pelican** *Pelecanus crispus* was photographed at Kenderes and Balaton, Hungary, from 10 October onwards. If accepted, an **Indian Pond Heron** *Ardeola grayii* photographed at Al-Abraq on 7 November will be the first for Kuwait; the only previous WP record was one photographed on Crocodile Island, Egypt, on 24 April 2004. The **Western Reef Egret** *Egretta gularis* at Essaouira, Morocco, from 18 April was still present on 13 November. Two **Goliath Herons** *Ardea goliath* were seen again north of Bir Shalatin, Egypt, in October. The unprecedented invasion of more than 50 **Glossy Ibises** *Plegadis falcinellus* in Britain and Ireland from early September (Birding World 22: 389-391, 2009, Dutch Birding 31: 313, 2009) was still apparent in October. Two young **Northern Bald Ibises** *Geronticus eremita* from the tiny migratory wild Asian population of five individuals in Syria were GPS-tagged in 2008; one of the two was found moribund after having been shot in Saudi Arabia. Several individuals of the reintroduced population of Birecik, Sanliurfa, Turkey, were also GPS-tagged; three were found electrocuted last year in Jordan and several were shot this year in Saudi Arabia (where the species is protected by law). On 5 November, two **Eurasian Spoonbills** *Platalea leucorodia* wearing Dutch rings were shot in north-western France and there are reasons to believe that many more are killed in hunting incidents each autumn. In Spain, the long-staying **Pied-billed Grebe** *Podilymbus podiceps* at Begonto, Lugo, first found on 23 August 2007 was present through November.

495 Caspian Plover / Kaspische Plevier *Charadrius asiaticus*, first-year, Buitendijk, Texel, Noord-Holland, Netherlands, 19 October 2009 *(Ad Postma)*

496 Least Sandpiper / Kleinste Strandloper *Calidris minutilla*, juvenile, Bakkatjörn, Seltjarnarnes, Iceland, 11 October 2009 *(Alex Máni)*

497 American Great Egret / Amerikaanse Grote Zilverreiger *Casmerodius albus egretta*, Pico, Azores, 28 October 2009 *(Gerbrand Michielsen)* **498** Sandhill Crane / Canadese Kraanvogel *Grus canadensis*, South Ronaldsay, Orkney, Scotland, 23 September 2009 *(Steve Nuttall)* **499** Western Reef Egret / Westelijke Rifreiger *Egretta gularis*, with Little Egret / Kleine Zilverreiger *Egretta garzetta*, Oued Ksob, Essaouira, Morocco, 12 November 2009 *(Ferry Ossendorp)*

500 Pallid Swift / Vale Gierzwaluw *Apus pallidus*, Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, 29 October 2009 *(Heiko Schmaljohann)*

501 Forster's Tern / Forsters Stern *Sterna forsteri*, Cruisetown Strand, Louth, Ireland, 19 October 2009 *(Gerry O'Neill)*

RAPTORS TO CRANES On 2 November, the **Crested Honey Buzzard** *Pernis ptilorhyncus* first present as a juvenile from February to 12 April 2008 returned to Eilat, Israel, for its third consecutive winter. In northern France, a **Black-winged Kite** *Elanus caeruleus* was seen at Lac du Der-Chanteqoq, Marne, in early November. At least six **Rüppell's Vultures** *Gyps rueppellii* were photographed during October in Cadíz, Spain, and up to three were seen at Sagres, Portugal, on 11-17 October. An **Atlas Long-legged Buzzard** *Buteo rufinus cirtensis* was photographed at Algarrobo, Algeciras, Spain, on 4 October. The GPS-tagged **Greater Spotted Eagle** *Aquila clanga* (Tõnn) born in western Estonia which became well-known as a winterer at El Hondo, Alicante, Spain, from 11 December 2008 to 13 April and as an unseen visitor of Germany and the Netherlands (on the night of 24/25 April 2009), returned into Spain on 26 September and arrived back at El Hondo on 6 October (cf Dutch Birding 31: 53, 191, 2009, Ornithos 16: 326-331, 2009). It was joined by a second immature, possibly also one that stayed here last winter, on 30 October. For the adventures of four **Eleonora's Falcons** *Falco eleonorae* GPS-tagged in Greece this spring and migrating across the African continent during November, see www.ornithologiki.gr/life/falcoel/en/program/satellite_map.htm. The satellite-tracked **Saker Falcon** *F cherrug* (Piros), a juvenile female from Hungary which flew over southern Europe to cross the Spanish border in Girona on 30 July (Dutch Birding 31: 313-317, 2009), constituted the first for Portugal when it flew over Sabugal and Seia on 30-31 August. Amazingly, this bird then continued its travel south along the Atlantic coasts to become the second for Morocco (the previous one was in May 1963) and, at Banc d'Arguin in October, the first for Mauritania (see www.sakerlife.mme.hu/en/gmap). In Germany, one was first seen in Berlin on 25 September and then in Thüringen on 26 September. A juvenile **Little Crake** *Porzana parva* at Quinta do Lago on 20 September was (only) the third for Portugal. The westernmost **African Swamphen** *Porphyrio madagascariensis* ever for the WP (and first for Spain) was picked up exhausted on Gran Canaria, Canary Islands, on 2 October and, after a full recovery, was released on 25 October and seen again on 26 October. Even further west, the first for Bermuda (and the first for the New World) was photographed on 26 October. Possibly the first **Grey-headed Swamphen** *P poliocephalus caspius* for Israel since more than 50 years was found in Hula valley on 19 November (only African Swamphen has been identified in Israel in the past decades). Britain's third **Sandhill Crane** *G canadensis* remained on South Ronaldsay, Orkney, from 22 to 29 September, when it lifted off to be picked up over the Scottish mainland where it was followed for c 200 km as far south as Brora, Highland. It was not until a month later before photographs turned up from south-western France where presumably the same bird stayed near Dax, Landes, until 12 October; this area is along the main migration

502 White-headed Duck / Witkopeend *Oxyura leucocephala*, Sidi Bou Rhaba, Kénitra, Morocco, 5 October 2009 *(Arnoud B van den Berg)* **503** American Scoter / Amerikaanse Zee-eend *Melanitta americana*, adult male, Miedzywodzie, Poland, 19 October 2009 *(Zbyszek Kajzer)* **504** Pacific Loon / Pacifische Parelduiker *Gavia pacifica*, Hayle Estuary, Cornwall, England, 22 November 2009 *(Thor Veen)*

route of Common Cranes *G grus* and, therefore, it seems likely that the Sandhill will join them into Spain.

WADERS TO TERNS Up to three **Three-banded Plovers** *Charadrius tricollaris* were found at Aswan, Egypt, on 9-10 September. On Texel, the first **Caspian Plover** *C asiaticus* for the Netherlands (and the 10th for north-western Europe since 1900) foraged in a field together with European Golden Plovers *Pluvialis apricaria* and up to two **American Golden Plovers** *P dominica* on 17-20 October. The third **Caspian Plover** for Norway was a first-year on Røst, Nordland, on 20-21 October. In the last week of September alone, at least 20 **American Golden Plovers** were reported from Britain and, on Texel, a total of three adults and a juvenile were seen in October-November. On 13 October, a juvenile **Sociable Lapwing** *Vanellus gregarius* was photographed at Saulge, Vienne, France. In Bahrain, one was photographed at Hamalah on 30 October. In Spain, singles turned up at Arrossars de Sobrestany, Girona, on 3 November and at Los Olivillos, Puebla del Río, Sevilla, on 5 November. On 4 November, one was found at Manzolino, Modena, Italy. A **White-tailed Lapwing** *V leucurus* was photographed at Tulcea, Romania, on 17 November. The first **Long-toed Stint** *Calidris subminuta* for the Netherlands (and the sixth for Europe) was a juvenile staying with, eg, a Pectoral Sandpiper *C melanotos* near Zwolle, Overijssel, on 22-28 October. The fourth **Least Sandpiper** *C minutilla* for Iceland and the first twitchable was a juvenile at Bakkatjörn, Seltjarnarnes, from 10 October to 12 November. The second **Long-billed Dowitcher** *Limnodromus scolopaceus* for Hungary was found at Szeged on 24 October. The first **Hudsonian Whimbrel** *Numenius hudsonicus* for Spain from 20 January was still present in A Coruña on 17 October. In Scotland, a juvenile **Upland Sandpiper** *Bartramia longicauda* was discovered near Quoys of Reiss, Highland, on 28 September. A near-adult **Atlantic Yellow-legged Gull** (**Azorean Gull**) *Larus michahellis atlantis* was admired near Appleford, Oxfordshire, England, from 5 October to 7 November. The first **Glaucous-**

505-506 Belted Kingfisher / Bandijsvogel *Megaceryle alcyon*, first-year female, Mar Menor, Murcía, Spain, 16 November 2009 *(Antonio Hernández)* **507** Western Sandpiper / Alaskastrandloper *Calidris mauri*, juvenile, Cabo da Praia, Terceira, Azores, 2 September 2009 *(Richard Bonser)* **508** Atlantic Yellow-legged Gull / Atlantische Geelpootmeeuw *Larus michahellis atlantis*, Appleford, Oxfordshire, England, 17 October 2009 *(Will Forrest)*

winged Gull *L glaucescens* for Denmark, if accepted, was a fourth-calendar year seen for less than 1.5 h at Århus, Midtjylland, on 27 November. The adult **Forster's Tern** *Sterna forsteri* seen each October since 2006 at Cruisetown Strand, Louth, Ireland, made its (re)appearance this year on at least 11-19 October; this or another was seen at Balbriggan, Dublin, on 1 November.

DOVES TO PITTAS In north-western Rajasthan, India, 54 **Yellow-eyed Doves** *Columba eversmanni* were twitched at Tal Chhapar sanctuary, Churu, from at least 9 October and were expected to stay in winter. A **Western Oriental Turtle Dove** *Streptopelia orientalis meena* was seen at Farstad, Møre og Romsdal, Norway, on 1 November. The second **Mourning Dove** *Zenaida macroura* for Ireland was found at Garinish Point, Cork, on 25 October (the first was in Galway in November 2007). In Scotland, a **Yellow-billed Cuckoo** *Coccyzus americanus* was photographed on Mainland, Orkney, on 25 September and another was found dead at Almondbank, Perth & Kinross, on 4 October. Both the adult female **Snowy Owl** *Bubo scandiacus* at Termon Hill, Blacksod Bay, Mayo, Ireland, and the male on Lewis, Outer Hebrides, Scotland, remained through October. The female on Tory Island, Donegal, Ireland, first seen in June was still present on 7 October. The massive influx of **Eurasian Pygmy Owl** *Glaucidium passerinum* in southern Finland since September (Dutch Birding 31: 318-319, 2009) continued with nearly 100 trapped until 9 October. A first-winter **Common Nighthawk** *Chordeiles minor* picked up and taken into care at Reenard Point, Kerry, on 24 October and released next day was (only) the second for Ireland. A **Pallid Swift** *Apus pallidus* was photographed on Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, on 29-30 October. A juvenile female **Belted Kingfisher** *Megaceryle alcyon* at Mar Menor, Cartagena, from 16 November onwards was the first for Spain and the c 18th for Europe (the first were in 1899 in Azores and the Netherlands). Until 2003, the known world population of **Gurney's Pitta** *Pitta gurneyi* numbered just 30 individuals in southern Thailand but, in May

509 Taiga Flycatcher / Taigavliegenvanger *Ficedula albicilla*, first-year, Fetlar, Shetland, Scotland, 29 September 2009 *(Hugh Harrop)*

510 Pechora Pipit / Petsjorapieper *Anthus gustavi*, Ouessant, Finistère, France, 9 October 2009 *(Aurélien Audevard)*

511 Red-flanked Bluetail / Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, first-year, Heist, West-Vlaanderen, Belgium, 18 October 2009 *(Dirk Ottenburghs)*

512 Radde's Warbler / Raddes Boszanger *Phylloscopus schwarzi*, Zeebrugge, West-Vlaanderen, Belgium, 22 October 2009 *(Raphaël Lebrun)*

513 Red-flanked Bluetail / Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, first-year, Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, 31 October 2009 *(Roef Mulder)*

514 Blyth's Pipit / Mongoolse Pieper *Anthus godlewskii*, Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, 20 October 2009 *(Heiko Schmaljohann)*

515 Moltoni's Warbler / Moltoni's Baardgrasmus *Sylvia subalpina*, Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, 11 October 2009 *(René van Rossum)*

516 Grey-necked Bunting / Steenortolaan *Emberiza buchanani*, Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, 13 October 2009 *(Gabriël Schuler)*

517 Brown Shrike / Bruine Klauwier *Lanius cristatus*, first-year, Staines Moor, Surrey, England, 7 November 2009 *(Chris Galvin)* **518** Pechora Pipit / Petsjorapieper *Anthus gustavi*, Whalsay, Shetland, Scotland, 2 October 2009 *(Hugh Harrop)* **519** Arctic Warbler / Noordse Boszanger *Phylloscopus borealis*, Cape Clear, Cork, Ireland, 10 October 2009 *(Paul & Andrea Kelly/irishbirdimages.com)*

2003, the species was rediscovered in lowland forest sites in Myanmar (Dutch Birding 25: 248-251, 2003), and by 2004 100s of pairs were found there (Dutch Birding 26: 269, 2004). Now, five years later, the total Myanmar population is estimated at some 20 000 pairs with a distribution further north and at higher altitudes than previously thought (Donald et al 2009 in *Bird Conservation International*).

LARKS TO ACCENTORS A **Bar-tailed Lark** *Ammomanes cincturus* was seen together with a Trumpeter Finch *Bucanetes githagineus* near Roquito del Fraile, Tenerife, Canary Islands, on 9 October. If accepted, a **Northern Rough-winged Swallow** *Stelgidopteryx serripennis* flying in off the sea at St Finian's Bay, Kerry, in the afternoon of 13 October and seen by three birders will be the first for Ireland and the WP. A **Eurasian Crag Martin** *Ptyonoprogne rupestris* flying past 10 observers at Vlissingen, Zeeland, on 31 October will be the fourth record (seventh individual) for the Netherlands, if accepted. Two at Krynica Morska, Pomorskie, on 2 November were the first for Poland. The first **Blyth's Pipit** *Anthus godlewskii* this autumn was photographed on Helgoland on 20-21 October. In France, one was trapped at Cinq Tailles, La Neuville, Nord, on 23 October. In Norway, a first-year stayed at Lista airport on 26-27 October. On 4 November, one turned up at Taivalkoski, Kirkonkylä, Finland. The Shetland tally of **Pechora Pipits** *A gustavi* was taken to double figures between 30 September and 11 October (eg, eight within six days up to 5 October). Eight were found in Norway until 11 October and four in the Faeroes on 10-12 October (there were no previous records for the Faeroes). One stayed on Ouessant, Finistère, on 9-12 October. In Iceland, a total of seven **Buff-bellied Pipits** *A rubescens* turned up between 21 September and 11 October (there were 17 previous records). On Foula, Shetland, one was present from 29 September to 3 October. In Clare, Ireland, one remained at Clahane Strand from 1 October to at least 14 November; another was found near Mizen Head on 11 October. The first **Cedar Waxwing** *Bombycilla cedrorum* for Ireland was a first-year on Inishbofin off Galway on 14 October. The second **Black-throated Accentor** *Prunella atrogularis* for Sweden was photographed inland at Simrishamn, Skåne, on 24-25 October and another turned up at Hanko, Finland, on 29 October.

THRUSHES In Britain, seven **Red-flanked Bluetails** *Tarsiger cyanurus* were seen this autumn, including two at Spurn on 17-18 October. On Helgoland, singles were present on 29 September and from 18 October into November. The species was trapped in Walcheren, Zeeland, the Netherlands, on 9 October, in Norway (three between 10 and 19 October) and at Hanstholm, Nordjylland, Denmark, on 20-21 October. The first two for the Faeroes were first-years on 6 and 8 October. In Belgium, up to two (on 15-17 October) were present at Heist, West-Vlaanderen, on 15-26 October. In Finistère, France, singles were encountered on Ouessant on 9-12 October and on Île de Sein on 16 October. The first for Ireland turned up on Dursey Island, Cork, on 10 November. A male **Moussier's Redstart** *Phoenicurus moussieri* on Linosa near Sicily on 24-29 October was the sixth for Italy. First-winter **Pied Wheatears** *Oenanthe pleschanka* were reported, eg, in Norfolk and Suffolk, England, on 14-19 October, on Ameland, Friesland, on 24 October, in Fife, Scotland, on 26-31 October, on Helgoland on 28-31 October and 10-11 November and in Norway on 6-8 November. The autumn's first **Desert Wheatear** *O deserti* was found on Helgoland on 28 October. In Scotland, a **White's Thrush** *Zoothera aurea* was seen on Fair Isle, Shetland, on 10-11 October. In Iceland, the 11th **Hermit Thrush** *Catharus guttatus* stayed on Heimaey, Vestmannaeyar, on 13-14 October and the fifth **Swainson's Thrush** *C ustulatus* at Grindavík from 27 September to at least 5 October. In Ireland, one was seen at Old Head of Kinsale, Cork, on 31 October. The second **Grey-cheeked Thrush** *C minimus* for Norway was a first-year on Ona, Møre og Romsdal, on 8 October. Two **Veeries** *C fuscescens* stayed in Shetland, one on Foula on 1-7 October and another on Whalsay on 2-5 October (there were seven previous records for Britain). A first-winter female **Eyebrowed Thrush** *Turdus obscurus* on North Ronaldsay, Orkney, on 5-6 October was the first for Britain in eight years. In Germany, a first-winter male **Black-throated Thrush** *T atrogularis* was seen in Baden-Württemberg on 27 September. In Scotland, one occurred at Sandgarth, Shetland, on 14 October. In southernmost Italy, an adult male on Lampedusa on 21 October was the first for Sicily. The first for Devon, England, was found on Dartmoor on 27-28 October. In the Netherlands, an adult female was seen on Texel from 30 October to 2 November.

WARBLERS The seventh and eighth **Pallas's Grasshopper Warbler** *Locustella certhiola* for Utsira, Rogaland, Norway, were trapped on 30 September and 3 October. The seventh for the Netherlands was trapped at Castricum on 30 September (five of the six previous ones were also trapped at this site) and the eighth was discovered at Maasvlakte, Zuid-Holland, on 3 October and seen by c 25 twitchers before it disappeared. In Scotland, singles were found on St Kilda, Outer Hebrides, on 4 October and on Foula, Shetland, on 21 October (there are now c 35 records in Shetland and c 10 in the rest of the British Isles). The first for the Faeroes was on Svínoy on 4-5 October. In Morocco, one was reported at Oued Massa on 12 October. On 29 September, a **Lanceolated Warbler** *L lanceolata* was seen on the Farne Islands. The fourth and fifth for Utsira were found and trapped on 2-3 and 5 October. In Shetland, singles were seen at Scatness on 7 October, on Out Skerries on 11-15 October and on Unst on 12 October. In Orkney, one was discovered on North Ronaldsay on 12 October. The third **Paddyfield Warbler** *Acrocephalus agricola* for Norfolk was trapped at Snettisham on 15 October and the 43rd for Finland at Halias on 20 October. On 15 October, a **Blyth's Reed Warbler** *A dumetorum* on Achill Island, Mayo, first misidentified as an Eastern Olivaceous Warbler *A pallidus*, was the fourth for Ireland. The first for November in Sweden was a first-year trapped at Ottenby, Öland, on 5 November. If accepted, an **Eastern Olivaceous Warbler** on Stronsay, Orkney, on 14 October will be the fifth for Scotland. One was seen at

520 Dickcissel / Dickcissel *Spiza americana*, Flores, Azores, 6 November 2009 *(Nico de Vries)* **521** Black-throated Accentor / Zwartkeelheggenmus *Prunella atrogularis*, Simrishamn, Skåne, Sweden, 24 October 2009 *(Richard Ek)* **522** Chestnut Bunting / Rosse Gors *Emberiza rutila*, first-year male, Île de Sein, Finistère, France, 13 October 2009 *(Sebastien Reeber)* **523** Pechora Pipit / Petsjorapieper *Anthus gustavi*, Utsira, Rogaland, Norway, 10 October 2009 *(Bert de Bruin)* **524** Veery / Veery *Catharus fuscescens*, first-year, and Pechora Pipit / Petsjorapieper *Anthus gustavi*, Whalsay, Shetland, Scotland, 3 October 2009 *(Mark Wilkinson)*

Clapham Junction, Malta, on 17 October. If accepted, a **Sykes's Warbler** *A rama* at Nanquidno, Cornwall, from 13 October (first identified as a Booted Warbler *A caligatus*) will be the c 11th for Britain. The first **Moltoni's Warbler** *Sylvia subalpina* for Germany was giving its diagnostic calls on Helgoland on 2-16 October. The first **Eastern Crowned Warbler** *Phylloscopus coronatus* for Britain and the fourth for Europe since 1900 stayed at Trow Quarry, South Shields, Durham, on 22-24 October (three previous ones this century were in Norway in September 2002, in Finland in October 2004 and in the Netherlands in October 2007). The fourth **Green Warbler** *P nitidus* for Israel was ringed at Netiv Halamed-He, Judean plains, on 14 October. Late **Greenish Warblers** *P trochiloides* were seen and sound-recorded at Ouddorp, Zuid-Holland, on 17-21 October (the latest ever for the Netherlands), at Church Cove on the Lizard, Cornwall, from 28 October to 1 November, and at Wimereux, Pas-de-Calais, France, on 30 October (trapped). The first **Arctic Warbler** *P borealis* for Portugal was trapped at Santo André lagoon on 28 September. At least 10 were found this autumn in Shetland and several elsewhere. A **Yellow-browed Warbler** *P inornatus* ringed at Overdinkel, Overijssel, on 6 October was trapped again in France on Ouessant on 12 October (a previous ringing recovery from the Netherlands concerned one ringed on Schiermonnikoog, Friesland, on 3 October 2007 that was found dead in Truro, Cornwall, on 17 April 2008). In Ireland, a remarkable 24 were found in Cork on 15 October alone. The third for Lanzarote, Canary Islands, was seen from 23 October onwards. In Malta, one stayed at Madliena on 25-26 October. A good number of **Radde's Warblers** *P schwarzi* were seen, including six in Britain on 10 October alone. There were well-twitched individuals at Katwijk, Zuid-Holland, on 27-28 September and Zeebrugge, West-Vlaanderen, on 21-22 October. The fourth for Spain was trapped on Cabrera, Balearics, on 30 October. In Britain, **Western Bonelli's Warblers** *P bonelli* remained near Bigton, Shetland, on 10-18 October and at Calf of Man, Man, on 15-23 October. **Red-breasted Flycatchers** *Ficedula parva* were reported at Punta Nariga, Malpica, A Coruña, on 30 September and at Aouzeroualt, south of Goulimime, Morocco, on 11 November. In Shetland, the third **Taiga Flycatcher** *F albicilla* for Britain was a first-winter first present on Fetlar from 27 September to 5 October and then on Yell on 9-17 October (there are six previous European records outside Russia: in Sweden in October 1998, in France in October 2000 and September 2002 and 2003, and in Britain in April and October 2003; Limicola 23: 97-131, 2009).

TITS TO FINCHES Two **Azure Tits** *Cyanistes cyanus* at Vasankari on 22 October constituted the 28th record for Finland. A first-winter **Brown Shrike** *Lanius cristatus* at Staines Moor, Surrey, from 11 October to at least late November was the longest-staying ever for Britain. In Norway, a **Red-tailed Shrike** *L phoenicuroides* was found at Fornebu, Åkershus, on 16 October. A singing male dark **Desert Grey Shrike** *L elegans algeriensis* in Siracusa, Sicily, from 4 November seemed ready to stay for winter. In England, a first-winter **Steppe Grey Shrike** *L pallidiros-tris* was first on St Martin's and then on St Mary's, Scilly, on 25 September and another stayed at Lound, Nottinghamshire, on 4-8 October. In south-eastern France, one was discovered at Villeneuve-lès-Maguelone near Montpellier, Hérault, on 8 October. In Vest-Agder, Norway, a first-year at Lista lighthouse on 13-27 October was trapped. On Gotland, Sweden, one was present on at least 27-29 October. Remarkably, an adult female **Masked Shrike** *L nubicus* trapped and ringed at Lista lighthouse on 10 August as the second for Norway (cf Dutch Birding 31: 321, plate 421, 2009) was rediscovered there after two months, being present on 18-27 October. In France, a **Spotless Starling** *Sturnus unicolor* stayed on Ouessant from 12 October. In Italy, a **citril finch** *Serinus citrinella/corsicanus* was found on Ventotene, Ponziano, Lazio, on 11 October. An influx of 10s of **Hornemann's Redpolls** *Carduelis hornemanni hornemanni* occurred in Scottish islands during the first half of October, with four remaining until 17-18 October.

VIREOS TO BUNTINGS In Iceland, a **Red-eyed Vireo** *Vireo olivaceus* was found on the Reykjanes peninsula on 28 September. The seventh for Scotland stayed at Langskaill, Orkney, on 2-3 October. In France, one was photographed on Île de Sein on 17 October. The third **Northern Parula** *Parula americana* for France was a first-winter female on Île de Sein from 20 October onwards. In Iceland, the fourth **American Yellow Warbler** *Dendroica petechia* was seen at Stokkseyri on 11-15 October and the 15th **Myrtle Warbler** *D coronata* on Heimaey on 24 October. The second **Blackpoll Warbler** *D striata* for Norway was trapped and later found dead at Titran, Sør-Trøndelag, on 11 October. The 14th for Iceland was found on Heimaey on 13 October. In Ireland, a first-winter remained at Garinish Point, Cork, on 11-18 October. A first-winter on Fair Isle on 15-16 October was the fourth for Shetland. The first **White-crowned Sparrow** *Zonotrichia leucophrys* for Norway was a first-year on Ona on 2-9 October. The first twitchable **Lapland Longspur** *Calcarius lapponicus* for Switzerland in 13 years was found at Zürichsee on 15 October. In Belgium, a first-year female **Rock Bunting** *Emberiza cia* was trapped at Soumtône, Luxembourg, on 20 October. The third **House Bunting** *E sahari* for Spain was photographed at Los Huertos, Nerja, Málaga, on 13 October while the one at Tarifa, Cadíz, was still present on 8 November; it is often suggested that this culture follower from Morocco will soon colonize Europe. A **Grey-necked Bunting** *E buchanani* photographed on Helgoland on 13 October was the third for western Europe (previous ones were in the Netherlands on 16 October 2004 and in Finland on 30 October 2007). On 30 October, a **Rustic Bunting** *E rustica* was trapped at San Pedro del Pinatar, Murcia, Spain. The fifth for Iceland (and the first twitchable) was present in Melrakkaslétta from 31 October into November. In France, a first-winter male **Chestnut Bunting** *E rutila* was photographed on Île de Sein on 13 October.

Azores

CORVO Highlights on Corvo were a **Pale-bellied Brent Goose** from 18 October, up to two **American Great Egrets** *Casmerodius albus egretta* from 9 October into November,

525 Yellow-billed Cuckoo / Geelsnavelkoekoek *Coccyzus americanus*, Corvo, Azores, 19 October 2009
(Kris De Rouck)

526 Bobolink / Bobolink *Dolichonyx oryzivorus*, Corvo, Azores, 11 October 2009
(Ferran López)

527 White-crowned Sparrow / Witkruingors *Zonotrichia leucophrys*, first-year, Ona, Sandøy, Møre og Romsdal, Norway, 9 October 2009 *(Christian Tiller)*

528 Veery / Veery *Catharus fuscescens*, first-year, Whalsay, Shetland, Scotland, 4 October 2009 *(Hugh Harrop)*

529 Black-throated Green Warbler / Gele Zwartkeelzanger *Dendroica virens*, Fojo, Corvo, Azores, 7 October 2009
(Rafael Armada)

530 Northern Parula / Brilparulazanger *Parula americana*, Île de Sein, Finistère, France, 23 October 2009
(Julien Renoult)

531 Black-and-white Warbler / Bonte Zanger *Mniotilta varia*, Ribeira do Ponte, Corvo, Azores, 7 October 2009
(Rafael Armada)

532 Ovenbird / Ovenvogel *Seiurus aurocapilla*, Corvo, Azores, 10 October 2009
(Rafael Armada)

533-534 Eastern Crowned Warbler / Kroonboszanger *Phylloscopus coronatus*, South Shields, Durham, England, 23 October 2009 *(Chris Galvin)* **535** White-eyed Vireo / Witoogvireo *Vireo griseus*, Corvo, Azores, 18 October 2009 *(Kris De Rouck)* **536** Philadelphia Vireo / Philadelphiavireo *Vireo philadelphicus*, Corvo, Azores, 6 October 2009 *(Ferran López)* **537** Cedar Waxwing / Cederpestvogel *Bombycilla cedrorum*, first-year, Inishbofin, Galway, Ireland, 14 October 2009 *(Anthony McGeehan)* **538** Hornemann's Redpoll / Groenlandse Witstuitbarmsijs *Carduelis hornemanni hornemanni*, Aith, Shetland, Scotland, 5 October 2009 *(Hugh Harrop)*

a **Great Blue Heron** *A herodias* on 20-23 October, a **Taiga Merlin** *F columbarius columbarius* on 5 November, up to three **Eurasian Dotterels** *C morinellus* from 18 October into November, a **Semipalmated Sandpiper** *C pusilla* on 16-23 October, a **Least Sandpiper** on 18-23 October, **Wilson's Snipes** *Gallinago delicata* from 17 October to at least 15 November, at least two **Yellow-billed Cuckoos** on 15-30 October, a **Common Nighthawk** on 9 October, a **Chimney Swift** *Chaetura pelagica* on 23-27 October, up to two **Buff-bellied Pipits** from 17 October to 15 November, a **Ring Ouzel** *Turdus torquatus* on 1-15 November (first for Azores), a **White-eyed Vireo** *V griseus* on 18 October, a **Yellow-throated Vireo** *V flavifrons* on 19-20 October, at least one **Philadelphia Vireo** *V philadelphicus* on 6-13 October, at least two **Red-eyed Vireos** on 8-18 October, **Black-and-white Warblers** *Mniotilta varia* from 5 October to 12 November, a **Northern Parula** on 20-26 October, an **American Yellow Warbler** on 15-18 October, a **Chestnut-sided Warbler** *D pensylvanica* on 13 October (first for Azores), up to two **Black-throated Green Warblers** *D virens* on 5-12 October, a **Myrtle Warbler** on 23 October and 10 November, one **American Redstart** *Setophaga ruticilla* on 26 September and up to three from 9 October, up to two **Ovenbirds** *Seiurus aurocapilla* from 10 October to 3 November, up to three **Common Yellowthroat** *Geothlypis trichas* on 15-17 October (including an adult male), a **Canada Warbler** *Wilsonia canadensis* on 12 October (first for Azores), a **Savannah Sparrow** *Passerculus sandwichensis* on 21-29 October, a **Rose-breasted Grosbeak** *Pheucticus ludovicianus* on 10-17 October, **Indigo Buntings** *Passerina cyanea* on 13-28 October, **Bobolinks** *Dolichonyx oryzivorus* on 27 September and 11-15 October and **Baltimore Orioles** *Icterus galbula* on 10-20 October.

FLORES Highlights on Flores were a female-type **Ruddy Duck** *O jamaicensis* on 30 October that turned up at Cabo da Praia, Terceira, next day (first for Azores), a **Double-crested Cormorant** *Phalacrocorax auritus* on 18-21 October, a **Great Blue Heron** on 30 October, a **Pied-billed Grebe** at least from 29 October to at least 15 November, a **Taiga Merlin** on 21 October and 4 November, up to four **Semipalmated Plovers** *C semipalmatus* on at least 21 October, a **Killdeer** *C vociferus* on 17-18 October, a **Least Sandpiper** on 14-18 October, a **Wilson's Snipe** from 15 October, an **Upland Sandpiper** on 14-18 October, a first-year **Laughing Gull** *L atricilla* on 30 October, a female **Magnolia Warbler** *D magnolia* on 6 October, a female **Scarlet Tanager** *Piranga olivacea* on 22 October, a **Savannah Sparrow** on 6 October, a **White-crowned Sparrow** on 6 October, a **Dark-eyed Junco** *Junco hyemalis* at Fajã Grande on 5 November (first for Azores), a **Lapland Bunting** on 3 and 7 November, two **Dickcissels** *Spiza americana* at Ponta Delgada on 6 November (first for Azores; the only previous WP record was in Norway on 29 July 1981), a **Rose-breasted Grosbeak** on 13 October, an **Indigo Bunting** on 19 October and a **Baltimore Oriole** on 20 October.

SANTA MARIA On Santa Maria, highlights included an **American Bittern** *Botaurus lentiginosus* on 11 October, the long-staying **Cattle Egret** *Bubulcus ibis* at Vila Pool through October, and a **Solitary Sandpiper** *Tringa solitaria* flying in off the sea at Anjos on 12 October.

SÃO JORGE On São Jorge, a **Yellow-billed Cuckoo** was seen on 16 October and the first **Greater Short-toed Lark** *Calandrella brachydactyla* for the Azores was found on 17 October.

SÃO MIGUEL Highlights on São Miguel included an adult **Brown Booby** on the Mosteiros cliffs from 8 to at least late November, up to two **Double-crested Cormorants** at Mosteiros from 8 to at least late November, the long-staying **Pied-billed Grebe** at Lagoa das Furnas which was joined by a first-year on 29 October with both remaining to at least late November, up to two **Semipalmated Plovers** on 17-23 October, a **Least Sandpiper** on 13 October and a **Jack Snipe** *Lymnocryptes minimus* and two **Wilson's Snipes** shot on 25 October.

TERCEIRA Highlights on Terceira were a juvenile **Surf Scoter** *M perspicillata* from 31 October into November, a flock of up to 19 **Blue-winged Teals** *A discors* on 14-22 October, **Semipalmated Plovers** from 16 October into November, a juvenile **Least Sandpiper** from 14 to at least 31 October, a first-year **Bonaparte's Gull** *Chroicocephalus philadelphia* on 31 October and an adult on 19 November, a **Laughing Gull** on 22 October and 3 November, a **White-winged Tern** *Chlidonias leucopterus* on 11-18 October and a **Chimney Swift** on 31 October.

For a number of reports, Birding World, Birdwatch, Ornithos, Sovon-nieuws, www.birdguides.com, www.rarebirdalert.co.uk and www.netfugl.dk were consulted. We wish to thank Peter Adriaens, Peter Alfrey, Patrick Bergier, Max Berlijn, Richard Bonser, Rolf Christensen, Eddy Colson, Mark Constantine, José Luis Copete, Andrea Corso (Italy), Pierre-André Crochet, Andrew Dobs, Hugues Dufourny, Enno Ebels, David Erterius, Lee Evans, Dick Forsman, Jacques Franchimont, Tommy Frandsen, Raymond Galea (Malta), Chris Galvin, Steve Gantlett, Jeff Gordon, Barak Granit, Geert Groot Koerkamp, Marcello Grussu, Ricard Gutiérrez (Spain), Axel Halley, Antonio Hernández, Niklas Holmström, Justin Jansen, João Jara (Birds & Nature Tours), Olof Jönsson, Howard King, Szabolcs Kókay, Yann Kolbeinsson, Raphaël Lebrun, André van Loon, Gerbrand Michielsen (Azores), Richard Millington, Dominic Mitchell, Geir Mobakken (Utsira), Nial Moores, Killian Mullarney, Silas Olofson (Faeroes), Ferry Ossendorp, Gert Ottens, Otto Overdijk, Carlos Pacheco, Surat Poonia, Yoav Perlman (IRDC), René Pop, Mátyás Prommer, Magnus Robb, Staffan Rodebrand, René van Rossum, Luciano Ruggieri, Michael Sammut, Dare Šere, Suresh Sharma, Roy Slaterus, Vincent van der Spek, Darryl Spittle, Magnus Ullman, Daniel Velasco, William Velmala, Roland van der Vliet, Nico de Vries, Rik Winters and Pim Wolf for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands (arnoud.vandenberg@planet.nl)
Marcel Haas, Het Achtkant 31, 1906 GG Limmen, Netherlands (zoodauma@gmail.com)

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland beslaat voornamelijk de periode **september-oktober 2009**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt. Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, p/a Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, Nederland, e-mail cdna@dutchbirding.nl. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die verkrijgbaar zijn via de website van de DBA op www.dutchbirding.nl of bovenstaand adres.

Er was weinig spectaculaire zichtbare trek in deze periode: invasies van algemenere soorten deden zich nauwelijks voor, en gunstige stormdagen voor zeevogels waren schaars. Wat betreft zeldzaamheden verliep het najaar van 2009 echter uitstekend.

EENDEN TOT STORMVOGELTJES Er waren enkele opvallende verplaatsingen van **Sneeuwganzen** *Anser caerulescens*: een groep van 29 – samen met een Grote Canadese Gans *Branta canadensis* – werd op 26 en 27 september gezien bij Harlingen, Friesland, en later op 27 september boven Schellinkhout, Noord-Holland; en een groep van c 30 bevond zich op 27 september in het Lauwersmeergebied, Friesland/Groningen, en vloog een dag later waarschijnlijk langs Harlingen, waar er c 25 werden gemeld. Het ging om in Duitsland broedende exemplaren, zo bleek uit de minimaal 12 kleurringen, waaronder die van Grote Canadese Gans, die konden worden afgelezen. Intrigerend was het verblijf van een groepje van vier ongeringde witte **Ross' Ganzen** *A rossii* op Texel, Noord-Holland. Ze werden voor het eerst gezien op 24 september nabij De Waal, zwierven vervolgens tot 21 oktober rond over het eiland en maakten op 20 oktober een uitstapje naar Huisduinen, Noord-Holland. Vanaf begin oktober druppelden er weer **Dwergganzen** *A erythropus* het land binnen. Het hoogste aantal bijeen bedroeg 61 op 18 oktober bij Strijen, Zuid-Holland, waarvan ongeveer de helft juveniele betrof. Van 9 oktober tot in november verbleef een adulte **Groenlandse Kolgans** *A albifrons flavirostris* bij Hoorn op Terschelling, Friesland. Op c 20 plekken, met name in het noorden, werden **Roodhalsganzen** *B ruficollis* waargenomen. Het meeste bekijks trok een exemplaar dat zich vanaf 18 september ophield in de Oostvaarders-

539 Kaspische Plevier / Caspian Plover *Charadrius asiaticus*, eerstejaars, Buitendijk, Texel, Noord-Holland, 19 oktober 2009 *(Martin van der Schalk)*

540 Amerikaanse Goudplevier / American Golden Plover *Pluvialis dominica*, adult, Dijkmanshuizen, Texel, Noord-Holland, 14 oktober 2009 *(Peter Soer)*

541 Amerikaanse Goudplevier / American Golden Plover *Pluvialis dominica*, adult, Buitendijk, Texel, Noord-Holland, 19 oktober 2009 *(René Pop)*

plassen bij Almere, Flevoland, en dat op 2 en 31 oktober gezelschap kreeg van een tweede. Het 'gevleugelmerkte' mannetje **Grote Tafeleend** *Aythya valisineria* bleef nog tot in november in het Noordhollands Duinreservaat bij Castricum, Noord-Holland. Hij leek voor twitchers een oogje te willen toeknijpen maar in werkelijkheid had hij last van een oogontsteking... Het hoogste aantal **Witoogeenden** *A nyroca* bijeen bedroeg vijf op 1 oktober op het Drontermeer bij Elburg, Gelderland, waar er op 23 september al vier waren geteld. Maximaal drie exemplaren bezochten tussen 7 en 30 oktober een zandwinplas ten noorden van Raalte, Overijssel. Daarnaast werd de soort op een 10-tal andere plekken aangetroffen. Voor de zesde winter op rij keerde het mannetje **Buffelkopeend** *Bucephala albeola* terug naar de Gaatkensplas bij Barendrecht, Zuid-Holland. Ditmaal werd hij voor het eerst op 17 oktober waargenomen. Een mannetje **Amerikaanse Smient** *Anas americana* (of mogelijk een hybride) bevond zich op 24 september in de Groene Jonker bij Zevenhoven, Zuid-Holland. Een langsvliegende **Kuhls Pijlstormvogel** *Calonectris borealis* werd op 18 oktober gemeld bij Zandvoort, Noord-Holland. Trektelposten langs de kust meldden in totaal 1076 **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis* (waarvan acht van de donkere vorm), 377 **Grauwe Pijlstormvogels** *Puffinus puffinus*, 126 **Noordse Pijlstormvogels** *P puffinus* en 191 **Vale Stormvogeltjes** *Oceanodroma leucorhoa*. **Vale Pijlstormvogels** *P mauretanicus* vlogen lang door: tot 12 oktober werden er nog 28 gemeld. Op 4 oktober werd een exemplaar gezien langs Bloemendaal, Noord-Holland, en mogelijk dezelfde vogel werd in Zuid-Holland via een telefonische estafette achtereenvolgens langs Noordwijk, Katwijk, Scheveningen en de Maasvlakte opgemerkt. Het patroon van zeldzame zomergast lijkt de laatste jaren wat te vervagen met – net als elders in West-Europa – een groeiend aantal waarnemingen buiten de zomermaanden. **Stormvogeltjes** *Hydrobates pelagicus* werden gezien op 5 september bij Camperduin, Noord-Holland, en Petten, Noord-Holland (twee); op 4 oktober bij Den Oever, Noord-Holland; op 11 oktober opnieuw bij Camperduin; en op 17 oktober op Rottumerplaat, Groningen. Op 21 oktober werden er twee verzwakt opgeraapt in de Botlek in het Rotterdamse havengebied, Zuid-Holland, waar ze vermoedelijk aan boord van een schip waren gearriveerd. Na een verblijf in een vogelopvangcentrum werden ze twee dagen later op Texel weer in vrijheid gesteld.

AALSCHOLVERS TOT VORKSTAARTPLEVIEREN De geringde **Grote Aalscholver** *Phalacrocorax carbo carbo* (oranje AX) verbleef vanaf 25 september weer bij Heel, Limburg, waar hij voor het eerst werd waargenomen in september 1998. Een andere trouwe overwinteraar was vanaf 11 oktober voor de vierde keer op rij weer te vinden op het Engelermeer bij 's-Hertogenbosch, Noord-Brabant. Daarnaast waren er enkele losse meldingen, bijvoorbeeld op Texel en Vlieland, Friesland. Op c acht plekken werden **Koereigers** *Bubulcus ibis* gemeld, waaronder twee in de noordelijke provincies, namelijk van 26 tot 28 september bij Gaast, Friesland, en van 28 september tot in november in de Onnerpolder, Groningen. Tot 8 oktober trokken nog 306 **Purperreigers** *Ardea purpurea* langs Ridderkerk, Zuid-Holland. Tot 17 september werden vanaf trektelposten in het zuidoosten 21 doortrekkende **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* doorgegeven. Een gekleurringde juveniele vogel die samen met drie andere juveniele en vier adulte tot ten minste 17 september in De Banen bij Nederweert, Limburg, verbleef, bleek te zijn geringd op een nest te Louette Saint Denis, Namur, België. Deze vogel werd in augustus ook al in de nabijgelegen Mariapeel, Limburg, aangetroffen. Gelijktijdig met een invasie van **Zwarte Ibissen** *Plegadis falcinellus* op de Britse eilanden verschenen exemplaren in Nederland. Er waren meldingen op 17 september over de Afsluitdijk richting Makkum, Friesland; op 26 september eerst in de Kennemerduinen bij Bloemendaal, Noord-Holland, en later bij Haarlem, Noord-Holland; op 20 en 30 september in de Biesbosch, Noord-Brabant; op 1 en 9 oktober overvliegend over de Hoekse Waard, Zuid-Holland; van 4 tot 9 oktober bij Kolham, Groningen; op 8 oktober in de Veenhuizerstukken bij Stadskanaal, Groningen; op 11 oktober oostwaarts over Driel, Gelderland (twee), en een dag later ditzelfde duo in de Meinerswijk bij Arnhem, Gelderland; en op 20 oktober bij Elst, Gelderland. De trektellers vielen twee **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* en 147 **Rode Wouwen** *M milvus* ten deel, evenals negen **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla*, 11 **Grauwe Kiekendieven** *Circus pygargus*, twee **Ruigpootbuizerds** *Buteo lagopus*, 123 **Visarenden** *Pandion haliaetus* en zeven **Roodpootvalken** *Falco vespertinus*. De pleisterende Roodpootvalk van de Kollumerwaard, Friesland, bleef tot 10 september. Eerstejaars **Steppekiekendieven** *C macrourus* werden gefotografeerd op 19 september bij Den Oever, op 4 oktober in Waterland, Noord-Holland, en op 8 oktober in de Dordtse Biesbosch, Zuid-Holland. Er werden beduidend minder **Porseleinhoenders** *Porzana porzana* gevangen dan vorig jaar in deze periode, namelijk slechts zes tegenover 20. De laatste veldwaarneming dateert van 31 oktober in de Oostvaardersplassen bij Almere. Een juveniele **Kwartelkoning** *Crex crex* werd op 11 september geringd in Meijendel bij Wassenaar, Zuid-Holland, nadat hier op 30 augustus een exemplaar aan de vangers wist te ontkomen. Voorts waren er veldwaarnemingen op 9 oktober in Groningen, Groningen, en op 13 oktober op Vlieland. Het merendeel van de 385 **Kraanvogels** *Grus grus* die over trektelposten vlogen werd vastgesteld in het zuidoosten in de laatste decade van oktober. Op 29 oktober werd een **Steppevorkstaartplevier** *Glareola nordmanni* ontdekt bij Strijen. Toen hij twee dagen later werd teruggevonden konden vele waarnemers hem tot diep in november bewonderen.

PLEVIEREN TOT ALKEN Nieuw voor Nederland was de eerstejaars **Kaspische Plevier** *Charadrius asiaticus* die zich van 17 tot 20 oktober ophield nabij Den Hoorn op Texel. De vogel werd laat op 17 oktober ontdekt en bleek tot opluchting van velen de volgende ochtend nog aanwezig. Leuk detail was dat hij meermalen op dezelfde akker foerageerde als een Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica*. Op de laatste dag vloog hij om 16:40 hoog in zuidwestelijke richting weg. Op trektelposten in

542 Ross' Ganzen / Ross's Geese *Anser rossii*, met Grauwe Ganzen / Greylag Geese *A anser*, Ottersaat, Texel, Noord-Holland, 12 oktober 2009 *(René Pop)*

543 Ross' Ganzen / Ross's Geese *Anser rossii*, met Grauwe Ganzen / Greylag Geese *A anser* en Brandganzen / Barnacle Geese *Branta leucopsis*, Ottersaat, Texel, Noord-Holland, 18 oktober 2009 *(Arnoud B van den Berg)*

544 Steppekiekendief / Pallid Harrier *Circus macrourus*, eerstejaars mannetje, Dordtse Biesbosch, Zuid-Holland, 8 oktober 2009 *(Hans Gebuis)*

545 Roodpootvalk / Red-footed Falcon *Falco vespertinus*, juveniel, Kollumerwaard, Friesland, 6 september 2009 *(Roef Mulder)*

de zuidoostelijke helft van het land werden in september in totaal 17 **Morinelplevieren** *C morinellus* waargenomen. Het vermelden waard zijn de pleisterende groepjes op 2 en 3 september bij Kreileroord in de Wieringermeer, Noord-Holland (maximaal 14), en van 13 tot 28 september bij Harlingen (drie). Een laatkomer bevond zich op 31 oktober op Texel. **Amerikaanse Goudplevieren** waren voorbehouden aan Texel, waar volwassen exemplaren werden waargenomen bij De Cocksdorp van 22 september tot 5 oktober en in de omgeving van Den Hoorn van 9 oktober tot in november (minimaal twee). Een vrij zekere **Aziatische Goudplevier** *P fulva* vloog op 30 oktober over 't Vroon bij Westkapelle, Zeeland. Spectaculair was de ontdekking van de eerste **Taigastrandloper** *Calidris subminuta* voor Nederland, die van 22 tot 28 oktober verbleef in de Vreugderijkerwaard bij Zwolle, Overijssel. Dankzij een gezamenlijke inspanning kon de determinatie op 23 oktober worden bevestigd en het nieuws wereldkundig worden gemaakt. De vogel moest zijn favoriete slikrandje overigens delen met een juveniele Gestreepte Strandloper *C melanotos*. Opmerkelijk was het lange verblijf van een **Bonapartes Strandloper** *C fuscicollis* op de Dijkgatsweide in de Wieringermeer van 15 oktober tot in november. **Gestreepte Strandlopers** werden gezien tot 27 september bij Oudega, Friesland; op 6 september bij Westhoek, Friesland, en in de Ezumakeeg, Friesland; tussen 24 september en 4 oktober in de omgeving van Petten, Noord-Holland (minimaal drie); en van 1 tot 28 oktober in de Vreugderijkerwaard bij Zwolle. Een juveniele **Stelt-strandloper** *C himantopus* werd op 11 september kortstondig waargenomen bij Opperdoes, Noord-Holland. Indien aanvaard betreft dit het vierde geval. Een **Breedbekstrandloper** *Limicola falcinellus* werd op 10 september gemeld in de Flaauwers Inlaag bij Serooskerke, Zeeland. De **Blonde Ruiter** *Tryngites subruficollis* die op 21 augustus in de Ezumakeeg werd gevonden bleef tot 5 september. Een **Poelsnip** *Gallinago media* werd op 20 september waargenomen bij Wassenaar en kon ternauwernood fotografisch worden gedocumenteerd. Een andere werd gemeld op 18 oktober in de Blauwe Kamer bij Rhenen, Utrecht. Een eerstejaars **Grote Grijze Snip** *Limnodromus scolopaceus* verbleef van 2 oktober tot in november langs het Jan van den Boschpad in de Oostvaardersplassen bij Almere. De waarneming was nuttig om de kenmerken van dit zelden in Nederland vastgestelde kleed weer scherp op het netvlies te krijgen... **Poelruiters** *Tringa stagnatilis* werden nog gezien op 5 september in de Flaauwers Inlaag bij Serooskerke, op 15 september in het Lauwersmeergebied, en op 20 september op Ameland, Friesland (twee). Op c 12 plekken verbleven in september nog **Grauwe Franjepoten** *Phalaropus lobatus*, waaronder eerstejaars van 31 augustus tot 2 september in het Haaksbergerveen, Overijssel, en van 3 tot 23 september bij Smilde, Drenthe. **Rosse Franjepoten** *P fulicaria* verschenen op c 13 plekken langs de kust. Trektelposten langs de kust meldden in totaal 209 **Middelste Jagers** *Stercorarius pomarinus*,

546 Grote Grijze Snip / Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus*, eerstejaars, met Kievit / Northern Lapwing *Vanellus vanellus* en Zwarte Ruiters / Spotted Redshanks *Tringa erythropus*, Oostvaardersplassen, Flevoland, 4 oktober 2009 *(Jaap Denee)*

547 Baltische Mantelmeeuw / Baltic Gull *Larus fuscus fuscus*, Westkapelle, Zeeland, 6 oktober 2009 *(Ies Meulmeester)* **548** Vorkstaartmeeuw / Sabine's Gull *Xema sabini*, Rottumerplaat, Groningen, 2 oktober 2009 *(Mark Zekhuis)* **549** Amerikaanse Goudplevier / American Golden Plover *Pluvialis dominica*, adult, Buitendijk, Texel, Noord-Holland, 18 oktober 2009 *(Arnoud B van den Berg)* **550** Amerikaanse Goudplevier / American Golden Plover *Pluvialis dominica*, adult, Buitendijk, Texel, Noord-Holland, 11 oktober 2009 *(Eric Menkveld)* **551** Bonapartes Strandloper / White-rumped Sandpiper *Calidris fuscicollis*, eerstejaars (links), met Bonte Strandloper / Dunlin *C alpina*, Dijkgatsweg, Wieringermeer, Noord-Holland, 16 oktober 2009 *(Harm Niesen)* **552** Taigastrandloper / Long-toed Stint *Calidris subminuta*, juveniel, Vreugderijkerwaard, Overijssel, 24 oktober 2009 *(Dirk Ottenburghs)*

40 **Kleinste Jagers** *S longicaudus*, 784 **Kleine Jagers** *S parasiticus* en 1371 **Grote Jagers** *S skua*. Van laatstgenoemde soort vlogen er alleen al 210 op 24 september langs Terschelling en was er een binnenlandwaarneming op 5 september boven Uden, Noord-Brabant. Door trektellers werden ook nog eens 49 **Vorkstaartmeeuwen** *Xema sabini* genoteerd. Opvallend genoeg werd er ten zuiden van de Maasvlakte, Zuid-Holland, slechts één gemeld, namelijk op 4 oktober bij Westkapelle. Een adulte werd op 11 september dood opgeraapt in De Bol op Texel. Op 1 september werd een in Finland gekleurringde (wit C83K) adulte **Baltische Mantelmeeuw** *Larus fuscus fuscus* gefotografeerd bij Westkapelle, op 1 oktober een (bijna) adult exemplaar dat op 23 juni 2005 als pullus was geringd (zwart J030) in Nordland, Noorwegen, en op 6 oktober een vierde kalenderjaar die op 27 juli 2006 als pullus was geringd (zwart J781) in Nordland. De determinatie van een handvol andere exemplaren langs de Noordzeekust bleef vanwege het ontbreken van (afleesbare) ringen onzeker. **Grote Burgemeesters** *L hyperboreus* werden gezien op 5 oktober op Rottumeroog, Groningen, op 21 oktober bij Camperduin, en op 25 oktober in de Eemshaven, Groningen. **Witwangsterns** *Chlidonias hybrida* werden gemeld op 5 september op het Veluwemeer bij Nunspeet, Gelderland, en op 4 oktober bij de Flevocentrale bij Lelystad, Flevoland (twee). **Witvleugelsterns** *C leucopterus* werden nog waargenomen tot 6 september bij Huizen, Noord-Holland (maximaal drie), op 6 september bij Koarnwertersân (Kornwerderzand), Friesland, en op 10 oktober bij Scheveningen, Zuid-Holland. De eerste **Kleine Alken** *Alle alle* van het najaar verschenen op 29 september op Terschelling, op 1 oktober bij Westkapelle en op 4 oktober op Vlieland. Daarna werden nog ten minste 11 exemplaren gemeld. **Papegaaiduikers** *Fratercula arctica* vlogen op 27 september en 17 en 28 oktober langs Vlieland; op 6 en 28 oktober langs Terschelling; op 16 oktober langs Westkapelle; op 21 oktober langs Egmond aan Zee, Noord-Holland; en op 25 en 28 oktober langs Camperduin.

UILEN TOT LIJSTERS Op 1 oktober ontdekte een vogelaar een **Oehoe** *Bubo bubo* in een 35 jaar geleden geplante conifeer in zijn tuin in Zuidoost-Drenthe. De poten – en eventueel aanwezige ringen of riempjes – bleven verborgen. Een ongeringd exemplaar met een beschadigd oog, dat zich vanaf eind augustus ophield in Dordrecht, Zuid-Holland, was naar verluidt in augustus 2008 opgeraapt in de Alblasserwaard, Zuid-Holland, en recent weer losgelaten. Een waarschijnlijke **Vale Gierzwaluw** *Apus pallidus* vloog op 25 oktober een kwartier boven drie waarnemers op Schiermonnikoog en kon worden gefotografeerd. **Bijeneters** *Merops apiaster* verschenen nog op 4 september op de Mookerheide bij Mook, Limburg, op 16 oktober bij Nistelrode, Noord-Brabant (twee), en op 18 oktober bij Bunnik, Utrecht. Op acht plekken doken **Hoppen** *Upupa epops* op, waarvan de exemplaren op 2 en 3 september bij Gemert, Noord-Brabant, op 16 en 17 oktober bij de Berkenplas op Schiermonnikoog, en van 24 tot 27 oktober bij Leek, Groningen, de meeste bezoekers lokten. Een late **Draaihals** *Jynx torquilla* bevond zich op 25 en 26 oktober bij de jachthaven van Andijk, Noord-Holland. Een **Kortteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla* vloog op 19 september langs Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, en een exemplaar werd op 28 september waargenomen op Schiermonnikoog. **Kuifleeuweriken** *Galerida cristata* hielden zich nog op in Venlo, Limburg; 's-Hertogenbosch; Eindhoven, Noord-Brabant; en Tilburg, Noord-Brabant. Voorts waren er meldingen op 9 oktober bij Culemborg, Gelderland; op 23 en 28 oktober bij Kamperhoek, Flevoland; op 25 en 28 oktober bij Lauwersoog, Groningen; op 27 oktober bij Huisduinen (arriverend vanaf zee); op 28 oktober bij Lopik, Utrecht; en op 31 oktober bij Camperduin en op de Maasvlakte. Een **Rotszwaluw** *Ptyonoprogne rupestris* vloog op 31 oktober dicht langs 10 trektellers op de Nolledijk bij Vlissingen, Zeeland. Een hybride **Boerenzwaluw x Huiszwaluw** *Hirundo rustica x Delichon urbicum* vloog op 5 oktober rond boven de Trintelhaven, halverwege de Houtribdijk, Flevoland. De eerste **Grote Pieper** *Anthus richardi* van het najaar vloog op 8 september over Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland. Op trektelposten werden vanaf half september in totaal 63 exemplaren genoteerd, waarvan 11 langs de Vulkaan bij Den Haag, Zuid-Holland. Regelmatig doken er ook ter plaatse verblijvende vogels op, zoals tijdens het Dutch Birding Texelweekend van 9 tot 12 oktober en op enkele andere traditionele plekken zoals de Maasvlakte. Tot slot werden er ook nog eens vier geringd, namelijk op 21 en 30 september bij Castricum en op 27 september en 13 oktober in de Amsterdamse Waterleidingduinen bij Zandvoort. **Duinpiepers** *A campestris* bleven het uitstekend doen, met maar liefst 118 exemplaren op de trektelposten in het land. Een **Siberische Boompieper** *A hodgsoni* werd op 18 oktober kortstondig waargenomen op Vlieland. Alleen al van trektelposten werden 28 **Roodkeelpiepers** *A cervinus* doorgegeven. Een exemplaar in Alphen aan den Rijn liet zich tussen 9 en 12 oktober door aardig wat belangstellenden bekijken. Een intrigerende grijzige **gele kwikstaart** *Motacilla* met een raspende roep die zich op 20 september bij Lange Paal op Vlieland bevond, behoorde mogelijk tot een van de oostelijke taxa. Een eerstejaars **Citroenkwikstaart** *Motacilla citreola* verbleef van 2 tot 7 september bij Oegstgeest, Zuid-Holland. Nog een eerstejaars bevond zich van 23 tot 28 oktober op Vlieland. Verder waren er enkele meldingen van kort waargenomen exemplaren, waaronder op 5 oktober een overvliegende bij de Vulkaan bij Den Haag en even later bij de Bloedberg bij Monster, Zuid-Holland, en op 21 oktober bij De Petten op Texel. Enkele solitaire **Pestvogels** *Bombycilla garrulus* werden gezien op 17 en 18 oktober op Vlieland; op 17, 18 en 23 oktober op Schiermonnikoog; op 18 oktober op Texel; op 28 oktober in Lauwersoog; en op 29 oktober in Zuidhorn, Groningen. Een tweetal trok op 31 oktober over Camperduin. Een **Waterspreeuw** *Cinclus cinclus* vloog op 18 oktober langs trektelpost Hollandscheveld bij Hoogeveen, Drenthe. Ook dit jaar was er weer een vangst van een **Blauwstaart** *Tarsiger cyanurus*, ditmaal van een eerstejaars op 9 oktober bij Oranjezon, Zeeland. Een **Izabeltapuit** *Oenanthe isabellina* bevond zich in de

553 Sperwergrasmus / Barred Warbler *Sylvia nisoria*, eerstejaars, Lange Paal, Vlieland, Friesland, 18 september 2009 *(Bas van den Boogaard)*

554 Zwartkeellijster / Black-throated Thrush *Turdus atrogularis*, adult vrouwtje, 't Horntje, Texel, Noord-Holland, 1 november 2009 *(Sjaak Schilperoort)*

555 Kleine Spotvogel / Booted Warbler *Acrocephalus caligatus*, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 13 september 2009 *(Hiele Lootsma)* **556** Sperwergrasmus / Barred Warbler *Sylvia nisoria*, eerstejaars, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 15 oktober 2009 *(Eric Menkveld)* **557** Mogelijke Vale Braamsluiper / possible Central Asian Lesser Whitethroat *Sylvia curruca halimodendri*, Robbenjager, Texel, Noord-Holland, 11 oktober 2009 *(René Pop)*

avond van 19 september net ten westen van het dorp op Vlieland (zesde geval). Op 24 oktober werd een **Bonte Tapuit** *O pleschanka* gefotografeerd bij Buren op Ameland, waar hij ook een dag later kortstondig werd gezien. Een adult vrouwtje **Zwartkeellijster** *Turdus atrogularis* verbleef van 30 oktober tot 2 november bij 't Horntje op Texel.

ZANGERS TOT GORZEN Dat de opmars van **Cetti's Zangers** *Cettia cetti* onverdroten voortgaat blijkt onder andere uit de ringvangsten van dit najaar. Zo werden er vogels gevangen in het Verdronken Land van Saeftinghe, Zeeland (acht); in het Zwanenwater bij Callantsoog, Noord-Holland (zeven); in het Gooi, Noord-Holland (twee); bij Westenschouwen, Zeeland; bij Castricum; in Meijendel; en in het Zwarte Meer, Overijssel. Alleen van de eerste twee locaties is bekend dat de soort er ook broedt. Buiten Zeeland werden **Graszangers** *Cisticola juncidis* de gehele periode aangetroffen bij Hendrik-Ido-Ambacht, Zuid-Holland (minimaal twee); op 26 september bij Noordwijk, Zuid-Holland; op 28 september langs de Vulkaan bij Den Haag; en op 16 en 17 oktober bij Grevenbicht, Limburg. Een **Siberische Sprinkhaanzanger** *Locustella certhiola* werd op 30 september geringd bij Castricum. Velen zullen zich afvragen waar deze ringbaan het octrooi op deze soort heeft aangevraagd: het was namelijk alweer de zesde voor deze plek. Een vogelaar die de moeite nam om tijdens een zuidwesterstorm op 3 oktober de Maasvlakte, Zuid-Holland, af te zoeken werd daarvoor rijkelijk beloond. Hij vond er de eerste Siberische Sprinkhaanzanger in het veld voor Nederland, al was de vogel vrijwel alleen weggelegd voor vogelaars die direct na de melding van een verdachte sprinkhaanzanger gingen rijden. Een **Veldrietzanger** *Acrocephalus agricola* werd op 9 september geringd in de Kennemerduinen bij Bloemendaal. Opmerkelijk genoeg betrof het een adulte vogel: de eerste zekere voor het najaar. Op de ringbaan in de Amsterdamse Waterleidingduinen hing op 23 oktober een **Struikrietzanger** *A dumetorum* in het net. Een **Kleine Spotvogel** *A caligatus* was van 12 tot 18 september aanwezig op de noordpunt van Texel. Er werden negen **Sperwergrasmussen** *Sylvia nisoria* geringd, namelijk op 14 september in de Amsterdamse Waterleidingduinen; op 17, 18 en 28 september in de Kennemerduinen; op 21 en 27 september op Vlieland; en op 1 (adult vrouwtje), 2 en 12 oktober bij Castricum. Veldwaarnemingen waren tamelijk dun gezaaid en met name afkomstig van de Maasvlakte, Texel en Vlieland. In de tweede helft van oktober werden nog op ten minste vijf plekken **Braamsluipers** *S curruca* gezien, waaronder een exemplaar op 29 oktober in Meijendel. Een vogel die op 11 en 12 en mogelijk 14 oktober verbleef op De Robbenjager op de noordpunt van Texel, behoorde mogelijk tot een van de oostelijke taxa. In overleg met de eigenaar werden excursies geregeld, zodat deelnemers van het Dutch Birding Texelweekend deze interessante vogel konden zien. Een late **Grauwe Fitis** *Phylloscopus trochiloides* bevond zich van 17 tot 21 oktober bij Ouddorp, Zuid-Holland. Op 26 september werd op de noordpunt van Texel een **Noordse Boszanger** *P borealis* ontdekt die tot c 10:00 de volgende ochtend bleef. **Pallas' Boszangers** *P proregulus* waren zeer schaars en werden alleen op 27 en 29 oktober gemeld op twee verschillende plekken in Rotterdam, Zuid-Holland, en op 31 oktober in Rijswijk, Zuid-Holland. De eerste **Bladkoning** *P inortatus* van het najaar werd op 14 september gemeld op Schiermonnikoog. Daarna volgden 10-tallen waarnemingen, met name op de Waddeneilanden en langs de westkust. In totaal werden 24 exemplaren geringd, waarvan 13 bij Castricum, wel minder dan de laatste jaren gebruikelijk. Een exemplaar dat op 6 oktober werd geringd bij Overdinkel, Overijssel, was de tweede vangst op deze plek. Op 12 oktober werd deze vogel teruggevangen op Ouessant, Finistère, Frankrijk, op c 950 km ten zuidwesten van Overdinkel. **Humes Bladkoningen** *P humei* verbleven van 16 tot 18 oktober op Vlieland, van 17 tot 23 oktober in De Muy op Texel en op 25 en 27 oktober bij De Geul op Texel. Een **Raddes Boszanger** *P schwarzi* verbleef op 27 en 28 september in Katwijk aan Zee, al liet hij zich op de tweede dag slechts aan een enkeling zien of horen. Een **Bruine Boszanger** *P fuscatus* werd op 27 oktober geringd op Vlieland. Er werden dit najaar meer **Siberische Tjiftjaffen** *P collybita tristis* gemeld dan in andere jaren, waaronder maar liefst zeven door ringers, namelijk op 18 oktober in de Kennemerduinen; op 20, 29 en 31 oktober bij Castricum; op 29 oktober in de Amsterdamse Waterleidingduinen; op 18 oktober op Vlieland; en op 30 oktober bij Almere. Veldwaarnemingen waren er van 9 tot 17 oktober op de noordpunt van Texel (zingend); op 12, 15, 17, 18 en 19 oktober op Vlieland; op 18, 24, 25 en 31 oktober op Schiermonnikoog; op 21 oktober in de Eemshaven; op 25 oktober bij Mirns, Friesland; op 26 oktober in Arnhem; vanaf 27 oktober in Noordwijkerhout, Zuid-Holland (zingend); op 29 oktober in Den Burg op Texel (zingend); en vanaf 31 oktober bij De Cocksdorp op Texel. Een helder gekleurde tjiftjaf die op 27 september werd gevangen bij Castricum kon onder meer na consult van Spaanse ringers worden gedetermineerd als **Iberische Tjiftjaf** *P ibericus*. Indien aanvaard betreft dit het eerste geval van een exemplaar zonder geluid en de eerste ringvangst. Afgezien van de van 22 april tot 23 september 2007 bij Diemen, Noord-Holland, verblijvende vogel, gaat het hier bovendien om de eerste najaarswaarneming. **Kleine Vliegenvangers** *Ficedula parva* werden gemeld op 13 september bij Dishoek, Zeeland; op 16 september bij Castricum (vangst); op 18 september op Rottumerplaat; op 8 oktober bij Westkapelle; op 10 en 17 oktober op Vlieland; op 11 oktober in Doesburg, Gelderland; en op 19 oktober op Schiermonnikoog (vangst). Vanaf 4 oktober werden op enkele plekken op Ameland en Schiermonnikoog **Taigaboomkruipers** *Certhia familiaris* gemeld. Op Schiermonnikoog werd er op 21 oktober bovendien één geringd (en de volgende dag weer teruggevangen). Een exemplaar dat op 18 oktober door een kat werd gegrepen in Medemblik, Noord-Holland, overleefde dit niet. Een **Kortsnavelboomkruiper** *C f macrodactyla* die zich buiten het reguliere verspreidingsgebied ophield werd op 9 oktober geringd te Overdinkel. Vanaf trektelposten in het land werden 45 overvliegende **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* gemeld. Koploper was trektelpost Kinderdijk bij Nieuw Lekker-

558 Siberische Tjiftjaf / Siberian Chiffchaff *Phylloscopus collybita tristis*, Noordwijkerhout, Zuid-Holland, 27 oktober 2009 *(René van Rossum)* **559** Blauwstaart / Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, eerstejaars, Oranjezon, Zeeland, 9 oktober 2009 *(Adri Joosse)* **560** Citroenkwikstaart / Citrine Wagtail *Motacilla citreola*, eerstejaars, Oegstgeest, Zuid-Holland, 4 september 2009 *(Enno B Ebels)* **561** Izabeltapuit / Isabelline Wheatear *Oenanthe isabellina*, Oost-Vlieland, Vlieland, Friesland, 19 september 2009 *(Bas van den Boogaard)* **562** Raddes Boszanger / Radde's Warbler *Phylloscopus schwarzi*, Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, 27 september 2009 *(René van Rossum)* **563** Dwerggors / Little Bunting *Emberiza pusilla*, Vlieland, Friesland, 2 oktober 2009 *(Han Zevenhuizen)*

kerk, Zuid-Holland, met niet minder dan 17. Voorts werden exemplaren geringd op 20 september in de Eemshaven, op 15 en 25 oktober in Meijendel en op 30 oktober in het Verdronken Land van Saeftinghe. Een **Notenkraker** *Nucifraga caryocatactes* werd op 11 oktober kortstondig waargenomen in Alphen aan den Rijn. **Kauwen** *Corvus monedula* waren een van de weinige trekvogelsoorten waarover iets buitengewoons valt op te merken: er werden c 150 000 trekkers geteld (ter vergelijking: in 2008 waren dat er c 80 000). Ruim 15 000 daarvan vlogen op 15 oktober langs de Vulkaan bij Den Haag. Eerstejaars **Roze Spreeuwen** *Pastor roseus* werden waargenomen op 3 september op de Maasvlakte; van 7 tot 15 september op een voor publiek gesloten marineterrein in Den Helder; op 27 en 28 september op Vlieland; van 27 september tot 5 oktober op Schiermonnikoog; op 20 oktober op Ameland; en op 23 oktober bij Ouddorp. Een adulte werd op 16 september gemeld in de Marnewaard bij Lauwersoog. Over de verschillende trektelposten, met name in de zuidelijke helft van het land, vlogen 68 **Europese Kanaries** *Serinus serinus*. Bij Castricum werd er op 31 oktober bovendien één geringd (met een terugvangst een dag later): de eerste sinds 1993 en de vijfde in totaal voor deze ringbaan. Dat het treurig is gesteld met **Fraters** *Carduelis flavirostris* blijkt wel uit het feit dat door alle trektelposten tezamen slechts drie exemplaren werden genoteerd. **Roodmussen** *Carpodacus erythrinus* werden waargenomen op 18 oktober op Vlieland en op 23 oktober op Schiermonnikoog. Bovendien werd er één geringd op 14 oktober op Vlieland. Het totale aantal doortrekkende **IJsgorzen** *Calcarius lapponicus* op de trektelposten bedroeg slechts 152. Tot 6 oktober werden door trektellers nog 35 **Ortolanen** *Emberiza hortulana* doorgegeven. Op 12 september werd er tevens één geringd bij Castricum. Een **Bosgors** *E rustica* werd gemeld op 3 oktober op Vlieland. **Dwerggorzen** *E pusilla* werden waargenomen op 18 september bij Noordwijkerhout; op 19 september op Terschelling; op 19 september en 2, 3, 4, 17 en 18 oktober op Vlieland; op 20 september op Rottumerplaat; op 27 september bij Zoetermeer, Zuid-Holland; op 10 en 24 oktober op Texel; op 11 en 23 oktober op Schiermonnikoog; op 28 oktober bij Camperduin; en op 31 oktober bij Vlissingen. Bovendien werd een exemplaar op 28 oktober geringd op Vlieland. Vanaf 8 oktober werden, met name in het westen van het land, in totaal acht trekkende **Grauwe Gorzen** *E calandra* doorgegeven.

Wij bedanken Ruud Altenburg, Patrick Bergkamp, Max Berlijn, Christian Brinkman, Symen Deuzeman, Gerard Troost, Richard Reijnders en Arnold Wijker voor hun hulp bij het samenstellen van dit overzicht.

Roy Slaterus, Bervoetsbos 71, 2134 PM Hoofddorp, Nederland (roy.slaterus@dutchbirding.nl)
Vincent van der Spek, Acaciastraat 212, 2565 KJ Den Haag, Nederland (vincent.van.der.spek@dutchbirding.nl)

DB Actueel

Siberische Sprinkhaanzanger op stormachtige Maasvlakte Op 3 oktober 2009 ging ik (Ferry van der Lans) met Jeroen Riemens vogelen op de Maasvlakte, Zuid-Holland. De weersverwachting was bagger en JR moest eerst stevig aandringen om daar naartoe te gaan. Dit najaar was ik al regelmatig op de Maasvlakte geweest en was gebleken dat de combinatie van slecht weer en goede trek veel vogels naar de vlakte kan brengen en voor bijzonderheden kan zorgen. Bij beter weer en beter zicht vliegen veel vogels waarschijnlijk door naar Voornes Duin, dat veel meer beschutting biedt. Bovendien had ik de theorie dat een 'reversed migrant' bovengemiddelde tegenwind zou moeten hebben om niet op Orkney of Shetland, Schotland, terecht te komen maar op de goede oude Maasvlakte. Dankzij de gemeente Rotterdam met haar havenuitbreiding en het ontmoedigingsbeleid voor de vestiging van enige vorm van natuur is de Maasvlakte tegenwoordig overzichtelijker dan ooit. Kortom, genoeg reden om (weer) die kant op te gaan...

Eenmaal aangekomen deden we het gebruikelijke rondje: haagje, verzinking, MOT, stuifdijk: het was allemaal geen vetpot maar overal zat wel iets, zoals Graspiepers *Anthus pratensis*, Koperwieken *Turdus iliacus*, Tjiftjaffen *P collybita* en groepjes Vinken *Fringilla coelebs*. Daarna keken we een tijdje over zee, met Middelste Jager *Stercorarius pomarinus* als leukste soort. Het ging steeds harder waaien en aan de stuifdijk werd de zandstorm ondragelijk. JR zag op zijn telefoon dat Daniël Benders een Bladkoning *Phylloscopus inornatus* had maar de plek ('nieuw slingerdijkje') was niet helemaal duidelijk. We gokten op de weg bij de voormalige helihaven. Daar aangekomen stapte ik in het minuscule perkje van duindoorn, dode dennetjes en dood gras en zag meteen een donker vogeltje voor me opvliegen: de afmetingen en ronde vorm van de staart gaven aan dat het een *Locustella* was en de gelige kleur van de onderzijde maakte hem afwijkend. Het ging heel snel en JR had hem gemist maar ik zag genoeg reden Wietze Janse te bellen (vanuit de auto omdat het buiten veel te hard waaide...) dat ik een spannende sprinkhaanzanger had. WJ gaf de melding om c 15:15 met toelichting door als 'spannende Sprinhaanzanger *L naevia*' en de eerste vogelaars begonnen zenuwachtig te worden. Ik vond de vogel daarna terug aan de andere kant van de parkeerplaats en zag hem een stukje over de grond rennen, snel en muisachtig maar ook enigszins herinnerend aan een Roodborst *Erithacus rubecula*. Samen met JR benaderde

ik hem, waarbij we de warmbruine stuit te zien kregen die sterk contrasteerde met de bijna zwarte staart. Toen was het voor ons zeker: Siberische Sprinkhaanzanger *L certhiola*! We belden opnieuw met WJ die het grote nieuws om 16:00 doorpiepte. Weer even schuilend in de auto zagen we Martin van der Schalk aankomen en nog een auto met onder anderen Koos Luijk. Met dit clubje liepen we naar de plek waar we de vogel hadden achtergelaten. Voorzichtig liepen we verder om het gebouwtje toen ik hem terugvond. Weer verloren we hem uit het oog om hem even later toch weer op te pikken en toen konden de eerste foto's gemaakt worden – helaas niet op het moment dat hij uit de dekking kwam en even vrij op een rijplaat ging zitten. Bart Brieffies en Roland Wantia sloten zich aan en we maakten nogmaals een rondje om de keet, wederom met succes. Ik besloot niet meer verder te lopen en te schuilen voor de wind en kreeg daardoor tweemaal de vogel van dichtbij te zien. In het veld viel de lichte wenkbrauwstreep erg op, meer dan op de foto's; hij had daardoor wel iets weg van een Rietzanger *Acrocephalus schoenobaenus*. Het was een ongelofelijke skulker die zelfs in het kleinste polletje kon verdwijnen om vervolgens 50 m verderop weer op te duiken... Ik denk zelf dat de vogel meteen na de eerste waarneming kwijt zou zijn geweest als er niet zo'n keiharde wind was geweest in zo'n vijandige omgeving. JR en ik gingen met een grote glimlach naar huis om te gaan eten, toen voor de meeste mensen het verhaal pas begon.

In het uur na de bevestiging arriveerden c 25 vogelaars die de vogel nog te zien kregen, waaronder uit de 'top-25' alleen Teus Luijendijk en Gerard Steinhaus. Om 17:10 vloog hij iets te hoog op en werd door de stormwind over de loodsen geblazen richting de spoorbaan. Terwijl steeds meer opgefokte vogelaars arriveerden werd de situatie snel onoverzichtelijker – door de stormwind was nauwelijks communicatie mogelijk en de waarnemingsomstandigheden waren belabberd. Rond 17:45 werd de vogel door Sander van de Water en Erik Ernens gemeld naast de spoorbaan. De pogingen van de vervolgens toestormende vogelaars en de erbarmelijke weersomstandigheden resulteerden in een chaotische situatie. Velen zagen de bewuste vogel helemaal niet of te kort. Een aantal heeft alleen een Winterkoning *Troglodytes troglodytes* gezien die zich net als twee Vinken *Fringilla coelebs*, een Graspieper *Anthus pratensis* en een Zanglijster *Turdus philomelos* ter plekke bevond. Over wat daar precies is gezien lopen de opvattingen sterk uiteen. Al met al is de Siberische Sprinkhaanzanger na de bevestiging hooguit twee uur twitchbaar geweest, (net) te kort om het gros van de twitchers aan te laten haken. De volgende dag werd nog wel plichtmatig gezocht maar het verbaasde niemand dat de vogel weg was.

Het betreft de eerste veldwaarneming van Siberische Sprinkhaanzanger in Nederland. Dat de soort hier met enige regelmaat komt blijkt uit zes ringvangsten in Kennemerland, Noord-Holland, in 1991, 2002 (twee), 2003, 2004 en 2005 (vijf bij Castricum en één bij Bloemendaal, alle in de periode 12 september tot 5 oktober; cf Dutch Birding 16: 9-12, 1994, 28: 273-283, 2006). Ook dit najaar scoorde Castricum weer, met een ringvangst op 30 september. De meeste Europese gevallen betreffen ringvangsten, bijna allemaal in september-oktober; veldwaarnemingen zijn nog veel zeldzamer, behalve op zeer schaars begroeide uithoeken zoals Fair Isle, Shetland, Schotland. Ferry van der Lans & Enno B Ebels

Pallas's Grasshopper Warbler In the afternoon of 3 October 2009, a Pallas's Grasshopper Warbler *Locustella certhiola* was found during very windy conditions at Maasvlakte, Zuid-Holland, the Netherlands. It was then seen by a few 10s of birders before it disappeared from view. This is the first field record, after seven birds trapped and ringed in Kennemerland, Noord-Holland (in 1991, 2002 (two), 2003, 2004, 2005 and 2009, all between 12 September and 5 October).

564 Siberische Sprinkhaanzanger / Pallas's Grasshopper Warbler *Locustella certhiola*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 3 oktober 2009 *(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)*

565 Siberische Sprinkhaanzanger / Pallas's Grasshopper Warbler *Locustella certhiola*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 3 oktober 2009 *(Koos Luijk)*

Kaspische Plevier op Texel Op vrijdagavond 16 oktober 2009 sprak ik (Mart Janse) mijn broer Wietze Janse voordat ik de boot naar Texel, Noord-Holland, pakte. Ik maakte de gebruikelijke geintjes dat ik een zeldzame soort ging ontdekken en dat Wietze de auto alvast startklaar moest houden. Zaterdagochtend 17 oktober had ik de Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica* langs de Watermolenweg 'gedaan' maar ik was niet helemaal overtuigd of ik naar de juiste vogel had gekeken. Daarom keerde ik 's middags terug en na wat wachten en zoeken had ik nu meer geluk: de Amerikaan liet zich erg fraai bekijken. Ik belde met Toine Morel die deze vogel ook nog niet had gezien; TM vroeg om de Amerikaan in beeld te houden en even later kon ik hem laten zien. Terwijl ik naar de vogel keek kwam er opeens een kleinere lichte plevier in beeld rennen. Verward door het vreemde uiterlijk dacht ik even aan Strandplevier *Charadrius alexandrinus* maar diverse kenmerken, zoals de slanke bouw, fijne snavel, lange poten, bruine borstband en opvallende koptekening met donker petje en lichte wenkbrauw, gaven aan dat ik aan iets anders moest denken. Maar wat? Ik besloot andere vogelaars op Texel te bellen. Na enige tijd kreeg ik Marc Plomp aan de telefoon. MP wilde net samen met Arend Wassink de Robbenjager gaan afzoeken naar een gemelde Siberische Boompieper *Anthus hodgsoni*. Toen AW de beschrijving hoorde was hij er eigenlijk direct al van overtuigd dat het om een Kaspische Plevier *C asiaticus* moest gaan – MP en AW snelden daarom naar het zuiden. Toen ze de vogel in beeld hadden bleek dat AW's vermoeden juist was. Ik belde mijn broer Wietze weer en even later (18:12) raasde het Dutch Bird Alert bericht van deze nieuwe soort voor Nederland door het land. Voor vogelaars op de vastewal kwam het bericht net te laat; alleen Enno Ebels, op dat moment juist gearriveerd in een vakantiehuisje te Julianadorp, Noord-Holland, deed een ultieme poging, haalde met 30 seconden marge de boot van 18:30 en wist in het laatste licht de vogel nog terug te vinden. Enkele 10-tallen Vlielandgangers (Deception Tours) verlieten in alle haast met de snelboot van 19:00 het eiland en een aantal pakte gelijk de laatste boot naar Texel om de volgende ochtend vroeg te kunnen zoeken.

Op zondagochtend 18 oktober reden c 100 auto's de eerste boot op en daarna werd het spannend. Vanaf het eerste licht werden de velden langs de Watermolenweg afgespeurd maar behalve twee Amerikaanse Goudplevieren werd niets gevonden. Gelukkig reden Alex Bos en zijn vrienden verkeerd en besloten ze langs de Pontweg te gaan zoeken. Rond 09:15 hadden ze de vogel (wel op enige afstand) in beeld. Het bericht kwam door bij de andere vogelaars en al gauw stond de Pontweg vol met een lange rij auto's, fietsen en vogelaars. Vanaf de Amaliaweg liet de vogel zich vervolgens nog wat beter zien. Aan het eind van de ochtend keerde de Kaspische Plevier terug naar de oude plek en liet zich hier dichterbij en rustiger zien, soms in één kijkerbeeld met een Amerikaanse Goudplevier.

De aanwezigheid van deze superzeldzaamheid leverde wat aardige twitchhistorie op; zo waren Sander Lilipaly en Pim Wolf die dag bezig met een vogeltelling vanuit een vliegtuig boven de Noordzee. Zij maakten een tussenlanding op Texel op weg terug naar de thuisbasis in Zeeland en konden binnen een uur de plevier op hun lijst bijschrijven. Die eerste dag arriveerden al vogelaars uit het buitenland, zoals iemand uit Hamburg, Duitsland, en ook Jan-Hein van Steenis maakte indruk door na een nachtje doorrijden vanuit Zuid-Engeland al bij de eerste lichting op zondagochtend aan te sluiten.

Op maandag en dinsdag bleef de Kaspische Plevier langs de Watermolenweg en liet zich steeds fraaier zien en fotograferen. Op dinsdagmiddag 20 oktober rond 16:40 zag Gerald Driessens hem zeer hoog in zuidelijke richting van het eiland verdwijnen.

De nogal gesleten dekveren en de vage schubtekening op de schouderveren gaven aan dat het om een

566 Kaspische Plevier / Caspian Plover *Charadrius asiaticus*, eerstejaars, Buitendijk, Texel, Noord-Holland, 19 oktober 2009 *(Marten van Dijl/charlatanmessiah.nl)*

567 Kaspische Plevier / Caspian Plover *Charadrius asiaticus*, eerstejaars, Buitendijk, Texel, Noord-Holland, 19 oktober 2009 *(René Pop)*

eerstejaars vogel ging. Voor de zekerheid moest ook nog Steppeplevier *C veredus* worden uitgesloten (één WP-geval, in Finland in mei 2003); deze soort is echter groter dan Kaspische, met een langere hals en nog langere poten en heeft een donkergrijze ondervleugel.

Kaspische Plevier is in Europa zeer zeldzaam; er zijn gevallen in Brittannië (mei 1890 (twee), juli 1988, juli 1996, mei 2008); Bulgarije (1879); Cyprus (zeldzame doortrekker); Duitsland (Helgoland, Schleswig-Holstein: november 1850, mei 1859); Finland (juni 2005); Frankrijk (augustus 1980, april 1985, augustus 1988); Griekenland (juli 1988; daarnaast zeldzame doortrekker op Lesbos); Italië (1887, 1898 en maart 1978); Malta (zeven, maart-november); Noorwegen (juni 1978, juni 2005); en Roemenië (mei 1979). Dit betekent dat de Texelse vogel de 10e sinds 1900 voor Noordwest-Europa was (Brittannië, Frankrijk en Scandinavië: vijf in april-juni en vier in juli-augustus) en de eerste voor oktober. De derde waarneming voor Noorwegen viel samen met de vogel van Texel en betrof eveneens een eerstejaars vogel, op Røst, Nordland, op 20-21 oktober 2009. Mart Janse & Toine Morel

Caspian Plover On 17-20 October 2009, the first Caspian Plover *Charadrius asiaticus* for the Netherlands, a first-year, stayed on Texel, Noord-Holland. Since 1900, there are nine records of this species in north-western Europe (ie, Britain, France and Scandinavia: five in April-June and four in July-August). Another first-year was present on Røst, Nordland, Norway, on 20-21 October 2009.

Taigastrandloper bij Zwolle Op donderdag 22 oktober 2009, de koudste dag sinds afgelopen april, bezocht ik (Martijn Bot) samen met mijn vader wat natuurgebiedjes rondom Zwolle, Overijssel. Om c 16:00 belandden we in de Vreugderijkerwaard, een natuurontwikkelingsgebied langs de IJssel. Door de lage temperatuur in combinatie met de wind voelde het alsof de winter vervroegd haar intrede had gedaan. We verzamelden onze moed, stapten uit de auto en liepen over de dijk in de richting van de kijkhut. Aan vogels was geen gebrek en het soortenlijstje liep gestaag op. Toen ik met de telescoop de uiterste linkerhoek van het gebied bekeek, ontwaarde ik daar zowaar enkele kleinere steltlopers. Acht Bontbekplevieren *Charadrius hiaticula*, vier Bonte Strandlopers *Calidris alpina* en de al drie weken aanwezige juveniele Gestreepte Strandloper *C melanotos* maakten ons bezoekje de moeite waard. Wat verder achterin liepen nog drie steltlopers; twee daarvan waren overduidelijk Bonte Strandlopers maar de derde vogel baarde me wat zorgen. Het betrof overduidelijk een 'kleine strandloper' maar er was iets geks mee aan de hand. Het meest in het oog springend was het feit dat hij haast geen handpenprojectie leek te hebben, als een bolletje op poten. Verder had hij een vrij donkere mantel met Kleine Strandloper *C minuta*-achtige lengtestrepen, leek hij een gesloten borstbandje te hebben en was het snaveltje klein en dun. Ook de manier van foerageren en bewegen oogde vreemd. Echter, de grauwe omstandigheden maakten het simpelweg onmogelijk om meer details te zien, en ook het maken van bewijspixels was onbegonnen werk. Na mijn vader ook op de vogel gewezen te hebben en nadat ik nog een tijdje achter de oren krabbend heb staan kijken, besloot ik het bijltje erbij neer te gooien... Om c 17:30 waren we thuis en konden we aanschuiven voor een welverdiende maaltijd. Tijdens het eten bleef de vogel maar door mijn hoofd malen. Ik besloot actie te ondernemen. Het leek me in deze fase het meest verstandig de hulp in te roepen van de lokale Zwolse vogelaars, en ik stuurde Lennaert Steen een e-mail. Ik legde uit wat ik had gezien en liet in dat mailtje heel stiekem 'Kleinste Strandloper' *C pusilla* vallen. LS reageerde snel en liet me weten dat hij en enkele anderen de volgende dag wel een kijkje zouden gaan nemen. Ze konden echter pas 's middags, dus de piep zou wat later op de dag volgen... Uiteindelijk werd het 14:00 voordat Hans Pohlmann op vrijdag 23 oktober in de Vreugderijkerwaard aankwam. Hij had zijn zoontje Stijn van 15 maanden bij zich en geen boek en camera meegenomen, want wat is nou de kans dat er iets van die categorie in de Zwolse 'achtertuin' zit? Al snel zag hij de vogel op behoorlijke afstand lopen. Deze liet zich redelijk goed bekijken en er was meer dan genoeg te zien om allerlei alarmbellen af te laten gaan: erg klein, bolle vorm, geen handpenprojectie, iets van een borstbandje en een opvallende wenkbrauwstreep. HP kon helaas geen pootkleur onderscheiden. Doordat hij geen boeken bij zich had kon hij niet alle kenmerken opdreunen maar hij bleef hangen bij Kleinste Strandloper. HP besloot 'de molen in werking te zetten' maar was nog wel geremd door een gezonde terughoudendheid. Een sms'je met alle kenmerken werd verstuurd naar het lokale piepersysteem, met de oproep dat alle hulp zeer welkom was. Dit leidde tot een paar ongeruste telefoontjes en de toezegging 'we komen eraan'. Op dat moment, c 14:30, vloog een Sperwer *Accipiter nisus* over het gebied waardoor alles opvloog. Bovendien zette HP's zoontje een enorme keel op. Hij was koud en moe en met grote tegenzin besloot HP naar huis te vertrekken, nog voordat hij de vogel had teruggevonden en de ondersteuning er was. Om 15:48 postte HP een stukje tekst op het forum van www.waarneming.nl, met de mededeling dat het misschien ook wel om een Taigastrandloper *C subminuta* kon gaan.

Rond 15:15 was David Uit de Weerd gearriveerd in de Vreugderijkerwaard, even later gevolgd door LS. LS vond de kleine steltloper snel terug. Even later arriveerden Joop van Ardenne, Jaap Bouwman, Rob Felix, Marijke Vaneker en Mark Zekhuis. Diverse vogelgidsen werden geraadpleegd en notities gemaakt en de vogel werd door DUdW en MZ gedigiscoopt. Het lukte in verband met lichtomstandigheden in eerste instantie niet om de pootkleur goed vast te stellen. Pas toen er een Bonte Strandloper in hetzelfde kijkerbeeld verscheen werd duidelijk dat de pootkleur niet donker was. We beseften dat we naar een nieuwe soort voor Nederland aan het kijken waren, en dat in onze achtertuin! Op basis van onder andere de lange tenen, het donkere voorhoofd (wenkbrauwstrepen niet verbonden over snavelbasis) en de opvallend scherpe snipstrepen op de rugzijde van de vogel kwamen we tot de conclusie dat we

568 Taigastrandloper / Long-toed Stint *Calidris subminuta*, juveniel, Vreugderijkerwaard, Overijssel, 24 oktober 2009 *(Martin van der Schalk)*

569 Taigastrandloper / Long-toed Stint *Calidris subminuta*, juveniel, Vreugderijkerwaard, Overijssel, 24 oktober 2009 *(Dirk Ottenburghs)*

waarschijnlijk naar een Taigastrandloper keken! Per telefoon en met veel enthousiasme kreeg HP te horen dat de vogel nu dichtbij zat en dat het waarschijnlijk een Taigastrandloper betrof! We besloten om de vogel voorzichtig te melden want we vonden het risico op een foutieve determinatie nog te hoog. Door kennis te nemen van de piep konden geïnteresseerde vogelaars zelf afwegen te gaan rijden of niet. Wietze Janse belde binnen zeven minuten na het inspreken terug en piepte de waarneming om 16:00 door met code 'mogelijk deze soort, determinatie lastig, wordt aan gewerkt'.

Ondertussen zagen de aanwezige waarnemers meer details en raakten ze steeds meer overtuigd dat ze naar een Taigastrandloper keken. Om 16:35 belde Pieter van Veelen met DUdW en kreeg te horen dat de waarnemers nu 95% zeker waren, met name op basis van de groengele pootkleur, de gevorkte wenkbrauw ('split supercilium') en het donkere voorhoofd (wenkbrauwstrepen niet verbonden over snavelbasis). PvV beloofde om een nieuwe piep te plaatsen, die rond 16:40 volgde. Vervolgens ging het snel. We belden, werden gebeld en de eerste twitchers arriveerden. Robert Keizer plaatste om 17:35 de piep 'zeker'. Bijna 70 twitchers hebben de vogel de eerste avond nog gezien, tot ver na zonsondergang. Een enkeling moet die dag alleen een klein, donker bolletje hebben gezien...

De volgende ochtend bleek al vroeg dat de Taigastrandloper nog aanwezig was en konden meer dan 150 en in de loop van de dag enkele 100en vogelaars hem vanaf de dijk in beeld krijgen. De toeloop herhaalde zich op kleinere schaal op zondag en uiteindelijk werd de vogel tot en met 28 oktober gemeld en trok waarnemers uit België, Denemarken, Duitsland, Engeland en Frankrijk. Tijdens zijn verblijf bleef de waarnemingsafstand steeds redelijk groot (waardoor kans op verstoring minimaal was) en het duurde een paar dagen voordat er redelijke foto's en video-opnamen volgden. Om het geval helemaal af te maken werd de determinatie op zaterdag bevestigd door vaststelling van een belangrijk kenmerk: de in vlucht voorbij de staart uitstekende poten.

Er zijn in West-Europa maar weinig gevallen van Taigastrandloper en wat zeldzaamheid betreft verslaat deze soort zelfs de Kaspische Plevier *C asiaticus* die nog geen week eerder op Texel, Noord-Holland, opdook. Eerdere gevallen zijn achtereenvolgens bekend uit Cornwall, Engeland (juni 1970); Ottenby, Zweden (oktober-december 1977); Durham, Engeland (augustus-september 1982); Ballycotton, Cork, Ierland (juni 1996); en Kotka, Finland (juni 2007). Elders in de WP zijn er meldingen uit Israël (augustus 1991 en oktober 2003), Egypte (maart 1999) en Syrië. Martijn Bot, Hans Pohlmann & David Uit de Weerd

Long-toed Stint From 22 to 28 October 2009, a juvenile Long-toed Stint *Calidris subminuta* stayed with a small group of Dunlins *C alpina* and a juvenile Pectoral Sandpiper *C melanotos* at the inland site of Vreugderijkerwaard near Zwolle, Overijssel, the Netherlands. It was identified by, eg, its small size, lack of primary projection, strong double 'tram lines' on the upperparts, split supercilium, greenish-yellow legs, dark forehead (supercilia not meeting over bill) and toes projecting beyond the tail in flight. This combination of characters excludes Least Sandpiper *C minutilla*, which can be very similar in size and plumage. If accepted, this is the first record for the Netherlands and the sixth for Europe.

DBA-nieuws

Onderhoudend Texelweekend oktober 2009 Het DBA-weekend op Texel, Noord-Holland, van vrijdag 9 tot en met zondag 11 oktober 2009 begon op vrijdag met enkele leuke restjes van de voorgaande weken. De naar winterkleed ruiende adulte Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica* die eerder op de noordpunt was ontdekt, bevond zich nu in het zuidelijke deel, onder Den Hoorn. De vier Ross' Ganzen *Anser rossii*, met goede papieren voor een wilde herkomst, waren vrijwel steeds makkelijk te vinden in Ottersaat. Er werden van vier plaatsen Bladkoningen *Phylloscopus inornatus* gemeld. 's Avonds verzorgden Jos van den Berg en Hans Brinks een drukbezochte lezing in het Eierlandse Huis over het vogelrijke Zuid-Afrika. Nils van Duivendijk was bereid gevonden om elke avond in te leiden met een korte determinatielezing en zelfs een weerpraatje.

Er bleken zaterdag bijzonder veel vogelaars op het eiland te zijn gearriveerd. Het weekend kreeg een 'boost' met de ontdekking (door Willem Wind) van een nieuwe Amerikaanse Goudplevier. Bij de Petten ontdekte Daniël Benders een Dwerggors *Emberiza pusilla* die zich fantastisch liet bekijken. Op de noordpunt werd door Arend Wassink en Nils van Duivendijk een Siberische Tjiftjaf *P collybita tristis* ontdekt. De regelmatig roepende en zelfs zingende vogel was vaak bijzonder lastig te vinden. Uiteraard ontbraken Grote Pieper *Anthus richardi* (vier) en Bladkoning (vier) niet, en bij het reddingboothuisje zat een Klapekster *Lanius excubitor*. Menno van Duin bewees zaterdagavond dat hij tot de grote fotografische talenten behoort met een lezing over IJsland.

Op zondag ontdekte Ruud Brouwer een Vale/Siberische Braamsluiper *S curruca halimodendri/blythi* op camping De Robbenjager. Hoewel het taxonomische vraagstuk rond het braamsluipercomplex nog lang niet is opgelost en men nog niet weet welke veldkenmerken bij welke stukjes DNA horen, wilde iedereen het interessante beestje uiteraard graag zien. Met toestemming van eigenaar Jaap Groen mocht de camping bezocht worden, in excursieverband en met maximaal 10 personen onder begeleiding van een DBA-bestuurslid. Acht excursies waren nodig om iedereen tevreden te stellen. Wietze Janse liet in zijn lezing over Happy Island en Beidahe, China, enkele soorten zien die we hadden kunnen treffen op Texel. De Swarovski pocketkijker voor 'de soort van het weekend' werd bij verstek uitgereikt aan Willem Wind voor de 'tweede' Amerikaanse Goudplevier, met dank aan Swarovski voor de genereuze donatie van het kleine doch sublieme kijkertje.

Het Texelweekend 2009 kenmerkte zich door een zeer groot aantal bezoekende vogelaars, een goeie sfeer, een interessant soortenpakket, drukbezochte lezingen en het ontbreken van incidenten in het veld. De reacties waren zonder uitzondering positief en regelmatig kwam het verzoek aan het bestuur om opnieuw een week te organiseren in plaats van een weekend. Gijsbert van der Bent

Programma Dutch Birding-vogeldag op 9 januari 2010 De Dutch Birding-vogeldag 2010 vindt plaats op zaterdag 9 januari in Congrescentrum De Werelt te Lunteren, Gelderland, en kent het volgende programma. Alan Davies en Ruth Miller zullen ons vertellen over hun ervaringen tijdens *The Biggest Twitch*, hun geslaagde poging – 4321 soorten! – om de wereldjaarlijst te verbeteren. Roef Mulder geeft een lezing met veel beeldmateriaal over vogelen in Panama. Nils van Duivendijk en Dick Groenendijk verzorgen twee compacte lezingen over netelige determinatiekwesties en Wim Wiegant en Max Berlijn dompelen de zaal onder in de mysteries en dilemma's van de escapeproblematiek. In de foyer van het congrescentrum wordt de vertrouwde vogelaarsbeurs ingericht, met boeken, optische apparatuur, cd's/dvd's, collega-vogelorganisaties, vogelreizen en vogelkunst. Heeft u interesse om aanwezig te zijn met een stand dan kunt u contact opnemen met Arjan van Egmond (arjan.van.egmond@dutchbirding.nl of 06-21585788). De zaal gaat open om 09:00. Het programma duurt tot c 17:00 en tussen de lezingen door zijn ruime pauzes opgenomen. Het volledige programma, een overzicht van de standhouders en route-informatie naar congrescentrum De Werelt zullen binnenkort op de DBA-website te vinden zijn.

Betaling van abonnementsgeld voor 2010 Bij dit nummer van Dutch Birding treft u een rekening aan voor het abonnementsgeld voor 2010. De abonnementsprijs blijft voor Nederland EUR 36.50 en voor België EUR 39.50 (inclusief het Dutch Birding-jaaroverzicht op dvd). Nederlandse abonnees kunnen het abonnementsgeld betalen met de bijgevoegde acceptgirokaart. Indien u via internet betaalt, vermeld dan uw lidnummer (dit is te vinden op de bijgevoegde rekening). De Belgische abonnees wordt gevraagd om de betaalinstructies op de rekening te volgen. De acceptgirokaart of een internetbetaling kunnen niet voor een adreswijziging worden gebruikt; u wordt verzocht een adreswijziging altijd apart per post of per e-mail te sturen naar onderstaand adres. Wij verzoeken u vriendelijk het abonnementsgeld voor 1 januari 2010 over te maken. Voorts verzoeken wij u om alle correspondentie over abonnementszaken te richten aan: Dutch Birding Association, p/a Jeannette Admiraal, Iepenlaan 11, 1901 ST Castricum, Nederland, of aan circulation@dutchbirding.nl.

Payment of subscription for 2010 Enclosed with this issue, you will find the invoice for the subscription fee of 2010. The rates for 2010 remain EUR 37.00 for subscribers in Europe (outside Belgium and the Netherlands) and EUR 40.00 for subscribers outside Europe. We kindly request to follow the instructions on the enclosed invoice. Please do not use payments as a change of address message but send a change of address separately to the address below. For all subscription matters, please use the following address: Dutch Birding Association, c/o Jeannette Admiraal, Iepenlaan 11, 1901 ST Castricum, Netherlands, or circulation@dutchbirding.nl.